

„Inventarul [poeziilor] ar trebui
să vorbească de multiplul
Ion Minulescu: poet al peisajului
urban, poet al satirei amabile,
poet al coincidenţelor groteşti
şi al comediei farselor diverse,
desăvârşitul interpret al
elementelor naturii şi al celor
patru anotimpuri [...]. meşteşugarul
de ritmuri, de aliteraţii, repetiţii
şi alte variaţiuni simetrice."

Perpessicius

ISBN 978-973-21-0925-0

edituraminerva.ro

Biblioteca Pentru Toţi

serie nouă
108
(1638)

Ion Minulescu romanţe pentru mai târziu

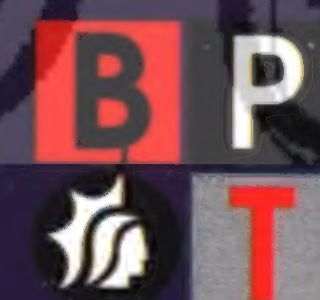

Ion Minulescu

romanţe

pentru mai târziu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
MINULESCU, ION
Romanţe pentru mai târziu / Ion Minulescu ;
pref. : Nicolae Manolescu. - Bucureşti : Minerva, 2008
ISBN 978-973-21-0925-0

I. Manolescu, Nicolae (pref.)

821.135.1-1

MINERVA S.A.
Redacţia şi sediul social:
Bd. Metalurgiei nr. 32-44, cod 041833, sector 4, Bucureşti
O.P. 82 – C.P. 38
Tel.: (021) 461.08.08, 461.08.10; Fax: (021) 461.08.09
www.edituraminerva.ro

Tipărit la *MEGApress holdings S.A.*

ION MINULESCU

romanţe pentru mai târziu

Prefaţă de: Nicolae Manolescu

BIBLIOTECA PENTRU TOŢI • 2008
EDITURA MINERVA • BUCUREŞTI

Coperta colecţiei: Cristina Dumitrescu
Ilustraţia copertei:

Redactor: Ana Diana Munteanu
Corectură: Gabriela Ilincioiu
Tehnoredactare computerizată: Liviu Perţea

PREFAŢĂ

Cea mai faimoasă definiţie a poeziei lui Ion Minulescu este aceea, deseori citată şi reluată, a lui G. Călinescu din Istorie:

„Ion Minulescu (literar vorbind) este un tip caragialian, tânărul muntran volubil, facil emotiv, incapabil de a lua ceva în serios, producător neobosit de «mofturi». Poeziile lui Minulescu decurg din stilul familiar, prăpăstios francizant al cafenelei bucureştene, aşa cum foarte adesea pariziana «chanson» e scrisă în argot. Ele trebuiesc «zise», precum trebuie jucate «momentele» lui Caragiale, fiindcă Ion Minulescu este în bună măsură un Mitică, un Caţavencu şi un Eleutheriu Popescu deveniţi lirici."

Definiţia, superbă literar, face o confuzie între poet şi publicul său. Nu Minulescu este un tip caragialian, ci publicul său, şi nu atât acela masculin format din clienţi ai cafenelei bucureştene, cât acela feminin al

damelor bine, nepoatele Ziței despre care a vorbit cândva Paul Zarifopol. Cele dintâi versuri minulesciene se află în scrisoarea către Zița a lui Rică Venturiano: „Este un crin plin de candoare, este o fragedă zambilă,/ Este o roză parfumată, este o tânără lalea./ Un poet nebun și tandru te adoră, ah copilă!/ De-a lui poziţiune turmentată fie-ţi milă;/ Te iubesc la nemurire și îți dedic lira mea!". Este evident că pentru urmașele Ziței scrie Minulescu, lor li se adresează, adesea la propriu, punându-se în mod deliberat în pielea lor, ghicindu-le gusturile și oferindu-le compensații pentru dorințe neîmplinite sau frustrări. Adoptă, așadar, o atitudine menită să-i garanteze succesul. Este primul nostru scriitor care nu disprețuiește fățiș succesul la public. Arta de consum era abia la începuturile ei și nu făcea figură bună mai ales printre simboliști, care se considerau și uneori (și erau) o elită neînțeleasă printre mult mai popularii zelatori ai sămănătorismului literar de după 1900. Paradoxal la Minulescu este faptul că ar fi folosit mare parte din motivele simbolismului într-o poezie de aspect comercial, ca o reclamă izbutită pentru un produs („Guerlain a botezat parfumul/ Voilà pourquoi j'aimais Rosine!), „vulgarizându-le" misterele, atmosfera, sursele și morala. Asta nu înseamnă deloc că poetul Romanțelor pentru mai târziu nu se ia în serios: din contră, el are abilitatea de a trece în ochii miilor de nepoate ale Ziței drept mesagerul unei arte sofisticate, culte, clasiciste (plină de alegorii care pretind răsfoirea dicționarelor mitologice), dar întru totul noi și la care doar aleșii (mai bine zis, alesele) aveau acces.

Arta lui poetică o găsim în deschiderea volumului din 1908: poetul se prezintă ca un aed, care poartă pe umeri toga lui Apolo și în mâini o liră de aur; sosit de dincolo de zare, din lumea Nimfelor și a Faunilor goi, s-ar vrea întâmpinat cu foi de laur; dar poarta poeziei viitoare rămâne închisă. În realitate, știa destul de bine că lucrurile stau tocmai pe dos și că se va bucura de omagiul unor cititoare fidele, dar cărora trebuia să le întrețină, dacă voia să le câștige definitiv, iluzia că alcătuiesc o sectă în stare a gusta o poezie de mulți respinsă și nepricepută. Publicul acesta feminin par excellance al *Romanțelor* număra reprezentante ale micii burghezii bucureștene și provinciale, orășence mai toate, franțuzite, cu lecturi de pension (care, în ciuda opiniei comune, erau temeinice, ca și limba învățată, doar că proveneau dintr-o zonă bine determinată a literaturii și reglată de convenții stricte), în căutare de partide corecte sau măritate cu oameni cu stare (deseori mult mai în vârstă), ceea ce le îngăduia

să se îmbrace după ultima modă de la Paris ori să se dea cu odicolonul lui Guerlain, să călătorească la clasa întâi, însoţite de câte un Bubico la fel de răsfăţat ca Ionel sau ca Goe. Să meargă în week-end, să petreacă, să danseze. E lumea picturii impresioniştilor francezi. Aceste tinere femei au o problemă: orizontul material care le permite această viaţă uşoară le şi sufocă. Se cred neînţelese de către soţii lor, burghezi materialişti, posaci şi inculţi. Au nevoie de compensaţii sufleteşti. Se înnebunesc după romanţele poetului, pe care le citesc neapărat în cheie serioasă, dacă nu tragică, dându-şi ochii peste cap. Cum le place să se creadă firi sensibile şi artiste, respiră instantaneu aerul snob şi rarefiat al acestor cântece de amor în care amanţi plini de delicateţe le ard iubitelor lor miresme otrăvitoare în trepieduri de argint, sau le presară maci roşii în aşternut, chiar dacă sunt uneori cinici şi doritori de relaţii pasagere, declarând fără menajamente că totul a fost o simplă nebunie. Poezia lui Minulescu va satisface aceste frustrări cosmopolite, din high-life, până într-o vreme în care publicul mahalalei, încă acela al Nopţii furtunoase şi D'ale carnavalului, îşi va avea în Moscopol şi Cristian Vasile favoriţii. Genul acesta de poezie, tot mai des pusă pe muzică, va cunoaşte la maturitatea secolului XX gloria unor Jacques Brel sau

Bob Dylan. „Oltenii-s felibrii valachi şi Minulescu e Mistralul lor", va scrie T. Arghezi într-un unic gest de bunăvoinţă, doi ani după dispariţia poetului Romanţelor pentru mai târziu. Nu cred în oltenismul acestei poezii, după cum nu cred în muntenismul ei de cafenea. Comparaţia cu Mistral, pe care Minulescu de altfel îl admira, e interesantă, dar se cuvine luată cum grano salis. Tocmai localismul e străin poeziei minulesciene, în tematică ori în limbaj. Fondul ei simbolist este internaţional. Adaptat, doar, pentru Ziţele valahe.

Strânsă în volum abia după al doilea război, publicistica, variată şi întinsă, a lui Minulescu ne ajută să înţelegem mai bine poezia. Se observă numaidecât în articole amestecul dintre o modernitate radicală a preferinţelor literare şi înclinaţia spre genurile de succes. Minulescu este, între contemporanii de la debutul său, un modernist à outrance, comparabil, poate, doar cu Macedonski şi Petică. E la curent nu doar cu marii şi micii reformatori din secolul XIX (de la Baudelaire la Rimbau şi de la Lautréamont la Verlaine), dar cu futurismul lui Marinetti („Nu voi striga, scrie el încă din 1909: Jos carcerile, ci scoateţi din carcere pe toţi câţi vor să cugete în afară de ele. Şi trebuie să mărturisim că cea mai mare parte dintre scriitorii de azi cugetă în umbra celor patru ziduri care constituie

carcera zidită de către înaintaşi“). Îşi identifică limpede precursorii. Primele „directive conştiente“ le-ar fi primit în „zodia Laforgue“, după cum va recunoaşte în confesiunea solicitată de D. Caracostea în 1941. De la Corbière a deprins „grivoazeria franceză şi cinismul occidental“ („Ah, tu m'aimes, je t'aime ... Que la mort ne nous ait qu'ivres morts de nous-mêmes“). Nu-i uită pe Verhaeren şi Maeterlinck. „Merg până acolo, adaugă Minulescu, să mărturisesc că eu, ca poet, sunt un fel de copil din flori. Nu-mi cunosc adevăratul tată, fiindcă probabil am avut mai mulţi“. Nu e departe de realitate când îşi enumeră particularităţile artei proprii: preţiozitate în comparaţii, muzicalitate, atmosferă plastică etc. Pe de altă parte, se îmbată uşor la ideea succesului. Chansonetta în lirică, spiritul bulevardier (vom vedea) în teatru, senzaţionalul subiectelor în proză constituie tot atâtea dovezi. Dacă-i urmărim cronicile plastice ori teatrale, constatăm că nu-i dispreţuia pe artiştii cu mare căutare la public. E probabil că frivolitatea era şi o reacţie: la mediul băţos-naţionalist, ruralist şi nostalgic al debutului său. Minulescu pozà: voia să fie considerat neserios, cinic, dezabuzat, occidental în compania unor scriitori totdeauna greoi, idealişti şi patrioţi.

Cei mai cunoscuţi poeţi simbolişti sunt Bacovia şi Minulescu. Destinele lor sunt opuse: Bacovia n-are niciun ecou la debut, rămânând un caz bizar pentru toată critica interbelică, de la Lovinescu la Călinescu. Minulescu are de la început fani şi o critică mereu favorabilă, până şi astăzi, cu excepţii minime, dacă lăsăm la o parte tabăra tradiţionaliştilor. Gloria lui Bacovia e pe de-a-ntregul postumă, ca şi influenţa lui, nestinsă încă; a lui Minulescu e mai degrabă antumă, iar influenţa, ca şi inexistentă. Rădăcina poeziei lor e totuşi comună: simbolismul francez. Amândoi i-au citit cam pe aceiaşi poeţi. Cât de diferit este rezultatul, vede oricine. E destul să aşezăm alături poezii pe teme identice sau apropiate. Minulescu îşi are bunăoară Lacustră, intitulată *Ploaie urbană*. Iată finalul:

Plouă!...
Şi-n oraşul nostru românesc,
Bântuit de gripă şi ftizie,
Tinerii fumează şi tuşesc,
Iar bătrânii dorm în veşnicie,
Ca soluţiile puse-n... (paranteză) ...

Plouă „gris“ ca-ntr-o estampă japoneză.

Pare o parodie a bacovianismului, deşi nu sunt sigur de intenţie. În locul materiei care plânge, un pastel pe jumătate umoristic despre oraşul de provincie. Toată morbiditatea, şi fizică, şi psihică, a simboliştilor, atât de intensă la Bacovia, este tratată aici pe un ton oarecum glumeţ. Demenţa sfâşietoare a artistului de la Bacovia – pentru care par scrise versurile eminesciene! „Ah, organele-s sfărmate/ Şi maestrul e nebun!“ – are la Minulescu o replică de o uşurinţă stupefiantă: „Strunele chitarei-s rupte/ Şi... romanţa s-a sfârşit“. Minulescu scrie romanţe care-şi au originea mai degrabă în *A cui e vina?*, singura poezie care se mai ţine minte din C.A. Rosetti, decât *Romances sans paroles* ale lui Verlaine. De altfel, tocmai fără cuvinte ar putea fi considerate romanţele lui Minulescu, suferind, din contră, de o limbuţie neostoită şi care le transformă într-un bla-bla-bla pe teme sentimentale. Sunt în fond nişte Chansonettes menite citirii cu orice ton: formula lor retorică şi orală ţine loc de acompaniament muzical. Linia melodică e aproape toată în această vorbărie în cadenţe variate, cu rupturi ale versului, lăsat mult mai liber decât la urmaşii imediaţi ai lui Macedonski şi Coşbuc. Nu s-a insistat îndeajuns pe caracterul lor adresat, pe acel tu, deopotrivă familiar şi ceremonios, care se întâlneşte rar în poezia lirică. Aceasta preferă personana întâi ori, mult mai rar, a treia, cum e cazul lui Coşbuc sau Topârceanu.

Badinajul, când solemn, când derizoriu, defineşte toată lirica erotică minulesciană, *Romanţele pentru mai târziu* nefiind nici întrecute ca originalitate, nici modificate ca tonalitate de cele din volumele următoare. Cel mai pur şi memorabil Minulescu este în poezii precum *Celei care minte*:

Eu ştiu c-ai să mă-nşeli chiar mâine ...
Dar fiindcă azi mi te dai toată,
Am să te iert –
E vechi păcatul
Şi nu eşti prima vinovată! ...

În cinstea ta,
Cea mai frumoasă din toate fetele ce mint,
Am ars miresme-otrăvitoare în trepieduri de argint,
În pat ţi-am presărat garoafe
Şi maci –
Tot flori însângerate –
Şi cu parfum de brad pătat-am dantela pernelor curate,
Iar în covorul din perete ca şi-ntr-o glastră am înfipt
Trei ramuri verzi de lămâiţă
Şi-un ram uscat de-Eucalipt.

Badinajul acesta un pic cinic cultivă fără perdea banalitatea crasă a motivului sentimental: minciuna, uitarea, iubirea-nebunie întâmplătoare şi celelalte „înscrise-n legile-omeneşti“. Emfaza, perifraza preţioasă, repetiţiile, numerele fatidice, alegoriile

abstracte, comparaţiile clasicizate, aspectul kitsch al ritualului erotic dau culoare stilistică romanţelor. Poetul e ceea ce se cheamă un poseur, lipsa de autenticitate a emoţiei fiind atât de izbitoare, încât trezeşte bănuiala că el se amuză câteodată pe seama naivităţii interlocutoarelor lirice. Desigur, tot „jucând" atitudinea de extravaganţă emoţională, poetul sfârşeşte prin a se identifica cu rolul său. E prea bătătoare la ochi recurenţa temei identităţii la Minulescu – „nu sunt ce par a fi" – ca să nu bănuim, în teatralitatea poeziei o carenţă a eului liric.

Neglijabilă este astăzi proza lui Minulescu, exceptând una sau două povestiri fantastice. Romanele n-au plăcut, de altfel, cu excepţia curioasă a lui Zarifopol, nimănui. Corigent la limba română ori Roşu, galben şi albastru (care-l continuă, deşi a fost scris înainte) sunt autobiografice, în maniera trivial-sentimentală din *Medelenii* lui Ionel Teodoreanu ori din Elevul Dima dintr-a şaptea al demult uitatului Mihail Drumeş. Oarecare pretenţie de obiectivitate este în romanul satiric Bărbierul regelui Mida, cel din urmă publicat, care reia, în lumea funcţionarilor superiori, tema misteriosului ispititor din nuvela fantastică De vorbă cu Necuratul.

Aceasta este şi cea mai bună scriere în proză a lui Minulescu şi se găseşte (laolaltă cu alte câteva, pasabile) în volumul *Cetiţi-le noaptea* din 1930, şi el fără entuziasm primit la apariţie şi ignorat de aproape

toţi criticii de mai târziu. O putem compara fără riscuri cu nuvelele de gen ale lui Mateiu Caragiale sau Al. Philippide, ca să rămânem la acelea din epocă. Acţiunea se petrece la Predeal, în ajunul intrării României în Primul Război Mondial. Pe fondul unor referinţe istorice precise la neutralitate şi la partizanii şi adversarii ei, îşi face apariţia un afacerist, suspectat de spionaj, care are legături şi cu românii, şi cu ungurii, fiind în zona graniţei ca la el acasă. Domnul Damian, pe numele său, este un ins şters, îmbrăcat ca de la Hala de Vechituri, cu o pălărioară de clovn şi şchiopătând vizibil. L-a citit pe Alosius Bertrand şi pe Lautréamont (ca mai toate personajele din proza şi din teatrul lui Minulescu, ale căror simpatii moderniste sunt declarate). Ciudăţenia este că domnul Damian n-are umbră. Fapt remarcat de cei doi prieteni, Oreste şi Pilade (Oreste este şi numele literar al unui poet simbolist, mort în război, prieten cu autorul, care-i şi dedică nuvela, rezervându-şi pentru sine, ca povestitor, identitatea lui Pilade, probabil spre a sugera celebrul cuplu mitologic). Explicaţia pe care omul fără umbră o dă faptului este plină de bun-simţ: se consideră printre cei care nu fac degeaba umbră pământului. Minulescu ştie să menţină relatarea pe muchea dintre realitate şi fantastic. Întâmplări neverosimile sunt întreţesute cu altele absolut fireşti. Domnul Damian se oferă să le cumpere celor doi prieteni umbra. Şi cum Oreste se declară gata, cerând în schimb, în bătaie de joc, pe

Elena din Sparta, după modelul lui Faust căruia Mefisto i-a adus-o pe Margareta, domnul Damian exclamă dezamăgit: „Dar astea sunt poveşti ... Mefisto nu există, după cum frumoasa Elena n-a existat decât în imaginaţia aceloraşi speculatori ai minciunii care mai târziu aveau să inventeze şi pe dracul ... În schimb, eu vă dau lucruri reale. Aur! Vreţi aur?" Ca mai apoi, când reiau discuţia despre vânzarea umbrei, s-o dea la întors: „a fost o glumă". Adăugând însă o explicaţie literară şi ştiinţifică a dispariţiilor sale subite în natură: „nu vă fac injuria de a vă bănui că nu ştiţi că reptila aceasta (cameleonul) împrumută culoarea frunzelor de copac, după anotimpuri – când verzi, când roşcate, când galbene. Mă miră însă faptul că nu cunoaşteţi încă până astăzi cazul lui Honoré Subrac, pe care confratele dumneavoastră Guillaume Apollinaire l-a descris admirabil în ultimul său volum de nuvele ştiinţifice sau, dacă vreţi un exemplu clasic, inelul lui Gygès, faimosul păstor din Lydia, ale cărui capete, sărmanul rege Candaule a avut trista ocazie să i le constate încă din secolul VII înaintea erei creştine. Pentru un om la curent cu fenomenele naturii, explicate pe înţelesul tuturor, dispariţia mea nu ar fi fost decât un lucru foarte natural". De altfel, un model al acestor proze este Apollinaire, tot aşa cum, a remarcat Lovinescu, cele dintr-un volum anterior, Măşti de bronz şi lampioane de porţelan, imită pe Jean Lorrain. Domnul Damian îi avertizează pe cei doi prieteni asupra viitorului

României întregite. Indecizia în privinţa identităţii personajului rămâne până la capăt.

Neconsemnat de critica literară a vremii este teatrul lui Minulescu. Cele şapte piese (puse toate, cu o excepţie, în scenă) n-au avut parte decât de cronicile de spectacol ale unor comentatori, dintre care singurii notorii sunt Liviu Rebreanu şi Ion Marin Sadoveanu. N-am idee să fi existat reluări după moartea autorului. Nici capitole în istoriile literare. Într-un fel, soarta teatrului minulescian, se explică: piesele sunt de aspect bulevardier, abundând în coincidenţe, iubiri fatale şi crime pasionale. Pleacă berzele, Lulu Popescu sau Ciracul lui Hegesias ar mai fi putut fi salvate de un accent mai puternic pus pe comicul situaţiilor, dacă Minulescu n-ar fi avut veleităţi de autor tragic. Mediul este acela artistic şi boem sau burghez. Protagoniştii recită versurile lui Minulescu însuşi şi au cele mai greu digerabile nume: Persileanu, Zădărniceanu, Papino, Micşoreanu etc. Ultimele trei piese, oarecum legate, sunt ceva mai interesante. Pirandellismul lor a fost remarcat de Ion Marin Sadoveanu încă de la Manechinul sentimental, reprezentată în 1926 în regia lui Paul Gusty şi cu Nicolae Bălţăţeanu şi Marioara Voiculescu în rolurile principale. E un teatru în teatru, mai bine zis o încercare de a pune sub ochii spectatorilor chiar felul în care se scrie piesa. Se înţelege că personajele sunt autori sau critici dramatici, actori, dar şi persoane din high-life pe care aceştia urmează să le

interpreteze. Dramaturgul din Manechinul se adresează unei doamne din înalta societate ca să-l învețe cum trebuie conceput un astfel de rol. Cel din Allegro ma non troppo se sfătuiește cu un amic bogat, cu a cărui soție îl înșală, dacă e cazul ca amanții din piesă să fie uciși ori nu de către soțul încornorat. Realitatea din viață și cea de pe scenă trebuie făcute inextricabile. În Amantul anonim, pe lângă actorul care îl interpretează pe Don Juan, există și un personaj care se pretinde Din Juan, răpind-o pe actrița care o joacă pe Doña Sol. Primul act al comediei este, în spiritul teatrului viitor al lui Radu Stanca, absolut remarcabil. Din nefericire, Minulescu nu mai știe cum să continue și, în pofida a două variante de final, să sfârșească piesa.

Nicolae Manolescu

TABEL CRONOLOGIC

1881, ianuarie, 6/7 – Se naște la București Ion Minulescu, fiul comerciantului Tudor Minulescu și al Alexandrinei, născută Ciucă.

1897 – Debutează în revista Povestea vorbei cu poezia *Gândul.*

1899 – Își ia bacalaureatul după încheierea studiilor liceale la Pitești și București.

1900-1904 – Ion Minulescu locuiește la Paris, unde frecventează boema artistică.

1907 – Ia parte la Sâmbetele literare organizate de Mihail Dragomirescu și începe să colaboreze la revista Convorbiri critice, unde se face remarcat de I.L. Caragiale.

1908 – Apar *Romanțe pentru mai târziu, Liturghii profane* și *Casa cu geamuri portocalii.*

1908-1912 – Coordonează două reviste de orientare simbolistă: Revista celorlalți (1908) și Insula (1912).

1914-1919 – Ion Minulescu este șef al Biroului de presă și director de cabinet în Ministerul de Interne.

1920 – Apar *Măşti de bronz şi lampioane de porţelan.*

1922-1940 – Îndeplineşte funcţia de director general la Ministerul Cultelor şi Artelor.

1924 – Apare romanul *Roşu, galben şi albastru.*

– I se pune în scenă piesa *Ciracul lui Hegesias*, care va fi însă publicată abia în 1939, cu titlul schimbat – *Omul care trebuia să moară.*

1926 – Este numit director al Teatrului Naţional din Bucureşti.

– Realizează piesa de influenţă pirandelliană *Manechinul sentimental.*

1927 – Piesa *Allegro ma non troppo*, de asemenea scrisă după schema pirandelliană.

1928 – Apar: romanul *Corijent la limba română* şi piesa *Amantul anonim.*

– I se decernează Premiul Naţional pentru Poezie.

1930 – Apar *Strofe pentru toată lumea* şi volumul *Cetiţi-le noaptea*, care cuprinde povestiri de atmosferă simbolistă ori decadentă, adeseori cu implicaţii fantastice.

1933 – Apare romanul *Trei şi cu rezeda, patru.*

1936 – Volumul de versuri *Nu sunt ce par a fi.*

1944, aprilie, 11 – Moare la Bucureşti poetul Ion Minulescu.

ROMANŢE PENTRU MAI TÂRZIU
(1908)

lui Tilică Burillianu

Je hais le mouvement qui déplace les lignes
Et jamais je ne pleure et jamais je ne ris.
CHARLES BAUDELAIRE

(Urăsc tot ce e zbucium tulburător de linii,
Şi nu râd niciodată şi nu plâng niciodată.
Trad. de Al. Philippide)

ROMANŢA NOULUI-VENIT

Străinule ce baţi la poartă,
De unde vii
Şi cine eşti?...
Străinule de lumea noastră,
Răspunde-ne de unde vii,
Prin care lumi trăişi coşmarul nepovestitelor poveşti
Şi-n care stea găsişi coloarea decoloratei nebunii?...

De unde vin?...
De unde pot veni, când ochii-mi,
Plini de regrete şi tristeţi,
Par două candele aprinse în cripta morţilor poeţi?
Priviţi...
Sandalele-mi sunt rupte,
Iar toga ce mi-o dete-Apollo
În noaptea când pornii spre voi
Abia-şi mai flutură albastrul de-a lungul umerilor goi.
Sunt gol –
Căci calea-mi fuse lungă
Şi-n calea mea-ntâlnii pe rând
Pe toţi câţi vrură să vă vândă
Podoabe noi ce nu se vând,
Pe cei ce vrură să vă cânte romanţe noi,
Pe cei ce vrură
Să vă-ndrumeze spre mai bine –
Spre-acel frumos întrezărit

În armoniile eterne
Dintr-un sfârşit
Şi-un infinit,
Pe cei ce v-au adus lumina,
Pe cei ce i-aţi primit cu ură
Şi i-aţi gonit cu pietre –
Pietre ce s-or preface-n piedestale
În clipa când vă va cuprinde beţia altor ideale!...

De unde vin?
Eu vin din lumea creată dincolo de zare –
Din lumea-n care n-a fost nimeni din voi,
Eu vin din lumea-n care
Nu-i ceru-albastru,
Şi copacii nu-s verzi, aşa cum sunt la voi,
Din lumea Nimfelor ce-aşteaptă sosirea Faunilor goi,
Din lumea cupelor deşarte şi totuşi pline-n orice clipă,
Din lumea ultimului cântec,
Purtat pe-a berzelor aripă
Din ţărm în ţărm,
Din ţară-n ţară,
Din om în om,
Din gură-n gură, –
Din lumea celor patru vânturi
Şi patru puncte cardinale!...

Deschideţi poarta dar,
Şi-n cale

Ieşiţi-mi toţi cu foi de laur,
Iar voi, ce măsuraţi cu versul gândirile ce n-au măsură,
Veniţi în jurul meu degrabă,
Şi-n cântul lirelor de aur,
Porniţi cu mine împreună
Spre lumea-n care nu-s castele cu punţi
Şi şanţuri feodale,
Nici ruginite porţi de-aramă, la care bat cei noi sosiţi...
Veniţi cu toţi cât mai e vreme,
Şi mai puteţi cânta –
Veniţi!...
Veniţi, să vă aprind în suflet lumina stinselor făclii
Şi-n versuri fantasmagoria şi vraja noilor magii!
Iar cânturile voastre –
Cânturi cu care azi cerşiţi o pâine –
Să le-ncunun cu strălucire aureolelor de mâine!...

Dar poarta a rămas închisă la glasul artei viitoare.
....
Era prin anul *una mie şi nouă sute opt* – îmi pare.

„Convorbiri critice", II, nr. 1, 1 ianuarie 1908.

LA POARTA CELOR CARE DORM

lui Dimitrie Anghel

Hei, cântăreț!...
Oprește-ți truditul pas...
Nu știi
Că-aci-i sfârșitul celor ce-au început cei vii?...
Și nu știi că-n grădina din dosu-acestei porți
Începe, nouă, lumea sfârșită de cei morți?...
....
Ești obosit – se vede
Ce drumuri prăfuite
Bătătoriși, sărmane cercetător prin stele
De frumuseți bizare și armonii smintite?

Tu, ce-ți târăști scheletul prin fața porții mele,
Ce nu găsiși în viață așteaptă să-ți dau eu.

Vezi poarta-aceasta verde?
E poarta mea...
De vrei
Să-nveți și tu povestea aleelor de tei
Sub care zac tăcute părerile de rău,
De vrei să-i știi pe nume toți morții ce-mi hrănesc
Cu trupul lor pământul grădinii,
Și de porți
Și tu ca alții-n suflet respectul pentru morți,
Oprește-te la poartă și bate de trei ori...
....
Bine-ai venit!
Privește ce tei bătrâni umbresc

Pe cei culcați sub stratul de iarbă și de flori!...
Și ce miros de viață!...
Și teii, ce parfum
De sânuri decoltate împrăștie pe-alee –
Or, tu cunoști parfumul de carne de femeie.
Nu?
Parcă-ai fi în parcul vreunui castel regesc
În care se serbează orgiile de seară –
Cei morți sunt înăuntru, iar vii sunt pe-afară!...

Pe câți grăbiți ca tine nu i-a oprit din drum
Grădina mea!...
Privește-i aleele de-aproape –
Nisipu-i praf de aur, și-n frunzele de tei
Verzi stofe de mătase s-ascund ca și sub pleoape,
Nu flori, ci ochi...
Privește-i...
Nu sunt și ochii *Ei?...*
....
Și-acum mai pleci?
Răspunde-mi, sărman cercetător
De frumuseți bizare și armonii smintite –
Tu, ce bătuși în viață la poarta tuturor
Și nu-ntâlniși în cale decât porți zăvorâte!...

Iar cântărețul care plângea, strângând la sân
Chitara cu trei strune, răspunse:
– Nu...
Rămân!...

„Viața literară", I, nr. 43, 22 octombrie 1906.

ROMANȚA NOASTRĂ

Sur ton beau tapis de poussière rose,
De poussière grise, de poussière blonde,
O! route, rois ou pauvres, fous ou fiancés,
Cueilleurs de baisers ou cueilleurs de roses,
Sur ton beau tapis de poussière blonde,
Tout le monde, tout le monde, tout le monde,
Y a passé.[1]

KLINGSOR

Pe-acelaşi drum,
Mânaţi de-acelaşi îndemn nefast al năzuinţii,
De-aceleaşi neînţelese-avânturi spre tot mai sus,
Pe-acelaşi drum
Pe unde ieri trecură poate,
Străbunii noştri
Şi părinţii,
Pe unde, unii după alţii, drumeţii trec de mii de ani,
Noi –
Cărora ni-i dat să ducem enigma vieţii mai departe
Şi doliul vremilor apuse,

[1] Pe frumosul tău covor de pulbere trandafirie,
De pulbere cenuşie, de pulbere bălaie,
O, drum! regi sau sărmani, nebuni sau logodnici,
Culegători de săruturi sau culegători de trandafiri,
Pe frumosul tău covor de pulbere bălaie,
Toată lumea, toată lumea, toată lumea
A trecut (fr.).

Şi-al idealurilor scrum –
Pe-acelaşi drum
Vom trece mâine cerşind din ţiterele sparte
La umbra zidurilor mute
Şi-a secularilor castani!

Porni-vom tineri ca *Albastrul* imaculatelor seninuri…
Şi-n calea noastră întâlni-vom
Pe cei bătrâni rămaşi în urmă –
Pe cei ce ne-or privi cu ochii în lacrămi
Cum le luăm nainte.
Iar noi
Le vom citi-n figură cum suferinţele le curmă
În suflet sfintele avânturi
Şi-n gură caldele cuvinte…

Porni-vom tineri ca *Albastrul* imaculatelor seninuri…
Şi-n calea noastră întâlni-vom –
O!… câte nu poţi să-ntâlneşti
Când drumu-i lung
Şi nesfârşită e năzuinţa ce te mână
Tot mai departe
Şi te poartă,
Ca pe un orb ţinut de mână,
Spre-ntrezărite-*Aureole* –
Nimicuri scumpe pământeşti!…
Porni-vom tineri ca *Albastrul* imaculatelor seninuri!…
Şi mândri poate ca seninul albastru-al sângelui regesc.

Dar va veni o zi în care
Ne vom opri deodată-n drum,
Înspăimântaţi că-n urma noastră
Zări-vom pe-alţii cum sosesc,
Cum ne ajung,
Ne trec nainte
Şi râd că nu-i putem opri...

Da...
Va veni şi ziua-n care vom obosi,
Şi va veni
Un timp în care-al năzuinţii şi-al aiurărilor parfum
Ne va părea miros de smirnă,
Iar cântul ţiterelor sparte
Un *Psalm* cântat de-un preot gângav
La căpătâiul unei moarte
Pe care nimeni n-o cunoaşte...

Şi-atunci, privind în urma lor –
Ca cei ce n-au nimic să-şi spună
Când nu-şi pot spune tot ce vor –
La umbra zidurilor mute
Şi-a secularilor castani,
Vom adormi ca şi drumeţii
Ce dorm uitaţi de mii de ani!...

„Viaţa literară şi artistică", I, nr. 12, 1 aprilie 1907.

SPRE INSULA ENIGMĂ

lui N. M. Condiescu

Un şuierat prelung salută ivirea zorilor...
În larg,
Un strop de purpură pătează-albastrul violet al mării,
Pe bric,
Lumina roşie se stinge în vârful primului catarg,
Şi-n locul ei, pe sfori, se-nalţă pavilioanele...
E ziuă!...

Şi matelоţii se deşteaptă pe bord,
Şi ancorele grele
Apar cu ghearele-ncleştate,
Ca nişte fiare-nfometate...
Şi bricul alb se mişcă-alene
Cu graţia unei sirene
Ce se răsfaţă-n plasa de inele
Şi de brăţări lichide,
Ce dispar
Pe poarta larg deschisă lângă far!...

Adio, port...
Adio, cuib de veselie trecătoare...
Adio cabareturi...
Adio, dansatoare...
Adio, ciocnet de pahare...

Adio, tot ce-a fost...
Adio!...

De-acum, pornim...
Pornim din nou...
Pornim!...
Şi-n urma noastră, marea
Îşi împleteşte respirarea
Cu al sirenelor ecou –
Eternul nostru semn de întrebare!...
Iar mai târziu
Sărmanul port
Abia-şi mai lămureşte-n zare
Conturul alb,
Ca şi-un cavou
Din care morţii-ncep să-nvie!...
Şi bricul nostru-i primul mort
Care-a-nviat,
Înveşmântat
În alb,
De sus şi până jos,
Ca şi Cristos!...

Suntem departe –
Da... departe!...
Şi vântul mării ne sărută

Pe frunte,
Pe obraji,
Pe gură...
Şi parcă ne cunoaşte, vântul –
Cu nevăzutele lui braţe ne-arată drumul
Şi ne-nvaţă
Să ne ferim de sfatul zării,
Căci zarea-i veşnic prefăcută...
Şi-apoi ne lasă, când pricepe
Că noi i-am tălmăcit cuvântul!...

Plutim spre răsăritul lumii,
Plutim spre prima dimineaţă!...
Şi bricul alb
Sfâşie-n două covorul apelor albastre,
Lăsând în urma lui o dâră de spumă creaţă,
Ce se-ntinde
Ca şi o punte nesfârşită,
Pe care sufletele noastre
Se vor întoarce-acasă-n ziua
Când uraganele ne-or vinde!...

Şi-aşa, pluti-vom toată ziua...
Şi-aşa, pluti-vom noaptea toată...
Şi-aşa, pluti-vom vreme multă –
Căci „prea multă" nu e niciodată,

Când ne-ndreptăm spre „Insula enigmă“,
În care nu ştim nimeni încă ce va fi –
Dar ştim cu toţii că-ntr-o bună zi,
Noi, cei născuţi din tată-n fiu navigatori,
Vom acosta la rândul nostru-nvingători...

Şi-atunci –
Stăpânii Mării Negre noi vom fi!...

„Viaţa literară şi artistică“, II, nr. 4, 27 ianuarie 1908.

ROMANŢA MARILOR DISPĂRUŢI

lui Ştefan Petică şi Iuliu Săvescu

Noi suntem morţi de mult...
Voi ne-aţi uitat –
Şi ne-aţi uitat că nu ne mai vedeţi.
Dar noi din umbra negrilor pereţi
Adeseori ieşim să vă-ntâlnim,
Şi-n visurile voastre retrăim,
Ca şi-n viaţă,
Câte-un vers ciudat
Din marele *Poem*, pe care voi
Ni l-aţi plătit cu bulgări de noroi!...

Noi suntem morţi...
Şi totuşi, când pornim
Spre lumea voastră – lumea celor vii –
În negrul gol al craniilor reci,
Noi,
Ca şi voi,
La fel simţim
Vibraţiile-acelor armonii
Ce-nsufleţesc tăcutele pustii
În care voi ne-aţi îngropat pe veci!

Noi
Mulţilor ce nu ne-au înţeles
Le vom ierta – căci suntem morţi acum.
Iar celor ce păşesc pe-al nostru drum

Le vom fi fraţi!
O! fraţilor, cântaţi –
Căci noi de-aci din groapă v-ascultăm!...

Cântaţi frumosul îngropat de-acei
Ce n-au putut să-l renvieze-n vers,
Cutreieraţi întregul *Univers*,
Şi-n cântecele voastre îngropaţi
Toţi vechii Zei!

Iar mâine-n zori, de-o fi să ne întâlnim
Pe-albastrele cărări, de unde azi
Noi vă privim –
O!... Mâine-n zori, de-o fi să ne-ntâlnim,
Vă vom primi cu braţele deschise,
Şi-obrajii voştri,-adeseori scuipaţi,
I-om săruta –
Căci voi ne sunteţi fraţi!...

Vol. *Romanţe pentru mai târziu*, 1908.

ROMANŢA CELOR TREI ROMANŢE

lui Dumitru Cuclin

Mi-am zis:
Voi scrie trei romanţe...
Şi-n trei romanţe-mi voi închide,
Ca-n trei sicriuri de aramă, trei morţi iubiţi –
Trei clipe reci –

Ce-mi stau în suflet împietrite,
Ca trei luceferi stinşi pe veci,
Uitaţi în haos,
Ca pe-o cracă de chiparos trei crisalide...

Mi-am zis apoi:
Romanţa primă
Voi scri-o-n gustul florentin –
Aşa cum ar fi scris-o Dante când a zărit pe Beatrice –
Şi-n fiecare vers voi pune atâta aur, cât se zice
Că-ngrămădiră credincioşii
Pe groapa primului creştin...

Pe-a doua
Voi sculpta-o-n ritmul eroticelor lesbiane,
Cu care-n Lesbos cântăreţii şi legendarele nebune
Sărbătoreau pe blonda Venus.
Şi-n fiecare vers voi pune
Carmin din buzele acelor neasemănate curtezane...

Iar pentru-a treia
Voi alege tot ce-i mai trist –
Voi scri-o aşa
Ca-n versul ei să plângă glasul
Tristeţii nopţilor polare
Şi-n versul ei voi pune verde –
Un verde-mocirlos, în care
Şi-o îngropa pe veci iubirea acei ce n-o vor mai cânta...
....

Mi-am zis:
Voi scrie trei romanţe…
Dar azi, din aurul de-alt'dată
Şi din carminul de pe buze
Nu mi-a rămas decât o pată –
O pată verde, ce m-apasă ca şi o piatră funerară
Sub care dorm, ca-n trei sicriuri,
Trei stinse acorduri de chitară!…

„Viaţa literară şi artistică", I, nr. 48, 26 noiembrie1908

ROMANŢA CHEII

Cheia ce mi-ai dat aseară –
Cheia de la poarta verde –
Am pierdut-o chiar aseară!…
Dar ce cheie nu se pierde?

Cheia ce mi-ai dat aseară
Mi-a căzut din turn,
Pe scară,
Şi căzând, mi-a stins lumina.

Cheia ce-am pierdut aseară
Am căutat-o;
Dar pe scară
Era noapte ca şi-afară –
Noapte ca sub boltuita

Cupolă de mănăstire,
Când s-au stins pe la icoane
Lumânările de ceară.

Şi-am rămas în turnul gotic –
Turnul celor trei blazoane:
Al Iubirii,
Al Speranţei,
Şi-al Credinţei viitoare…
Şi-am rămas în turnul gotic
Domn pe-ntinsele imperii
Ale negrului haotic.

Şi-au trecut de-aseară clipe,
Şi-au trecut de-aseară ore,
Şi-ale zorilor aripe
Fluturatu-mi-au grăbite,
Ca şi clipele trăite
Pe-albul treptelor sonore.

Şi m-am coborât pe scară…
Dar pe cea din urmă treaptă
Cheia ce mi-ai dat aseară
Am găsit-o prefăcută
Într-o cupă albă, plină
Cu vin verde de cucută.

Şi pe cea din urmă treaptă
Am îngenuncheat

Şi-am plâns –
Căci pe cea din urmă treaptă,
Ca-ntr-o carte înţeleaptă,
Am cetit în fundul cupei
Naufragiul ce m-aşteaptă!...

„Convorbiri critice“, nr. 24, 15 decembrie 1907.

ROMANŢA ZILELOR DE IERI

Taci,
Să nu-mi deştepţi tristeţea amintirilor culcate
În sicriurile-albastre ale zilelor de ieri!...
Taci,
Să nu-mi deştepţi în suflet tragediile jucate
În aplauzele mute ale-ntâielor dureri!
Treci tăcut ca beduinul ce cutreieră nisipul,
Treci tăcut ca cel ce-şi pune mâinile-n cruciş pe piept,
Şi să nu mă chemi pe nume –
Să-mi deştepţi din piatră chipul
Sfinxului,
Ce-ar vrea să-mi spună că e timpul să-l deştept...
Ocoleşte-mă cu groază, ca pe-un stârv de om ucis –
Nu de oameni,
Ci de mâna nentrupatelor dorinţi –
Şi pe piatra-mi funerară nu ceti poemul scris
De nebunul din cetatea plină numai de cuminţi!...

Ocoleşte-mă cu groază...
Dar opreşte-te deoparte,
Să mă poţi privi de-a-ntregul
Şi să-mi spui ce vezi...
Eu sunt
Stropul vinului ce scade prin paharele deşarte
Şi romanţa nesfârşită, căci arcuşele s-au frânt!

„Semănătorul“, nr. 36, 2 septembrie 1907.

ROMANŢA MORTULUI

Paznicul mi-a-nchis cavoul
Şi-am rămas afară-n ploaie...
Paznicul mi-a-nchis cavoul
Şi-am rămas să-mi plimb scheletul
Pe sub sălciile ude,
Ce mă cheamă
Şi se-ndoaie
Să-mi sărute golul negru ce-mi pluteşte în orbite,
Să-mi sărute alba frunte –
Fruntea ce-mi ştia secretul
Aiurărilor trăite –
Şi să-mi şteargă de pe oase picăturile de ploaie...

Paznicul mi-a-nchis cavoul şi-am rămas în ploaie-afară.
Şi-am rămas să-mi plimb scheletul printre albele cavouri
Unde-ai noştri dorm în paza lumânărilor de ceară –
Şi-am rămas să-mi plimb scheletul pe potecile pustii
Şi pe crucile de piatră să cetesc ce-au scris cei vii.

Şi-am cetit...
Din depărtare, vântul mi-aducea ecouri
Nenţelese, de orchestră
Şi de voci ce cântă-n cor –
Cei ce-aveau să moară mâine
Beau în cinstea morţilor!...

Vântul mi-aducea ecoul bucuriilor din lume
Iar *„regretele eterne“* scrise-n josul unui nume
Lăcrimau,
Ducând în albul picăturilor de ploaie
Aurul lipit pe cruce!....

Printre albele cavouri
De sub sălciile ude,
Ce mă cheamă şi se-ndoaie
Să-mi sărute alba frunte,
Rătăcesc de-atâta vreme –
Paznicul mi-a-nchis cavoul
Şi-am rămas de-atunci afară!...

Unde-i paznicul?
Să vină,
Să mă vadă,
Să mă cheme,
Să-mi deschidă iar cavoul
Şi s-adorm din nou în paza lumânărilor de ceară!...

„Convorbiri critice“, nr. 21, 1 noiembrie 1907.

ROMANŢA MORŢII

Răsună-n poarta veche trei lovituri
Ce par
Trei nenţelese vorbe desprinse dintr-un vers...
Răsună-n poarta veche trei lovituri
Ce par
Trei nenţelese versuri din noul calendar!...

Pe verdea balustradă a naltului balcon
Te pleci spre călătorul necunoscut ce bate,
În timp ce două braţe se-nalţă spre balcon
Ca două negre umbre de turnuri crenelate.

Spre verdea balustradă a naltului balcon
Se-nalţă două braţe;
Iar umbra lor pe zid
Se leagănă ca două chei negre, descântate,
Cu care Vrăjitorii
Şi Parcele
Deschid
Zăvoarele-ncleştate în porţile-ncuiate...

Pe verdea balustradă a naltului balcon
Te pleci spre călătorul necunoscut ce bate
Şi-ntrebi:
– Cine-i acolo?
De unde vii?

Ce vrei?...
Dar vocea-ţi la vederea demonicelor chei
Se stinge cu sfiala luminii pe-nnoptate...
– Cine-i acolo?
– Nimeni...
– De unde vii?
– Nu ştiu...
– Ce vrei?
– Nimic...

Şi vocea ce-ţi răspunde timidă, deşi-ţi pare
Că-i vocea ta,
Simţi totuşi că nu are
Nici zborul,
Nici căldura din vocea de om viu.

E vocea ta –
E vocea tăcerii ce cuprinde
Întreaga balustradă a naltului balcon,
Ca şi o funerară făclie ce s-aprinde
În mâna unui Rege
Şi-n preajma unui Tron.

Şi-n timp ce-n poarta veche trei lovituri te cheamă
Ca trei refrenuri triste de cântece uitate –
În timp ce-ai vrea să afli în poartă cine-ţi bate –
Adormi, proptindu-ţi fruntea pe cheile de-aramă
Păstrate-n negre turnuri de piatră, crenelate...

„Viaţa literară şi artistică“, II, nr. 50, 23 decembrie 1907.

ROMANŢA CORBULUI

Pe ţărmul nalt şi drept –
Hotarul de unde-ncepe necuprinsul
Imperiu-al apelor albastre
Cu-atâtea felurimi de pete,
Al apelor ce dimineaţa sunt verzi,
Iar seara violete –
Un corb a poposit spre seară,
Şi-aşa, cum stă pe malul mării,
Orbit de albastrele noianuri,
Muiate-n purpura-nserării,
Parcă-i sositul care-aşteaptă să vină şi-alţi întârziaţi...

Şi-n seara-aceea-n care-apusul
Părea mai trist ca-n alte seri,
Iar soarele părea că pleacă să nu mai vină niciodată,
M-am dus să-mi plimb pe ţărm urâtul
Şi biata-mi inimă,-mbibată
De-amaru-otrăvilor sorbite din gura-amantelor de ieri...

Dar corbul mi-a ieşit în cale...
....
Pe ţărmul mării nalt şi drept,
Ca şi pe-o margine de groapă,
Veghea un cioclu-naripat,
Şi cioclul m-a privit o clipă,

A dat din aripi
Şi-a zburat...
Şi parcă mi-a şoptit în treacăt:
– *Bine-ai venit... De când te-aştept!*

„Viaţa literară şi artistică", I, nr. 7, 25 februarie 1907.

ROMANŢA CELOR CE SE VÂND

lui Alexandru Zamfirescu-Aliz

Se-ngroapă soarele-ntr-un nor –
O, negrul nor ca şi mormântul
Înşelătoarelor ce mor
Neplânse de amanţii lor!

Pe la ferestre-şi plimbă vântul
Tristeţile sfârşitului de vară,
În timp ce-n cârciuma murdară,
Din strunele de-aramă – cântul
Chitarelor
Îşi ia avântul...

Iar pe la mese,
Rând pe rând,
O ceată de amanţi artişti –
Toţi nenţeleşi şi mari,
Toţi Crişti...
Îşi beau iubirea, fredonând
Romanţa celor ce se vând.

„Viaţa literară şi artistică", I, nr. 3, 15 ianuarie 1906 (cu titlul *Romanţă*).

ROMANŢA PELERINULUI

Sunt obosit de drum şi-aş vrea
Să dorm trei nopţi,
Trei vieţi în şir,
Culcat pe-un aşternut,
Aşa
Cum dorm culcaţi în cimitir
Toţi sfinţii palizi din altare,
Cu pumnii-ncrucişaţi pe piept.
Din somnul fără deşteptare
Aş vrea să nu mă mai deştept...

Cei ce-au pornit naintea mea,
Bătătorind poteca lungă,
Şi-au năzuit ce nu era
În rostul vieţii scris s-ajungă,
Cei ce-au pornit, cu mii de ani
Naintea mea, pe-acelaşi drum,
Au adormit pe sub castani
Demult,
Şi dorm uitaţi şi-acum.
Şi dintre cei porniţi cândva,
Mânaţi – spre aceleaşi înnorate
Şi mute zări – de-aceeaşi stea.
Un singur pelerin mai bate
La poarta liniştii...
El pare

Că-ndurerat ca Prometeu,
E mort de mult şi... tot nu moare –

Şi-acest biet pelerin sunt eu!...

„Viaţa literară“, I, nr. 37, 10 septembrie 1906.

SONET

În ţara mea, tot cerul pare-o pată
De sânge, scurs din rana unui soare,
Ce-abia-şi deschide ochii-n zări; şi moare
Ca cei muşcaţi de-o gură-nveninată!

În ţara mea, pe marea frământată
În aiurări de vânturi funerare,
Nu vezi plutind corăbii albe-n zare
Purtând pe bord plecaţii de-altădată!...

În ţara mea nu-s flori ca-n altă ţară
Şi cântece de dragoste nu sunt;
Şi-n ţara mea – tăcuţi ca-ntr-un mormânt –

Cei vii şi-aşteaptă rândul ca să moară;
Pe câtă vreme morţii... Cine ştie?...
Aşteaptă-o zi ca-n alte ţări să-nvie!...

„Viitorul social“, I, nr. 1, august 1907 (cu titlul *În ţara mea*).

PELERINII MORŢII

E cârciuma plină de oameni străini –
De oameni tăcuţi ce vin de departe,
De unde ei singuri să spună nu ştiu...

De unde veniţi, pelerini?
Din care cetate cu porţile sparte,
Din care pustiu?...
De unde veniţi, pelerini?
De unde veniţi cu sandalele rupte,
Cu hainele zdrenţe şi feţele supte,
Şi albe, de parcă
Vă temeţi ca pumnul de care fugiţi
Să nu vă ajungă şi iar să vă-ntoarcă
În ţara în care n-aţi vrut să trăiţi?...
Cu ochii albaştri, ca-albastrul senini,
De unde veniţi, pelerini?...

Ei tac...
Să răspundă nici unul nu vrea;
Iar cârciuma pare o criptă,
Şi-n ea
Tăcuţii străini, cu sandalele rupte,
Cu hainele zdrenţe şi feţele supte,
Cu braţele goale şi umerii goi,
Îşi trec de la unul la altul paharul,
Şi-n flacăra scurtă ce-o scapără-amnarul
Par nişte strigoi...

– Hei!… Mute fiinţe,
Bizari pelerini,
Cu ochii albaştri, ca-albastrul senini,
Spre care cetate porinirăţi – armată
De oameni cu cranii şi mâini de schelete,
Cu feţele albe ca albul perete
Şi gura-ncleştată?

Ei tac…
Să răspundă nici unul nu vrea…
Pe cer o lumină s-aprinde, şi-o stea
Coboară şi-n sute de stele se-mparte…

Şi-n clipa aceea, tăcuţii strigoi
Se scoală grămadă, ca-n ziua de-apoi,
Şi pleacă cu toţi mai departe…

„Convorbiri critice" nr. 11, 1 iunie 1907.

ÎN TEMPLUL LINIŞTII

lui Al. Gherghel

În sfeşnicele vechi de-aramă
Descresc trei lumânări de ceară –
Descresc ca nopţile spre vară.
Şi-n sfeşnicele vechi de-aramă
Trei flăcări parcă se destramă
În fire lungi de foc ce cresc
Din lumânări până-n tavan

Şi scriu verseturi din *Coran*
De-a lungul templului turcesc…

Trei credincioşi desculţi se-nclină
Proptindu-şi frunţile-n covor –
Şi parcă-s trei bolnavi ce mor…
Trei credincioşi desculţi se-nclină,
Şi-n simfonia de lumină
Ce-şi plimbă petele pe geamuri –
Când verzi, când purpure, când blonde –
Par trei corăbii vagabonde
Ce-adorm în legănări de valuri…

Şi-n templul liniştii ce pare
Un sarcofag, păgân, enorm,
Toţi *Muezinii* parcă dorm…
Şi-n templul liniştii, în care
Greoiul fum de lumânare
Miroase-a cranii dezgropate –
Din sfeşnicele vechi de-aramă
Trei flăcări pâlpâind te cheamă
S-adormi sub ele-ntins pe spate!…

„Viaţa literară şi artistică", I, nr. 8, 4 martie 1907.

PE DUNĂRE

...emportant vers tes havres
Tes cargaisons de bois,
de houille et de cadavres[1].
PAUL VERLAINE

Se duc pe Dunăre la vale
Caiace-n roz şi-n alb vopsite...
Se duc pe Dunăre la vale
Coşciuguri albe, plutitoare
Pe negrul apelor murdare...

Departe-n zare, neclintite,
Pădurile de sălcii par
Castele negre feodale
Ce-şi spală-n apele murdare
Tristeţea zidului murdar.

Se duc pe Dunăre la vale,
Grăbiţi şi fără de popas,
Pescarii trişti ce poartă-n glas
Tăcerea albelor spitale...

Se duc pe Dunăre la vale –
Ca şirul de cocori pribegi

---

[1] ...ducând spre porturile tale
Povara ta de lemne, huilă şi cadavre (fr.).

Pe-ntinsul fără de hotare –
Se duc pe Dunăre la vale
Coşciuguri albe plutitoare
Pe negrul apelor murdare...
Şi tot pe apa care poartă
Noroiul omenirii-ntregi,
Sub sărutările solare,
Pluteşte şi-o... ghitară spartă.

„Convorbiri critice", nr. 1, 15 septembrie 1907.

CREPUSCUL LA TOMIS

Pe mare-n asfinţit...
Şi vântul
Îmi poartă barca pe cărarea
Pe care soarele şi marea
Se-mbrăţişează cu pământul!...

Din larg,
Ca nişte mici fragmente
Desprinse din albastrul infinit,
Înamoratele sirene
Apar cu gesturi indecente
Şi-n cinstea mea încep să-noate
Pe spate,
Cu câte-un far aprins sub gene,
Ce-mi luminează-n asfinţit
Temutul semn de întrebare
Cu care marea m-a-nfrăţit...

Iar eu –
Pornit în căutarea
Frumosului din suflet
Şi din rime –
Un vagabond pe care marea
M-a scos de păr, din adâncime
M-avânt din nou în infinit...
Şi convertit
De dragul unei simple jucării,
M-agăţ cu mâinile de astrul
Ce ca un pescăruş rănit
Îşi moaie aripa-n albastrul
Crepuscularei agonii!...

„Viaţa literară", I, nr. 41, 8 octombrie 1906 (cu titlul *Tomis*).

SOSESC CORĂBIILE

lui Krikor Zambaccian

Sosesc corăbiile,
Vino,
Să le vedem cum intră-n port –
Să le vedem cum, obosite de-atâta luptă cu furtuna,
Îşi lasă ancorele grele să cadă una câte una,
Aşa cum fiecare parcă şi-ar îngropa câte un mort!...

Sosesc cu pânzele umflate,
Ca nişte sânuri de femeie
Pe care-o buză pătimaşă le-a-nvineţit de sărutări,

Şi parcă-aduc cu ele toată splendoarea vechilor serbări
În cinstea lui Neptun –
Temutul stăpân al Mărilor Egee.

Sosesc din larg, misterioase,
Ca nişte semne de-ntrebare...
Nu ştim din care fund de lume –
Din răsărit,
Sau din apus –
Dar ştim că ori de unde pleacă
Ne-aduc veşti noi şi-ndestulare...
Sosesc corăbiile...
Vino,
Să le-ntrebăm ce ne-au adus!...

„Viaţa literară şi artistică", II, nr. 4, 28 ianuarie 1907.

ROMANŢA CELOR TREI CORĂBII

Porniră cele trei corăbii...
Spre care ţărm le-o duce vântul?...
Ce porturi tainice,
Ascunse cercetătoarelor priviri,
Le vor vedea sosind mânate de dorul tristei pribegiri?...
Ce valuri nemiloase,
Mâine,
Le vor deschide-n drum mormântul?...

Porniră cele trei corăbii, purtând în pântecele lor
Grămezi de aur,
Chihlibare,
Smaralde verzi
Şi-opale blonde;
Iar sus, pe bord,
Tristeţea-acelor romanţe veşnic vagabonde,
Cântate,
Azi, în drum spre *Poluri*,
Iar mâine-n drum spre-*Ecuator!*...

Porniră cele trei corăbii...
Şi-abia se mai zăresc –
Se-ngroapă
În golul zărilor pătate de violetul înserării;
Iar albul pânzelor întinse,
În cenuşiul depărtării,
Zideşte trei mausoleuri în care dorm cei duşi pe apă.

Porniră cele trei corăbii...
Şi-n urma lor rămase portul,
Mai trist ca muntele *Golgotei* însângerat de-un asfinţit,
Şi-n urma lor,
Pe cheiul umed,
Un singur albatros rănit
Mai stă de pază,
Ca Maria,
Venită să-şi vegheze mortul!...

„Viaţa literară“, I, nr. 50, 10 decembrie 1906.

ROMANŢA CELOR TREI GALERE

lui Horia Oprescu

În rada portului,
La cheiul pe care astăzi cresc castanii,
În rada portului, ce pare o lacrimă-a Mediteranei,
Dorm trei galere ancorate de zeci de ani,
Dorm trei galere,
Ce poartă-n pupe încrustate
Trei nume spaniole:
Xeres,
Estremadura
Şi-*Alicante*...

Dorm tristele galere...
Anii
Le-au putrezit pe jumătate,
Şi lanţul ancorelor grele
Le-a ruginit de mult în apă.
Furtunile fără de număr
Le-au înecat răzbunătoare
Matrozii, unii după alţii,
Iar căpitanii
Dorm fiecare-n câte-o groapă
Săpată-n câte-un fund de mare!...
Şi-aşa cum dorm, nedespărţite –
Ca trei tovarăşe de luptă,
Ca nişte suveniruri smulse îndepărtatului trecut –
Par trei sicriuri profanate
Din care morţii-au dispărut

Cu-ntregile comori de aur
Şi pietre scumpe –
Adunate
De cei ce le mânau pe-Atlantic,
Din ţărm în ţărm,
Din val în val,
De cei ce le-ancorau cu grijă pe coasta-Antilelor bogate
Şi-n urmă le-ndreptau cu grabă –
Ca nişte păsări albe-n zbor –
Din insula San-Salvador
Spre Spania –
Spre taciturnul şi lacomul Escurial!

„Semănătorul", nr. 33, 12 august 1907.

OCTOMBRE

În parcul presărat cu statui
De Nimfe,
Fauni
Şi Silvani,
De-a lungul celor trei alei
De plopi,
De tei
Şi de castani,
Pe băncile vopsite-n verde
Şi pe nisipul galben-şters,
Multicolorele covoare de frunze veştede s-aştern
În ritmul vântului de toamnă,

Ca-n ritmul unui ultim vers –
Un vers cu care se sfârşeşte un cânt
Dintr-un Poem etern.

Octombre – curtizana pală, cu-obraji fardaţi
Şi buze supte –
Octombre – amanta celor care pornesc
Să nu se mai întoarcă –
Octombre-a poposit în parcul cu-alei cotite
Şi-ntrerupte
De visătoarele bazinuri,
Pe-albastrul cărora – o barcă –
O frunză veştedă şi-aşteaptă întârziatele surori...
O!... Nentrerupta disonanţă de schingiuiri
Ce-ţi dă fiori!...
O!... Nesfârşitele regrete abia şoptite!...
Cine trece
Prin parcul presărat cu statui,
De-a lungul celor trei alei,
Se-nduioşează ca de plânsul idolatratelor femei!...

Şi-n parcul unde altădată veneau Boemii să-şi aştepte
Necredincioasele Boeme –
Acelaşi parc ce-ţi pare şi-astăzi
O filă ruptă din romanul nemuritorului Murger –
Îşi pleacă braţele uscate,
Precum prin albele spitale
Îşi pleacă braţele bolnavii ce plâng –
Şi nu ştiu pentru ce...

Şi-n timp ce vântu-i smulge fardul
Şi-l spulberă în largi spirale,
Octombre – curtizana pală –
Coboară ultimele trepte!...

„Viaţa literară“, II, nr. 2, 13 ianuarie 1908.

ROMANŢA CELUI CE S-A-NTORS

Tăceţi, voi toţi din jurul meu,
Vă rog tăceţi –
Că-s obosit,
Şi-aş vrea să dorm,
Şi-aş vrea să mor,
De-ar fi să pot muri curând şi mai uşor
Ca cei ce-s morţi de mult!...
Tăceţi,
Vă rog tăceţi...

Abia sosit,
Voi mă-ntrebaţi pe unde-am fost!...
O, de-aţi şti voi ce drumuri lungi,
Ce fund de zări
M-adăpostea, pribeag mereu tot pe-alte mări!...
O, de-aţi putea porni şi voi
Pe unde-am fost!...

O, de-aţi putea şi voi cândva –
Pornind grăbiţi pe urma mea,

Să rătăciţi nentrebători
Şi nentrebaţi!...
Să vânturaţi pământul tot –
În lung
Şi-n lat –
Şi fund de văi
Şi vârf de munţi, necercetat,
Să cercetaţi
Nentrebători
Şi nentrebaţi!...

O, de-aţi putea-ntâlni şi voi ce-am întâlnit –
Femei cu ochi frumoşi de bronz
Şi guri de-argint,
Ce le-am iubit,
Şi le-am iertat –
Căci toate mint,
Cum i-au minţit
Pe toţi pe câţi i-au întâlnit!

O, de-aş putea să vă spun tot...
Dar nu –
Plecaţi...
Că-s obosit –
Şi-aş vrea să dorm,
Şi-aş vrea să mor,
De-ar fi să pot muri curând şi mai uşor!...
M-aţi ascultat –

Vă mulţumesc…
Acum plecaţi.

„Viaţa literară“, I, nr. 11, 12 martie 1906 (cu titlul *Plecaţi*).

ROMANŢĂ FĂRĂ MUZICĂ

Ca să-ajung până la tine, i-am zis calului:
– Grăbeşte…
Pune-ţi aripi ca în basme
Şi te-nalţă până-n nori…
Tot mai sus,
Tot mai departe –
Ca şireagul de cocori
Ce pluteşte colo-n zare!…
Haide, calule, grăbeşte!…

Ca să-ajung până la tine, i-am zis vântului:
– Dă-mi mâna
Şi târăşte-mă cu tine până unde poţi pătrunde –
Până-n zarea-nsângerată unde soarele s-ascunde.
Ca s-ajung cât mai degrabă,
Haide, vântule, dă-mi mâna.

Ca să-ajung până la tine, i-am zis morţii:
– Mergi-nainte
Şi coseşte-mi fără milă tot ce-i viu
Şi-mi ţine calea…
Netezeşte-mi munţii-n zare

Şi-umple-mi de cadavre valea
Dintre ea şi mine –
Haide!… Haide, moarte, mergi-nainte!…

Ca să-ajung până la tine,
Pentru tine-au obosit
Calul,
Vântul,
Moartea –
Toate mi-au făcut pe voie;
Dar…
Dintre cutele perdelei, ochii-ţi verzi nu-mi mai răsar,
Strunele chitarei-s rupte
Şi… romanţa s-a sfârşit!

În vol. ***Romanţe pentru mai târziu***, 1908.

MULTAŞTEPTATEI…

De când te-aştept!…
Sunt ani…
Şi anii, ce lungi îţi par când n-ai cu cine
S-asculţi ciudatele romanţe ce plâng viorile-n surdine…
Şi violetele apusuri ce triste-ţi par când n-ai cui spune
Ce-nfiorări plutesc în zare
Şi-n plânsul celor patru strune!…
....

Te-am aşteptat la-ncrucişarea potecilor pe care-alt'dată
Multaşteptatele amante soseau grăbite să-şi sărute
Amanţii,
Ce-aşteptau în umbră, tăcuţi ca nişte statui mute...
Şi câte primăveri, de-a rândul, castanii roşii nu-mi
vestiră
Că nimeni n-a trecut pe-acolo
Şi-n zare nimeni nu s-arată!...

Te-am aşteptat pe ţărmul mării –
Pe ţărmul nalt ca şi terasa
Castelului regesc, pe care un prinţ şi-ar aştepta
mireasa...
Dar valurile, ştiutoare de soarta celor ce porniră
Spre ţărmul unde stam de strajă,
Când le-ntrebai ce ştiu de tine,
Îmi spuseră c-aştept zadarnic...
Şi azi viorile-n surdine...
Ce-mi plâng ciudatele romanţe
Mai trist de cum le plânse ieri,
Par lacrimi picurate-n cupa netălmăcitelor dureri...

„Viaţa literară", I, nr. 45, 5 noiembrie, 1906.

ACELEI CARE VA VENI

De unde vii,
Şi-n care preafericită ţară
Văzuşi lumina zilei – tu, albă ca şi-o zi?...
Şi ce nebune vânturi spre mine te purtară,
Ce barcă rătăcită te-aduse pân-aci?...

De ce plecaşi din ţara, în care palmierii
Tremurătoare umbre îşi culcă pe nisip?
Nu-ţi fu de-ajuns pustiul cu lacrimile serii,
Şi nu găsişi pe-aiurea să-ţi plimbi frumosul chip?

Or nu ştiuşi că-n ţară la mine
Nu-s nici cânturi,
Nici flori de lămâiţă?...
Amanţii şi-au vândut
Orgiilor,
Şi corpul,
Şi sfintele avânturi,
Şi-azi totu-i mort şi putred în carcera de lut!...
....
Cu mâini subţiri şi albe, ca mâinile de sfântă
Pictată pe-un perete de templu bizantin
Şi ochi pătaţi de-otrava privirii ce-nspăimântă –
Ochi verzi ca apa moartă
Şi morţi ca negrul *spleen* –
Venişi, aducătoareo de cântec şi lumină,

Să-mi uşurezi povara fatalului Calvar,
Să-mi reclădeşti o lume cu-o boltă mai senină
Şi să mă smulgi din gheara supremului coşmar...

Dă-mi mâna dar şi du-mă cu tine,
Du-mă-n ţara
În care palmierii – stăpâni peste pustiu –
Cu braţele deschise ne vor primi-n Sahara
Iubirilor născute din goluri de sicriu!...

„Viaţa literară“, I, nr. 32, 6 august 1906.

ROMANŢĂ FĂRĂ MUZICĂ

Que la mort ne nous ait qu'ivres
morts de nous-mêmes.

JULES LAFORGUE

În tine-mi pun toată speranţa
Şi-ţi zic:
– De-acum pentru mine fii totul,
Iar eu
Voi fi pentru tine acelaşi ateu,
Ce-afară de tine nu crede-n nimic.
Fii totul –
Trecutul, cu morţii de ieri
Ce dorm la răspântii, de sălcii umbriţi,
Şi ziua de *mâine*, cu noii-veniţi
Ce râd pe mormântul defunctei *Dureri*...
Spre norii de-aramă, pe-naltele scări

Urca-vom –
Din goluri în goluri pribegi,
S-ajungem în ţara în care sunt regi:
Nimicul,
Eternul,
Şi-*Albastrul* din zări...
Şi-acolo,-n grădina în care nu cresc
Decât mătrăgune,
Cucute
Şi laur,
Sorbi-vom cu sete din cupe de aur
Iubirea topită-n *Albastrul* ceresc!...

„Viaţa literară şi artistică“, II, nr. 10, 18 martie 1907.

ODELETĂ

În cinstea ta, –
Cea mai frumoasă şi mai nebună dintre fete, –
Voi scri trei *ode,*
Trei *romanţe,*
Trei *elegii*
Şi trei *sonete.*
Şi-n cinstea ta, –
Cea mai cântată din câte-n lume-au fost cântate, –
Din fiecare vers voi face
Câte-un breloc de-argint, în care
Gândirile-mi vor sta alături, ca nişte pietre nestimate
De-a pururi încrustate-n bronzul
Unei coroane princiare!...

Din ţara-n care dorm de veacuri vestiţii *Faraoni*,
Din ţara
În care *Sfincşii* stau de vorbă cu Nilul sfânt
Şi cu *Sahara*,
Din ţara-n care palmierii
Vestesc arabilor furtuna
Şi caravanelor pierdute
Că nu se mai întorc nici una,
Din ţara asta minunată,
Tăcută,
Tristă
Şi bizară,
Îţi voi aduce trei smaralde nemaivăzute-n altă ţară,
Trei perle blonde, pescuite de *Negri*-n golful de *Aden*,
Şi trei rubine-nsângerate, ascunse toate-ntr-un refren
De *Triolet*,
Pe care nimeni nu-l va înţelege – fiindcă nu-i
În lume nimeni să-nţeleagă simbolul *Trioletului!*...

„Convorbiri critice", nr. 19, 10 octombrie 1907.

ROMANŢĂ FĂRĂ MUZICĂ

Nu-i nimeni... nimeni să ne vadă şi să ne-auză –
Nu pleca!
Dă-mi degetele-ţi inelate să le sărut ca şi-altădată,
Dă-mi degetele-ţi inelate –
Poeme-n pietre nestimate –
Vreau să le-nvăţ pe dinafară şi să le cânt,

Dă-mi mâna toată,
Căci nu-i în tot salonul alta, aşa, la fel cu mâna ta.

Rămâi cu mine toată seara...
Ce-ţi pasă dac-o să sfârşească
Orchestra valsul?...
Tu nu ştii
Că nu-i în tot salonul altul la fel cu mine să iubească?

Deschide-ţi braţele –
Altarul în care mă-nchinam alt'dată –
Deschide-ţi braţele şi prinde-mi în ele braţele-obosite,
Apleacă-ţi gura-nsângerată,
Şi sărutările-ţi aprinse înseamnă-le pe obrazu-mi pal.
Înseamnă-le la rând, să-mi steie pe veci de pază,
Neclintite,
Ca pasările legendare pe malul lacului *Stymfal!*...

„Viaţa literară", I, nr. 25, 24 decembrie 1906.

CELEI MAI APROAPE

De ce-ţi sunt ochii verzi –
Coloarea wagnerienelor motive –
Şi părul negru ca greşala imaculatelor fecioare?
De ce-ţi sunt buzele pătate de violete trecătoare?
Şi mâinile de ce-ţi sunt albe ca albul tristelor altare
Din Babilon,
Şi din Ninive?

De ce, când plângi,
În plânsu-ţi moare o-ntreagă lume de petale
De trandafiri,
De chiparoase,
De nuferi albi
Şi crizanteme?...
De ce, când plângi,
Cu tine plânge tristeţea blondelor opale,
Iar torţele aprinse-n umbra castelelor medievale
Se sting suflate ca de groaza demoniacelor
blesteme?...
De ce, când cânţi,
Cu tine cântă un infinit de armonii
Ce năvălesc tumultoase
Din golul zărilor,
Din astre,
Din zborul păsărilor albe,
Din fundul mărilor albastre,
Din lumea morţilor,
Din lumea părerilor de rău târzii?

Şi când stai ochi în ochi cu-amanţii – poeţi
Ce-ţi cântă ochii,
Părul
Şi buzele –
Când te-nfioară cuvintele ce n-au fost spuse,
Când în penumbra violetă a trioletelor apuse

Pui într-o cumpănă Minciuna
Şi într-altă cumpănă-Adevărul,
De ce te pleci spre cel mai tânăr dintre poeţi,
Şi-i strângi cu sete
În palme capul,
Ca-ntr-o gheară de vultur însetat de sânge,
Şi dinţii tăi
De ce-i pictează, în rozu-obrajilor, motive
Asiriene,
Din poemul trăit de sfintele poete
În noaptea-altarelor păgâne
Din Babilon
Şi din Ninive?...

„Viaţa literară şi artistică", II, nr. 29, 29 iulie 1907.

ROMANŢĂ FĂRĂ MUZICĂ

Că ne iubim – şi-o ştie lumea toată –
E-adevărat;
Dar cât ne vom iubi
Nici noi nu ştim,
Nici lumea nu va şti...
Şi nu va şti-o, poate, niciodată...
....
Ne-am cunoscut în ţara-n care-alt'dată
Manon Lescaut iubi pe *Des Grieux*,
Într-un amurg de toamnă, orchestrată
În violet,

În alb,
În roz
Şi-n *bleu*.
Şi ne-am iubit întâia oară-n parcul
În care Nimfele de marmură privesc,
Cu ochii-ntrebători, către peluza
Pe care-un Zeu îşi pregăteşte arcul,
Să-şi bată joc de cei ce-l ocolesc...

Şi ne-am iubit!...
Ţi-aduci aminte?...
Bluza –
Ah!... Bluza ta pe sânu-ţi decoltat
Părea un peplum de mătase, sfâşiat
Pe sânul unei Venere ce moare!...

Şi ne-am iubit cu-atâta nebunie,
Că statuele albe ne-au privit
Cu ochi geloşi,
Iar zeul a-mpietrit
În mână cu-o săgeată-otrăvitoare!...

Şi ne-am iubit,
Şi-azi toată lumea ştie
Că ne iubim...
Dar cât ne vom iubi
Nici noi nu ştim,
Nici lumea nu va şti!...

„Reforma", IV, nr. 15-16, 23-30 decembrie 1907.

CELEI CARE TRECE

Tu pari o statuă turnată nu-n bronz etern,
Ci-ntr-un metal,
Ce până astăzi n-are încă
Nici preţ,
Nici nume,
Nici coloare –
Metal bizar, din care-artistul
Creă-n suprema inspirare
Icoana ultimei religii
Şi-a ultimului ideal!

Tu pari o statuă furată de-amantul tău dintr-un muzeu
În care-n vremile de-alt'dată
Veneau bătrâni să ţi se-nchine,
Ca pajii –
Ce mureau sub ochii răutăcioaselor regine
Sau ca martirii-n adorarea trimisului de Dumnezeu!

Şi-aşa, cum treci îngândurată de-a lungul străzilor
pustii,
De-a lungul străzilor pătate de-nsângerări
crepusculare,
Tu pari o Venus de la Millo
Ce-şi cată braţele,
Pe care
Cei morţi le-au luat cu ei în groapă,
Să nu le lase celor vii...

„Semănătorul", nr. 29, 15 iulie 1907.

CELEI CARE PLEACĂ

Tu crezi c-a fost iubire-adevărată...
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie...
Dar ce anume-a fost,
Ce-am vrut să fie
Noi nu vom şti-o poate niciodată...

A fost un vis trăit pe-un ţărm de mare.
Un cântec trist, adus din alte ţări
De nişte pasări albe – călătoare
Pe-albastrul răzvrătit al altor mări –
Un cântec trist, adus de marinarii
Sosiţi din Boston,
Norfolk
Şi New York,
Un cântec trist, ce-l cântă-ades pescarii
Când pleacă-n larg şi nu se mai întorc.
Şi-a fost refrenul unor triolete
Cu care-alt'dată un poet din Nord,
Pe marginile albului fiord,
Cerşea iubirea blondelor cochete...

A fost un vis,
Un vers,
O melodie,
Ce n-am cântat-o, poate, niciodată...
....

Tu crezi c-a fost iubire-adevărată?...
Eu cred c-a fost o scurtă nebunie!

„Convorbiri critice", nr. 20, 15 octombrie 1907.

TREI LACRIMI RECI DE CĂLĂTOARE

Şi-ai să mă uiţi –
Că prea departe
Şi prea pentru mult timp porneşti!
Şi-am să te uit –
Că şi uitarea e scrisă-n legile-omeneşti.
....
Cu ochii urmări-vei ţărmul, topindu-se ca noru-n zare,
Şi ochii-ţi lăcrima-vor poate
Trei lacrimi reci de călătoare;
Iar eu pe ţărm
Mâhnit privi-voi vaporu-n repedele-i mers,
Şi-nţelegând că mi-eşti pierdută,
Te-oi plânge-n ritmul unui vers.

Şi versul meu
L-o duce poate vreun cântăreţ până la tine,
Iar tu –
Cântându-l ca şi dânsul,
Plângându-l, poate, ca şi mine –
Te vei gândi la adorata în cinstea căreia fu scris,
Şi-uitând că m-ai uitat,
Vei smulge din cadrul palidului vis

Întunecatu-mi chip,
Ca-n ziua când te-afunda vaporu-n zare
Şi când din ochi lăsai să-ţi pice
Trei lacrimi reci de călătoare!

„Viaţa literară", I, nr. 8, 19 februarie 1906.

CELEI ÎNVINSE

Ce glas de clopot –
O!... Ce glas de clopot spart şi răguşit!...
Nu-l mai cunoşti?
E-acelaşi glas ce ţi-a urat – sunt ani de-atunci –
„*Bine-ai venit!*"

Ţi-aduci aminte cum suna
Ca-ntr-un ajun de sărbătoare?
Suna ca-n zilele când moare
Cineva!...
Suna ca şi-azi nencrezător
În viitorul morţilor!...

Ascultă-l bine –
Tu, ce porţi în păr cununi de flori crescute
Pe ţărmul mărilor străine,
Ascultă-l bine –
Tu, ce porţi în ochi opalele-ntristării
Topite-n lacrimi verzi de Mare,

Ascultă-l bine –
Tu, ce porţi pe buze purpura-nserării
Şi-n glas cântări crepusculare,
Ascultă-l bine...
Ascultă-i notele de-aramă ce-ţi par acum necunoscute
Şi aminteşte-ţi seara-n care –
Sunt ani de-atunci –
Ca şi-astă-seară,
Veneam tăcuţi ca *primii oameni*
Pe drumul celor daţi afară
Din raiul primei fericiri...

E-acelaşi clopot de-altădată,
E-acelaşi grav proroc ce-mparte
Drumeţilor
Netălmăcite
Şi cobitoare prorociri!...
....
Şi-acum dă-mi mâinile,
Dă-mi ochii,
Dă-mi gura,
Dă-mi viaţa toată,
Sărmană-nvinsă, dă-mi trofeul victoriei,
Iar mâine-n zori
Fii liberă din nou
Şi-ntoarce din drum pe noii-nvingători!...

În vol. *Romanţe pentru mai târziu,* 1908.

ROMANŢA AMANTELOR DE IERI

Où sont nos amoureuses?...
Elles sont au tombeau.
Gerard de Nerval

Amante cu ochi verzi,
Amante cu ochi adânci ca fundul zării
Şi buzele calde-nsângerate
Ca-albastru-n ceasul înserării,
Voi, ce-aţi murit demult
Şi totuşi nu v-aţi găsit încă mormântul,
Sub ce ferestre-n veci închise şi cu perdelele lăsate
Mi-aţi îngropat de-a pururi cântul?

Amante cu ochi verzi,
Amante cu ochi adânci ca fundul zării!...

Pe vatra sufletelor voastre, sărmană vatră funerară –
Mormânt de patimi potolite –
În lungi acorduri de chitară
V-am presărat garoafe roşii ca nişte buze-nsângerate
Ce-ar vrea să renvieze morţii
Din vechi coşciuguri putrezite
Prin cimitirele uitate.

Pe vatra sufletului vostru, sărmană vatră funerară,
Jertfitu-mi-am credinţa-n stele şi-n ochii voştri verzi!
Eram

Duhovnicul ce v-ascultasem
Şi de trecut vă dezlegam –
Eram cu Cris-copil ce moare negându-şi biblia
barbară
În spasmurile-nfiorării şi-n caldul vis ce-l întrupasem
Pe şase strune de chitară....

Amante cu ochi verzi,
Amante cu ochi adânci ca fundul zării...
Sub ce ferestre-n veci închise
Mi-aţi îngropat de-a pururi cântul?...
Voi, moartelor nemuritoare,
Veniţi, căci v-am găsit mormântul...
Veniţi cu toate-n cimitirul
Ce-n biata-mi inimă-şi deschide
Largi porţile să vă primească...
Veniţi, schelete călătoare,
Veniţi, sărmane Danaide,
Cu buze calde-nsângerate ca-albastru-n ceasul înserării!

„Viaţa literară", I, nr. 12, 19 martie 1906 (cu titlul *Imn*).

CELEI CARE MINTE

Et fais – moi des serments
que tu rompras demain.[1]
PAUL VERLAINE

Eu ştiu c-ai să mă-nşeli chiar mâine…
Dar fiindcă azi mi te dai toată,
Am să te iert –
E vechi păcatul
Şi nu eşti prima vinovată!…

În cinstea ta,
Cea mai frumoasă din toate fetele ce mint,
Am ars miresme-otrăvitoare în trepieduri de argint,
În pat ţi-am presărat garoafe
Şi maci –
Tot flori însângerate –
Şi cu parfum de brad pătat-am dantela pernelor curate,
Iar în covorul din perete ca şi-ntr-o glastră am înfipt
Trei ramuri verzi de lămâiţă
Şi-un ram uscat de-Eucalipt.

Dar iată,
Bate miezul nopţii…
E ora când amanţii,-alt'dată,

[1] Şi fă-mi jurăminte
pe care le vei călca mâine (fr.).

Sorbeau cu-amantele-mpreună otrava binecuvântată…
Deci vino,
Vino şi desprinde-ţi din pieptenul de fildeş părul,
Înfige-ţi în priviri Minciuna
Şi-n caldul buzei Adevărul
Şi spune-mi:
Dintre câţi avură norocul să te aibă-aşa
Câţi au murit
Şi câţi blesteamă de-a nu te fi putut uita?…

Eu ştiu c-ai să mă-nşeli chiar mâine…
Dar fiindcă azi mi te dai toată,
Am să te iert –
E vechi păcatul
Şi nu eşti prima vinovată!…

Deci nu-ţi cer vorbe-mperecheate de sărutări,
Nu-ţi cer să-mi spui
Nimic din tot ce-ai spus la alţii,
Ci tot ce n-ai spus nimănui.
Şi nu-ţi cer patima nebună şi fără de sfârşit,
Nu-ţi cer
Nimic din ce poetul palid
Cerşeşte-n veci de veci, stingher,
Voi doar să-mi schimbi de poţi o clipă
Din şirul clipelor la fel,
Să-mi torni în suflet infinitul unui pahar de hidromel,
În păr să-mi împleteşti cununa de laur verde

Şi în priviri
Să-mi împietreşti pe veci minciuna neprihănitelor
iubiri.
Şi-aşa tăcuţi –
Ca două umbre, trântiţi pe maldărul de flori –
Să-ncepem slujba-n miez de noapte
Şi mâine s-o sfârşim în zori!

„Viaţa literară şi artistică", I, nr. 17, 23 aprilie 1906.

ROMANŢĂ FĂRĂ MUZICĂ

În seara când ne-om întâlni –
Căci va veni şi seara-aceea –
În seara-aceea voi aprinde trei candelabre de argint
Şi-ţi voi citi
Capitole din epopeea
Amantelor din Siracuza,
Citera,
Lesbos
Şi Corint...
Şi-n seara când ne-om întâlni
Te-oi întreba,
Ca şi pe multele pe care le-am întrebat-naintea ta:
– Voieşti sau nu să fii a mea?

În seara când ne vom iubi –
Căci va veni şi seara-aceea –

În pat vom presăra buchete de trandafiri şi
chiparoasă.

Ne vom închide-apoi în casă
Şi vom zvârli în stradă cheia...
Şi-n seara când ne vom iubi
Te-oi întreba,
Ca şi pe multele pe care le-am întrebat-naintea ta:
– Voieşti să nu mai fii a mea?...

Şi-n seara când ne-om despărţi –
Căci va veni şi seara-aceea –
Vom stinge flăcările-albastre din candelabrele
de-argint,
Iar florile de chiparoasă şi trandafirii-i vom presa
În cartea roză-a epopeii
Amantelor din Siracuza,
Citera,
Lesbos
Şi Corint...
Şi-n seara când ne-om despărţi
Te voi ruga,
Ca şi pe multele pe care le-am sfătuit-naintea ta:
– Să-ţi aminteşti c-ai fost şi-a mea!...

„Convorbiri critice", nr. 14-17, 5 iulie – 1 septembrie 1907.

LITURGHII PROFANE

(1908)

lui Zenovie Pîclişanu

CLOPOTELE

Sună clopotele...
Sună clopotele-n depărtare.
Clopotele!... Clopotele!...
Câte clopote să fie?
Câte voci nedesluşite mor în zori, iar noaptea-nvie?
Câte voci blestemă foamea zilelor din postul mare?...
Clopotele, clopotele...
Tac şi-n urmă sună iară.
Sunt trei clopote de-aramă, sau trei clopote de-argint?
Şi ce Crist vorbeşte-n glasul clopotelor ce ne mint
De atâţia ani de-a rândul
Şi la fel ca-n prima seară?...
Ce nebun profet mai vine să ne spună că-i trimisul
Celui ce făcu pământul din nimic?
Şi ce minciună
Iar schimba-va faţa lumii?...
Sună clopotele,
Sună,
Ca şi-n noaptea când surâse pentru prima oară
Sfinxul!...

Sunaţi, clopote de-aramă!
Sunaţi, clopote de-argint...
Vântul să vă-nalţe cântul tot mai sus,
Tot mai departe –
Să vă spulbere-n albastrul mângâierilor deşarte
Şi să vă sugrume glasul profeţiilor ce mint.

„Convorbiri critice", nr. 8-10, 15 aprilie – 15 mai 1907.

ÎN ORAŞUL CU TREI SUTE DE BISERICI

În oraşul cu trei sute de biserici,
De trei ani,
Sună clopotele-ntr-una...
Şi oraşu-i plin de lume
Ce se-ntreabă:
– Unde-i sfântul?
Unde-i sfânta fără nume?...
Pentru cine sună-ntr-una clopotele de trei ani?...

Preoţii-mbrăcaţi în negru, ca şi cioclii,
De trei ani,
Încruntaţi privesc mulţimea albă adunată-n stradă,
Preoţii-mbrăcaţi în negrul pasărilor mari de pradă
Tremură când văd mulţimea răzvrătită de trei ani!...

– Unde-i sfântul?
Unde-i sfânta fără nume?
Să ne spună,
Pentru cine sună-ntr-una clopotele de trei ani?
Cui trimitem noi atâtea lumânări
Şi-atâţia bani?
Unde-i sfânta iertătoare de păcate?...
Să ne spună...

Şi-ntrebările mulţimii răzvrătite
Se ridică

Ca şi valurile mării frământate de furtună,
Şi-n oraşul cu trei sute de biserici
Parcă pică
Din văzduh ameninţarea:
– Să ne spună... să ne spună...

....

În oraşul cu trei sute de biserici,
De trei zile,
Nu mai sună nici un clopot – nici un clopot de
aramă;
Şi oraşul cu trei sute de biserici,
De trei zile,
Pare-a fi pictat în dosul unui geam de panoramă!...

„Convorbiri critice", nr. 13, 1 iulie 1907.

GÖTTERDÄMMERUNG[1]

Or,
În ziua-aceea cerul, înnegrit de fum,
Părea
Un tavan de catedrală ce se năruie;
Iar fumul
Din clopotniţele-aprinse
Deschidea-n albastru drumul
Altui fum mai greu, mai negru...
Şi albastrul se-nnegrea...

[1] Crepusculul zeilor (germ.).

Ard bisericile toate...
Ard *Credinţele* bătrâne...
Ard *Cristoşii*
Şi *Trecutul* –
Arde parcă lumea-ntreagă...
Ce *Nebun* venit de-aiurea nu putu să ne-nţeleagă?
Ce-ndrăzneţ aprinse focul ereziilor păgâne?
Şi ce nou *Profet* veni-va să clădească-n noi cuvinte.
Casa celui care n-are nici sfârşit.
Nici început?...
Cine-o să ne-nveţe iară ce-am uitat –
Tot ce-am crezut?...
Cine-o să ne ierte nouă ce-om greşi de-aci nainte?...
Cine-o să ne-ndrepte paşii spre *mai bine?*
În război,
Cine-o să ne poarte-armata spre victorii?
Şi pe Mare
Cine-o să le-arate calea iahturilor călătoare?...
Cine-o să ne-adoarmă-n inimi teama zilelor de-apoi?
....
Şi mulţimea-nspăimântată
Spre clopotniţele aprinse
Se-ndrumează grupuri-grupuri...
Cei *Cuminţi* privesc plângând –
Plâng ca resturile unei colosale-armate-nvinse –
Iar *Nebunul* stă deoparte şi zâmbeşte fredonând:
– *Götterdämmerung!...*

„Convorbiri critice", nr. 14-17, 15 iulie – 1 septembrie 1907.

LA UMBRA CRUCILOR DE LEMN

Trei cruci de lemn,
Trei cruci enorme de lemn, vopsit cu trei culori,
Păzesc pe marginea şoselei fântâna celor credincioşi...
Trei cruci, pe marginea şoselei,
Cu gesturi largi de mâini bolnave,
Opresc din drum pe călători
Şi parcă-s trei spânzurători
De care-atârnă trei *Cristoşi!...*

Or, într-o zi,
Împinşi de-acelaşi fatal şi funerar îndemn –
Ca două-armate, puse una în faţa alteia – *Cuminţii*
Se întâlniră cu *Nebunii* –
Copiii morţilor de mâine se întâlniră cu părinţii,
Şi-armatele-ncepură lupta la umbra crucilor de lemn.
Deoparte, flutura *stindardul Credinţei* –
Alb,
Curat,
Ca *albul curat* al florilor de nufăr –
Iar *tricolorul Nebuniei,* închis cu grijă-n câte-un cufăr
De craniu omenesc,
Sta gata să-şi desfăşoare *tricromia*
La cea dintâi îngenuncheare a *albului imaculat...*
....
Şi-ntr-un târziu –
Târziu de tot, când luna-ţi pare o caravană-ntr-un pustiu –

În locul crucilor ce-alt'dată opreau din drum pe călători
Se deschideau trei gropi enorme...
....
Şi *tricolorul Nebuniei* adăpostea pe-nvingători!...

„Convorbiri critice", nr. 22, 15 decembrie 1907.

O, NU TE-APROPIA DE MĂNĂSTIRE!

Asculţi cum sună clopotele-n turlă –
În turla albă-a negrei Mănăstiri?...
Asculţi cum sună clopotele-n turlă,
Ca haitele de lupi flămânzi ce urlă?...

O, nu te-apropia de Mănăstire,
Căci crucea ei
Şi negrele-i zidiri
N-adăpostesc nici pace,
Nici iubire!
O, nu te-apropia de Mănăstire
Şi nu te-ncrede glasului din turlă!

Ascunde-ţi ochii-n palme
Şi te-ndreaptă
Spre alt *Profet* decât spre cel de ieri –
Ce-ţi pasă dacă nu ştii ce te-aşteaptă
Când *ce te-aşteaptă* nu-i scris nicăieri?

De vrei, ridică-ţi braţele spre soare
Şi, dacă poţi, învaţă de la el
Ce-i fericirea vieţii viitoare...
De vrei, ridică-ţi braţele spre soare,
Şi, dacă poţi, prefă-te-n *Ariel!...*

O, nu te-apropia de Mănăstire,
Căci crucea ei
Şi negrele-i zidiri
N-adăpostesc nici pace,
Nici iubire...
O, nu te apropia de Mănăstire,
Căci clopotele care sună-n turlă
Sunt haitele de lupi flămânzi ce urlă!...

„Viitorul social", nr. 7, februarie 1908.

DE VORBĂ CU MINE ÎNSUMI
(1913)

lui Tilică Ioanid

DE VORBĂ CU MINE ÎNSUMI

Vorbesc cu mine însumi, cum aş vorbi c-un frate
Întors rănit din lupta cu zilele de ieri,
Şi parcă tot nu-mi vine să cred că n-am dreptate –
Că *El* şi *Eu* nu suntem decât acelaşi frate,
Şi-aceeaşi rană-i doare pe ambii scutieri.

Armurile alt'dată pătate de rugină
Azi par mai sclipitoare decât oricând,
Iar spada,
Încrucişată-n luptă de-atâtea ori,
E plină
De sângele netrebnic al celor ce cad prada
Aceluiaşi proteic şi veşnic Torquemada.

Vorbesc cu mine însumi şi-mi zic:
– De ce mă minţi
De-atâţia ani de-a rândul că tu eşti cel mai mare
Din toţi îmblânzitorii cohortelor barbare,
Că-n gestul tău palpită străvechile altare,
Iar vasta catedrală, zidită de părinţi,
Cu-ntreaga-i melodramă de dumnezei şi sfinţi,
O poţi schimba-ntr-o clipă,
De nu ţi-ar fi ruşine
De bărbile lor albe,
De mine
Şi de tine?

Vorbesc cu mine însumi şi-mi zic:
– De-atâţia ani,
De când mă porţi spre-acelaşi sublim necunoscut,
De ce mă minţi cu-acelaşi îndemnuri de temut
Şi-mi profanezi credinţa cu-acelaşi prefăcut
Surâs –
Citit pe buze de josnici curtezani?
De ce din armonia supremelor cântări
Azi nu se mai aude decât grozavul urlet
Al celor ce se-neacă în descărcări de tunet
Departe,-n cine ştie ce profunzimi de mări!...
....
Mă simt aşa de singur, c-aproape-mi este frică
Să mai vorbesc cu mine,
Şi-mi zic:
– Ascultă, frate,
Ascunde-ţi rana,
Uită c-ai fost rănit şi tu –
Tu, ce-ai strivit atâţia ce nu se mai ridică –
Te scutură de greul armurii-nsângerate;
Iar celui ce te-ntreabă de-ţi sunt sau nu-ţi sunt frate
Răspunde-i: „Nu“.

„Viaţa românească“, IV, nr. 9, septembrie 1909.

ECCE HOMO

Mie

Eu sunt o-mperechere de straniu
Şi comun,
De aiurări de clopot
Şi frământări de clape –
În suflet port tristeţea planetelor ce-apun,
Şi-n cântece, tumultul căderile de ape...

Eu sunt o cadenţare de bine
Şi de rău,
De glasuri răzvrătite
Şi resemnări târzii –
În gesturi port sfidarea a tot ce-i Dumnezeu,
Şi-n visuri, majestatea solarei agonii...

Eu sunt o-ncrucişare de harfe
Şi trompete,
De leneşe pavane
Şi repezi farandole –
În lacrimi port minciuna tăcutelor regrete,
Şi-n râs, impertinenţa sonorelor mandole.

Eu sunt o armonie de proză
Şi de vers,
De crime
Şi idile,

De artă
Şi eres –
În craniu port Imensul, stăpân pe Univers,
Şi-n vers, voinţa celui din urmă Nenţeles!...

„Viaţa românească“, IV, nr. 6, iunie 1909.

ALEA JACTA EST

lui Iser

Am plecat...
Necunoscutul mi-a zis: „Vino, te aştept“.
Am plecat în explorarea unor semne de-ntrebare
Şi-am păşit cu majestatea ultimului înţelept
Pragul vechilor legende
Mâzgălite la-ntâmplare
Pe un colţ de pergament!...

Paznicii nemărginirii mi-au deschis negrele porţi,
Şi-astăzi rătăcesc în golul dintre soare şi pământ...
Şi ce-ncet mă duce vântul –
Parcă-ar duce la mormânt
Cel din urmă mort al lumii,
Cel mai singur dintre morţi.

Mă-nfăşor în atmosfera cimitirelor din haos...
Câte sunt?...
Nu le ştiu decât noctambulii
Şi poeţii –
Cei ce n-au avut nici minte,

Nici credinţă,
Nici repaos,
Nici răbdarea să-şi aştepte termenul obştesc al vieţii.

Mă-nfăşor în rozul-verde,
În albastrul-violet,
Şi în aurul din soare,
Şi-ntr-o clipă mă preschimb
Într-un nimb enorm –
Un nimb
Preursit să-mbrace fruntea primului Anahoret.
Mă topesc cu amintirea unei vieţi trăite-n somn,
Mă-ntregesc cu nostalgia primelor îmbrăţişări,
Şi din cele două forme –
Cea de azi
Şi cea de ieri –
Mă-ntrupez în al veciei şi-al imensităţii *Domn!...*

Da...
Sunt Domnul celor veşnic plutitoare-n infinit –
Celor ce plutesc pe mare,
Celor ce plutesc pe vânt,
Celor ce plutesc în versuri,
În coloare
Şi în cânt.
Celor ce plutesc de-a pururi după cum le-a fost ursit...
Da...
Sunt Domnul celor veşnic plutitoare-n infinit.

„Viaţa românească“, IV, nr. 3, martie 1909.

TREC VAGABONZII

lui George Arghirescu

Trec vagabonzii,
Trec stăpânii grădinilor fără stăpâni,
Trec antipozii fericirii patriarhalilor bătrâni,
Trec anonimii omenirii,
Trec corifeii poeziei şi preistoricii gândirii,
Trec regii primului dezastru şi-nvinşii primului regret,
Trec vagabonzii –
Parodia nedumeririi lui *Hamlet*.

Voi nu i-aţi cunoscut nici unul,
Dar ei pe voi v-au cunoscut,
Ei – cei goniţi de câinii voştri –
V-au cunoscut
Când v-au cerut
Ce nu le-aţi dat,
Voi – sclavii primei ruşini şi-ai primului păcat…

Trec vagabonzii – însetaţii de cer,
De mări
Şi de păduri…

Voi ce-i priviţi cum trec pe-alături de voi,
Nepăsători
Şi orbi,
Ca nişte regi *Oedipi*,

Fiţi mândri
Că-n negrul vostru stol de corbi
S-au coborât de unde nu ştiţi
Şi-aceşti câţiva răzleţi vulturi…
Fiţi mândri şi le-ntindeţi mâna,
Şi dacă v-o resping scârbiţi,
Voi – umiliţi –
Îngenuncheaţi ca-n faţa unor atotputernici iertători,
Căci vagabonzii sunt enigma eternului *„de-atâtea ori“*,
Şi ei de-atâtea ori vă iartă,
De câte ori îi necinstiţi!…

„Viaţa românească“, III, nr. 11, noiembrie 1908

NOCTURNĂ

lui Eugen Lovinescu

Ce cap de *Rege-Saltimbanc* părea azi-noapte luna!
Un negru nor, ce desemna pe cer o spadă de Toledo,
Mânat de vânt, s-apropia
De saltimbancul ce râdea…
Dar *Regele*-aştepta furtuna
Ca şi *Polonius*, tăcut şi nemişcat după perdea…

O spadă-ntinsă ameninţa regatul stelelor etern –
Şi totuşi, Regele, râdea…
Râdea voios,
Deşi pe cer,
Învinse, stelele piereau –

Piereau ca cei îngenuncheaţi
În faţa celor ce nu iartă,
Ca luptătorii dezarmaţi,
Pe care-nvingătorii-i poartă
De-a lungul ţărilor supuse
Prin sânge,
Foc
Şi fier!...

– Ia seama, Sire!
Regii sunt supuşi aceloraşi ursite,
Ca şi soldaţii morţi în lupta pentru capriciul unui Rege.
– Ia seama, Sire,
Cântăreşte-ţi necântăritele cuvinte,
Priveşte-n jurul tău soldaţii
Ce mor
Şi nu-ţi pot înţelege
Nici nebunia,
Nici plăcerea...
În glasul morţilor învaţă sentinţa care nu te minte,
Că *Regii* sunt, ca şi soldaţii, supuşi aceloraşi ursite...
Şi cruţă-i, Sire, dacă vrei!...

Dar Regele privea spre ei.
Nepăsător,
Privea spre stele, cum le stingea pe rând furtuna...

Ce cap de Rege-*Saltimbanc* părea azi-noapte luna!...

„Viaţa românească", III, nr. 8, august 1908.

SPRE SOARE

Pluteşte drept înainte, şi dacă pământul pe care-l cauţi nu există încă, fii sigur că Dumnezeu îl va crea într-adins pentru a-ţi răsplăti îndrăzneala.

REGINA IZABELA CĂTRE CRISTOFOR COLUMB

Noi vom porni-ntr-o zi de sărbătoare
Spre-naltele contururi crenelate
Din care-ntâile priviri de soare
Îşi varsă-n vid imensa lor cascadă
Şi-n care seara-şi urcă resemnarea,
Cu gestul unei pasări mari de pradă
Ce-şi pregăteşte-n taină răzbunarea
Învinselor aripi însângerate.

Superbi, ca cei ce-nveşmântaţi în zale
Porneau pe drumul Sfântului Mormânt,
Noi vom porni-ntr-o zi de sărbătoare
Spre-naltele contururi feodale;
Căci drumurile noastre duc spre Soare,
Şi soarele preface *verbu-n cânt.*

Şi vom porni cu-ntreaga majestate
A celor ce, pornind de nouă ori,
Purtară prin oraşe-ndepărtate,
Mai mult învinşi decât învingători,
Fantasmagoricele lor armate

De cai şi călăreţi halucinaţi,
Cu flori de crin pe mantii presărate
Şi vulturi albi pe scuturi încrustaţi.

Spre soare deci – spre soarele de vară,
Monarhul orbitorului zenit...
El ne va strânge-armata răzleţită
Şi-o va-ndruma din nou spre răsărit.
El va topi păpuşile de ceară
Şi gestul lui de bronz va desemna
În spaţiu o Golgotă prăbuşită
Şi magilor de mâine-o nouă stea.

„Falanga literară şi artistică", I, nr. 1, 1 ianuarie 1910.

ROMANŢA SOARELUI

lui Mihail Sadoveanu

Răsar,
Mă-nalţ,
Cobor
Şi-apoi dispar,
Şi-apusul meu e totuşi răsărit...
Sunt vagabondul zilei de-a pururi solitar –
Portret unic şi veşnic, expus în infinit.

Cu magica-mi baghetă uriaşe –
Stăpâna hotărârilor eterne –
Deştept măturătorii albelor oraşe
Şi-adorm întârziaţii negrelor taverne...

Dau fluviilor graţii de reptile,
Dau mărilor priviri fosforescente,
Iar munţilor din zare, aspecte de gorile,
Şi brazilor, pe coaste, poziţii indecente.

Dau fructe noi smochinilor uscaţi,
Dau bronzului figură omenească,
Iar Regilor –
Pe socluri de marmură-nşiraţi –
Poruncitoare gesturi, ca-n veci să poruncească.

Iar când cobor,
Când calda-nfiorare
Se zbate-n cupa recelui repaos.
Azvârl sămânţă nouă în vechile tipare
Şi-ascult *Perpetuarea* cum fredonează-n haos!...

„Viaţa românească", V, nr. 5, mai 1910.

GLASUL MORILOR

lui Grigore Tăuşanu

Glasul morilor de apă,
Glasul morilor de vânt,
Glasul morilor severe care macină Romanţa
Zilelor de mâine,
Glasul dătător de pâine,
Care-mbracă-n alb veşmânt
Năzuinţa şi speranţa,

Glasul morilor severe care-ngroapă
Şi dezgroapă
De sub piatră-acelaşi Cânt,
Glasul morilor de apă,
Glasul morilor de vânt,
Să-l asculţi de dimineaţă până-n seară,
Ore-ntregi şi zile-ntregi,
Să-l asculţi supus ca-n clipa când vorbeşte inspirarea,
Să-l cunoşti,
Să-l înţelegi,
Să-l înveţi pe dinafară
Şi să-l cânţi şi tu cu apa,
Şi să-l cânţi şi tu cu vântul,
Căci e glasu-n care Cântul
Plămădeşte-*ndestularea!...*

Iar când noaptea amuţeşte glasul morilor,
Târziu,
Când prin scocuri, nemişcată, apa doarme ca-n sicriu,
Când prin aripi vântul trece cu aceeaşi nepăsare
Suverană,
Ca prin pânza zdrenţuită-a unei nave,
Şi când piatra morii-ţi pare
O pecetie domnească
Dezgropată din arhiva prăfuitelor hrisoave,
Tu să te gândeşti la grâul care face să-ncolţească
Iarna,

De sub piatra morii, năzuinţa şi speranţa,
Şi să-ţi aminteşti de glasul care macină Romanţa
Zilelor de mâine –
Glasul dătător de pâine.

„Viaţa românească", VI, nr.8, august 1911

ROMANŢA IAHTURILOR

Iahturile albe,
Iahturile roşii,
Iahturile negre,
Iahturile celor înfrăţiţi cu marea,
Înfrăţiţi cu vântul
Şi cu resemnarea –
Iahturile vieţii
Ancorară-n port
Dimineaţa-n clipa când cântau cocoşii.

Iahturile albe ancorară-n dreapta,
Iahturile roşii ancorară-n stânga,
Iahturile negre ancorară-n mijloc.

Iahturile albe aduceau cu ele
Cântece şi-ovaţii,
Marşuri triumfale,
Pilde de-ndrăzneală şi de vitejie,
Toată chintesenţa unei generaţii,
Tot ce cântă glonţul,

Tot ce scrie spada –
Clipa ce-nfrăţeşte
Sângele cu ploaia,
Rana cu zăpada.

Iahturile roşii aduceau cu ele
Vaiete şi lacrimi,
Flamuri sfâşiate,
Scuturi găurite,
Săbii ruginite
Şi armuri pătate
De noroi şi sânge,
Şi figuri schiloade,
Mute
Şi-ncruntate –
Mute ca sentinţa luptelor pierdute,
Triste ca fantoma gloriei defuncte.

Iahturile negre aduceau cu ele
Linіştea deplină,
Miros de tămâie,
De făclii de ceară
Şi de flori funebre,
Pe catarguri două flamuri lungi de doliu
Şi pe bord stigmatul stinsului orgoliu.

Dar după trei zile
Şi după trei nopţi,

După trei apusuri
Şi trei răsărituri
Iahturile negre morţii-şi debarcară;
Pe când cele albe
Şi cu cele roşii
Ancorele grele greu le ridicară
Şi din port plecară
Dimineaţa-n clipa când cântau cocoşii...

Încotro?
Spre care ţărmuri depărtate?
Încotro?
Spre care zări însângerate?...
Încotro?
Spre care lupte-apropiate?...

Unele spre dreapta,
Altele spre stânga,
Iahturile vieţii iarăşi au pornit...
Dar în largul mării
Iahturile albe
Şi cu cele roşii,
Iahturile celor înfrăţiţi cu marea,
Înfrăţiţi cu vântul
Şi cu resemnarea –
Iahturile vieţii
Naufragiară
Dimineaţa-n clipa când cântau cocoşii!...

„Flacăra", I, nr. 38, 7 iulie 1912.

ROMANŢĂ NORDICĂ

lui Mihail Samarineanu

În portul blond al unei mări din Nord,
Au debarcat corsarii bruni din Sud.
Şi-n portul blond al unei mări din Nord,
Greoaiele otgoane se aud
Cântând barbar, cântând în dezacord
Cu albatroşii tristului fiord.

În portul blond bătrânii mateloţi
Privesc tăcuţi la noii debarcaţi,
Şi-n portul blond bătrânii mateloţi
Par nişte blonzi copii, înfioraţi
De cântecele brunilor piloţi,
Încremeniţi cu mâinile pe roţi.

Artişti pribegi şi oaspeţi nepoftiţi,
Bătuţi de vânt şi-adesea de noroc,
Artişti pribegi şi oaspeţi nepoftiţi,
Corsarii bruni repetă-acelaşi joc,
Şi-n porturile blonde-abia sosiţi,
Pornesc din nou şi-n veci netălmăciţi.

Şi-n timp ce-albastrul mării uniform
Le-adoarme-n cânt tristeţile de ieri,
Şi-n timp ce-albastrul mării uniform
Deşteaptă-n ei eterne primăveri,
În portul blond, ca-ntr-un gheţar enorm,
Autohtonii tremură… şi-adorm!…

„Viaţa Românească", VI, nr. 2, februarie 1911.

PRIN GĂRILE CU FIRME-ALBASTRE

lui Emil Gârleanu

Tristeţea trenului ce pleacă
Noi n-am trăit-o niciodată,
Căci – călători ades cu trenul –
În clipa când plecăm din gară,
Noi stăm pe loc –
Doar trenul pleacă!…

Doar trenul pleacă,
Trenul singur
Ne poartă nerăbdarea mută,
Bagajul visurilor noastre
Şi setea noilor senzaţii,
Pe infinite paralele,
De-a lungul verzilor plantaţii
De mătrăgună şi cucută,
Pe schela podurilor albe,
Prin noaptea negrelor tunele
Şi gările cu firme-albastre!…

Doar trenul pleacă,
Trenul singur
Respiră,
Cugetă,
Vorbeşte,
Şi-n forţa aburilor cântă
Viteza roţilor ce creşte…

Doar trenul singur se frământă,
El singur urcă
Şi coboară –
Reptilă neagră ce-mprumută
Aripi de liliac ce zboară
Şi glas de cobe ce-nspăimântă!...

Doar trenul singur se-nfioară
De-atâta veşnică povară.
El singur poartă mai departe
Pachetele-omeneşti, culcate
Ca-ntr-un muzeu de statui sparte,
Pe bănci de pluş capitonate!...

Doar trenul suferă ofensa
Sclaviei negrilor „ad-hoc",
Ce poartă-n lectici mai departe
Pe cei născuţi să stea pe loc!...

El singur,
El,
Şi numai trenul,
Creează-n urma lui distanţa,
Monotonia şi refrenul
Din care ne-adăpăm speranţa
Toţi călătorii spre *mai bine*....

Şi numai el,
Doar trenul singur,
Doar trenul ştie-anume cine

Şi câţi din cei plecaţi aseară
Putea-vom mâine,-n zorii zilei,
Bagajul visurilor noastre
Să-l presărăm, din suflet iară,
Prin gările cu firme-albastre!...

„Ramuri", nr. 4, 15 februarie 1913.

PASTEL DE TOAMNĂ

Toamnă, noapte, plouă!...
Trei drumeţi sosesc
Uzi ca trei cadavre scoase dintr-un lac.
Trei drumeţi în faţa porţii se opresc
Şi-apoi bat...
De-a lungul gangului răsună
Un cuvânt
Şi-n urmă, altul:
Noapte bună!
Şi pe urmă tac.

Nu răspunde nimeni...

Trei drumeţi aşteaptă
Muţi ca trei schelete ce-şi cată mormântul.
Ploaia cade deasă, repede şi dreaptă,
Deasă ca nisipul,
Repede ca vântul,
Dreaptă ca săgeata...

Şi drumeţii-aşteaptă.

Şi se face ziuă...
Trei drumeţi pornesc
Albi ca beduinii vastelor Sahare,
Trei drumeţi *Castelul morţii* ocolesc,
Şi tăcuţi,
Prin faţa celor ce-i privesc,
Trec ca nefiinţa nopţilor polare
Şi se pierd în zare
Ca trei iahturi albe, mute, călătoare!...

– Cine-au fost drumeţii?
Cine i-a trimis
Să ne bată-n poartă şi să ne deştepte,
Să renvie glasul umedelor trepte
Şi să ne-ntrerupă nentreruptul vis?...
Cine-a fost nebunul care i-a trimis?

Nu răspunde nimeni!...
Straniile umbre s-au pierdut în zare...
Toamnă, ziuă, soare!...

„Falanga literară şi artistică", I, nr. 2, 17 ianuarie 1910.

PASTEL BOLNAV

doctorului Ionescu-Mihăeşti

Ce primăvară tristă şi ce spital tăcut!...
Bolnavii albi, ca albul pereţilor,
Privesc

Nencrezători spre soare –
Bizar necunoscut –
Pe care întâia oară acum parcă-l zăresc.

Ce primăvară tristă şi ce spital tăcut,
Cu scările tocite
Şi sălile pătrate,
Prin care paşii parcă vorbesc de cei de ieri –
De cei aduşi pe braţe
Şi scoşi întinşi pe spate,
De cei trecuţi de pragul supremei mângâieri.

Ce primăvară tristă şi ce spital tăcut!...
Ferestrele deschise spre soare parcă vor
Să strângă-n braţe-ntreaga căldură
Şi lumină,
În timp ce condamnaţii tăcuţi, din patul lor,
Fac semne desperate...
Şi doza de chinină
Alunecă pe gâtul pierduţilor
Ce vor
Să-şi schimbe-apropiatul sfârşit în început.
....
Ce primăvară tristă şi ce spital tăcut!...

„Convorbiri critice", III, nr. 6, 25 iunie 1909.

PASTEL MECANIC

lui George Oprescu

Monocromia dezolantă a unei dimineţi ploioase
Mângâie agonia tristă, dar gravă-a unui tren de
marfă,
Ce-şi fluieră impertinenţa prin trei supape ofticoase
Şi urcă panta-n resemnarea bemolilor ce mor pe
harfă
Într-o capelă funerară.
Cu miros de făclii de ceară
Şi vagi parfumuri de tămâie,
Eau de Cologne
Şi chiparoase.

Pe Valea Oltului
Sau poate pe Valea Prahovei...
Decorul
E-acelaşi peste tot când plouă.
Şi-aceleaşi agonii profane
Schiţează orice tren de marfă
Când vrea să calchieze zborul
Expreselor ce urcă panta cu graţii de aeroplane!...
Aceleaşi agonii banale
Şi-acelaşi *trio* de semnale
Imploră mila dimineţii
Şi plictiseşte călătorul...

Monocromie verde:
Munţii şi brazii par de mucava –
E pastişarea dezolării şi-a neputinţei animale,
Ce-şi urcă adeseori Calvarul, cu trenu-alături, pe şosea.
E parada fanteziei şi-a inspirărilor vasale...
Pastel mecanic –
Năzuinţă
De artă nouă
Şi ştiinţă –
Cézanne te-ar fi pictat într-altfel,
Eu însă te-am văzut aşa!...

„Flacăra“, I, nr. 52, 13 noiembrie 1912.

CÂNTA UN MATELOT...

lui V. Demetrius

Cânta un matelot la proră,
Şi imnul lui solemn plutea
Pe-ntinsul Mării Marmara,
Ca-ntr-o cetate spaniolă,
Când orologiul din cupolă
Anunţă fiecare oră
Printr-un preludiu de mandolă...

Cânta un matelot la proră
Şi marea nu-l înţelegea.

Cânta un matelot la proră,
Un singur matelot cânta.
Şi totuşi, vocea lui sonoră
Părea, pe iahtul ancorat,
Un cor solemn de preoţi tineri,
Ce-ngroapă-n noaptea Sfintei Vineri
Un nou profet crucificat
Pe-o nouă Golgota...

Cânta un matelot la proră
Şi-ntregul echipaj dormea.
Cânta un matelot la proră.
Dar ce lunatic l-asculta
Şi cine cântu-i repeta
Din largul Mării Marmara,
Când matelotii toţi dormeau
Şi marea nu-l înţelegea?...

Cânta un matelot la proră
Şi-n larg sirenele plângeau!

„Versuri“, I, nr. 3, 15 octombrie 1911.

CÂNTEC DE LEAGĂN

pentru Evelyn Burillianu

Nani, nani...
Dormi în paza nesecatului izvor
De priviri
Ce te-nfăşoară ca-ntr-o haină de mătase,
Nani, nani...
Ochii mamii au vegheat întreaga noapte,
Şi-acum dormi, căci obosite dorm şi florile din vase,
Şi parfumurile lor,
Toate, unul câte unul, pe-al tău leagăn se cobor.
Nani, nani...
Dormi în vraja-mpletiturilor de şoapte
Ce pătrund printre perdele
Şi te-ndeamnă:
Dormi, căci somnul a cuprins de mult grădina –
Lacul,
nuferii,
castanii,
stânjeneii
şi glicina –
toate dorm.
Dorm toate-n paza albelor priviri de stele.
Dormi şi tu –
Prin candelabre, iată, adoarme şi lumina,
Dormi,
Şi somnul tău să fie mai senin ca infinitul

Oglindit în necuprinşii ochi albaştri de femee,
Visul tău să fie visul Insulelor Boromee,
Visul tău să fie totul,
Tot, precum e răsăritul
Începutul celor bune şi sfârşitul celor rele.
Nani, nani,
Dormi în paza Ursitoarelor,
Şi anii
Să te-mbrace-n infinitul fericirii.
Nani… nani…

„Convorbiri critice", III, nr. 5, 25 mai 1909.

ROMANŢĂ APOCRIFĂ

lui Făgeţel

Păreri de rău, păreri de rău –
Stigmate vechi, cicatrizate –
În Domul sufletului meu
Păşiţi solemn, înveşmântate
În scumpe-odăjdii de-Arhiereu…
Păşiţi solemn, discret şi rar,
Ca nişte pâlcuri fragmentate
Dintr-un cortegiu funerar.

Păreri de rău, păreri de rău…

V-ascult în fiecare seară
Cum staţi de vorbă cu trecutul,

Pe falsa nervilor chitară
Vă descifrez neprefăcutul
Îndemn spre cei fără de glas,
Iar când pe-al inimii cadran
Păşiţi solemn ca şi temutul
Şi mitologicul Teseu,
Sacerdotalul vostru pas
Vi-l cadenţez cu pasul meu –
Cu pasul meu profan.

Păreri de rău, păreri de rău –
Ecouri stinse apocrife,
Şi totuşi pline de ecou,
Voi sunteţi negrele tarife
Pe care moartea le-afişează
În propriu meu cavou.

„Versuri şi proză", II, nr. 1, 1 ianuarie 1913.

ROMANŢA NECUNOSCUTEI

În fiecare zi de întâi mai, o necunoscută apare în balconul de marmură al palatului Versailles şi, aplecându-se spre bazinul Latonei, cântă:

Eu sunt ce n-a fost încă nimeni din toate câte-au fost
Şi sunt,
Sunt ritmul primelor senzaţii
Şi gestul primului avânt,
Sunt simetria primitivă a două buze-mpreunate,

Sunt frenezia ancestrală ce-n lutul omenesc se zbate,
Sunt visul unei nopţi de vară, trăit de sexe diferite,
Sunt ura falselor feline, surprinse-n perne adormite,
Sunt gama rozelor păcate transcrise-n magicul carnet,
Sunt prada bestiei,
Himera netălmăcitului poet,
Sunt spasmul,
Lenea
Şi dezgustul efemeridelor ce mor
Şi-accentul circomflex al vieţii –
Al nimănui
Şi-al tuturor!...

Lesbos mi-a dedicat un templu,
Citera, altul,
Iar Corintul
Mi-a dăruit Arhipelagul cu toate florile
Şi-argintul
Monezilor cu efigia lui Eros-blond.
Din Orient,
Ovidiu m-a adus la Roma într-un sicriu de
pergament,
Arabii m-au purtat în goana cămilelor,
Şi caravana
M-a cumpărat de la Bassora
Pentru-a mă vinde-n Ecbatana.
Florenţa m-a plimbat în taină prin parcul roşiilor crini,
Verona m-a expus ca premiu

Într-un concurs de spadasini,
Veneţia mi-a dat gondola,
Otrava,
Ştreangul
Şi pumnalul,
Iar Vaticanului catolic i-am profanat pontificalul
Alcov de purpură.
Parisul m-a coborât pe bulevarde,
M-a exilat prin cafenele
Şi prin modestele mansarde,
Iar restul marilor oraşe moderne mă privesc cu milă –
O Vagabondă ce se vinde mulţimii
Pe monezi de-argilă!...

Eu sunt...
Dar nu...
Trecutu-mi spune că astăzi nu mai sunt nimic –
Nu sunt decât adresa scrisă indescifrabil pe un plic
Ce face-nconjurul planetei
Şi-n fiecare-ntâi de mai
Îşi plânge Odiseea-n parcul evocatorului Versailles.

„Flacăra“, I, nr. 3, 5 noiembrie 1911.

ODELETĂ

celei mai blonde

Tu pari a fi venită dintr-un regat pustiu –
Regatul unor pete de umbre şi lumini,
Pe care fantazia nebunilor ce scriu
L-a comparat cu visul aleelor de crini.

Cu ochii tăi – coloarea nimicului etern,
Coloarea nebuniei şi-a crimelor iertate,
Coloarea voluptăţii şi-a viţiului, ce-aştern
În urma lor fanate petale de păcate;
Şi părul blond, ca blondul spiralelor de fum
Ce conturează-n spaţiu intenţii senzuale,
Tu pari cuceritoarea *Amantului postum*,
Iar eu, părtaşul celei din urmă Bacanale!
....
Tu pari a fi venită dintr-un regat strein –
Pustiu ca discul rece şi blond al lunii pline,
Pervers ca parodia anticului măslin
Şi straniu ca surâsul defunctelor regine!

„Falanga literară şi artistică“, I, nr. 3, 24 ianuarie 1910.

ÎNTR-UN BAZAR SENTIMENTAL

pictorului G. Pătraşcu

Stofe vechi, o mandolină,
Un *Cézanne* şi doi *Gauguin*,
Patru măşti de bronz:
Beethoven, Berlioz, Wagner, Chopin,
O sofa arabă, două vechi icoane bizantine,
Un potir de-argint, mai multe vase vechi de Saxa, pline
Cu mimoza, tamburine spaniole, lampioane
Japoneze, trei foteluri cu inscripţii musulmane,
„*Fleurs du mal*“ legate-n piele de Cordova,
Şi pe pian:
Charles Baudelaire şi-alături *Villiers de l'Isle-Adam*...

Toate sunt ca şi-altădată...
O, bazar sentimental!...
Toate sunt ca la plecarea mea – dantelă şi cristal...

Şi cu toate-acestea, câte tocuri nu-şi lăsară forma
Pe covoarele-ţi bogate de Buhara?
Şi-n enorma
Ta colecţie de patimi, câte buze nu-ncercară
Să-ţi transcrie madrigaluri
Pe obrajii tăi de ceară?...
Câte tragice-nceputuri nu sfârşiră-n simfonia
Mută-a lacrimilor?
Câte nu pieriră-n veşnicia

Inutilului?
Căci noaptea cea dintâi fu cea din urmă,
Iar dorința ta... *nimicul* – și nimicul nu se curmă!...

Știu că m-așteptai pe mine...
Iată-mă, sosesc și-ți zic:
Te-ntâlnesc întâia oară... Tot ce-a fost n-a fost nimic,
Minte-mă din nou... Aprinde lampioanele... Coboară
Transparentele... Dă-mi calmul și colorile de seară...
Dă-mi și buzele, și ochii, și...
„*Les fleures du mal*“ la fila
Trei sute treizeci și nouă: „*La mort des amants*“...

Dar mila
De amanții tăi ce-așteaptă pe trotuar plecarea mea
Mă-ntrupează-n cel de-alt-dată și...
Pe-araba ta sofa:
Cântece-n surdină,
Gesturi,
Umbre,
Flori,
Et caetera!...

„Falanga literară și artistică, I, nr. 3, 24 ianuarie 1910.

VA FI...

Va fi-ntr-o noapte caldă de mai.
Când vei intra
În parcul meu,
Nisipul aleelor deșarte,
Îmbrățișând pantofii tăi albi, va tresări...
La revederea celei venite de departe
Copacii vor zâmbi...
Ferestrele-mi închise se vor deschide iar,
Și-n vazele uitate pe albe etajere,
Buchetele uscate de alb mărgăritar
Vor palpita
Ca-n ascultarea unui demonic *Miserere!...*

Va fi-ntr-o noapte caldă de mai.
Când vei veni,
„*Olimpia*“ din cadru-i îți va surâde iar,
Ceasornicu-n perete va respira mai rar
Și mutele covoare, pe jos, vor tresări...
Demonul nebuniei va coborî din nou
Pe-albastrele sofale
Și albele dantele,
Aripa lui va stinge lumina-n candelabru,
Iar noi,
Sub ocrotirea tăcutelor perdele,
Postum ca și-ngropații de vii, într-un cavou,
Ne vom iubi-n parfumuri de brad și de cinabru.
Și-apoi...

Va fi într-o seară poate ca şi-alte seri.
Va fi
O seară de octombre cu palpitări discrete
De frunze,
De imagini,
De pleoape
Şi regrete…
Vai!… cea din urmă seară când tu vei mai veni
Va fi o aiurare de toamnă pe sfârşite,
O aiurare-n versuri brodate pe-o batistă –
Simbolul despărţirii…

Şi-atâta tot…

Şi-apoi
Nu va mai fi nimica,
Nu va mai fi nici soare,
Nu va mai fi nici lună,
Nici stele căzătoare…
Şi faţă de noi singuri,
Poate,
Nu vom mai fi nici noi!…

„Convorbiri critice", nr. 3, 25 martie 1909.

ROMANŢA ULTIMEI SERI

Pe buzele-mi roşii port şi-astăzi stigmatul
Dezastrelor mute din ultima seară…
Pe buzele-mi roşii – apusuri de vară –
Port urmele luptei pierdută-n palatul
Eternului *Mâine*
Şi fostului *Ieri!..*

Mi-ai spus într-o seară că-i ultima seară!…
Vai!… Ultima seară ce trist se sfârşea…
Te văd parcă şi-astăzi învinsă,
Culcată,
Pe-aceeaşi arabă şi veche sofa,
Cu pleoapele-nchise,
Cu gura-ncleştată
Şi mâinile-n cruce ca două stindarde
Salvate din focul cetăţii ce arde!…

Sărmană învinsă de însuşi învinsul
Voinţelor tale…
Supremă chemare
Ce-şi pierde zigzagul în gesturi ce mor…
Lumină nocturnă de stea căzătoare…
Pe buzele-mi roşii priveşte stigmatul
Dezastrelor mute din ultima seară
Şi-ascultă-ţi a luptei stridentă chitară
Cum plânge,

Şi-n urmă, cum moare-n palatul
Eternului *Mâine*
Şi fostului *Ieri!...*
Sunt glasuri de clopot ce parcă te cheamă
Şi glasuri de ştreanguri ce scârţâie-n vânt...
Un glas de frânghie şi-un glas de aramă
Se zbat împreună,
Şi două sentinţe
Topite sunt parcă-ntr-un singur cuvânt:
„Amantul te minte“...
„Amanta te minte“...
Şi-n viaţă, acelaşi etern *Început*
E doar profanarea acelor *Sfârşituri,*
Trăite
Şi-apuse cu cei din trecut!

„Convorbiri critice“, nr. 21, 1 noiembrie 1908.

ROMANŢA UNUI REGE ASIATIC

lui Cuza Hotta

Pe soclurile albe de marmură,
Sculptate
De dalta unor meşteri aduşi din alte ţări,
Eternizate-n masca supremei nepăsări,
De-a lungul celor şapte alei
Întretăiate
De alte şapte alei,
În parcul meu veghează o sută de femei –
O sută de amante pe care le-am iubit

Cu-atâta frenezie,
Că-n spasmele dorinţei
În fiecare noapte sfârşeam printr-un cuţit
Poemele-ncepute cu buzele şi dinţii.

Şi-n parcul meu,
De-a lungul aleelor pătate
De lacrimi
Şi de sânge,
La ora când amurgul colorile-şi resfrânge
Pe goalele şi albe statui imaculate,
Cobor,
Cobor eu singur din vastul meu palat,
Şi buzele-mi aprinse cerşesc o sărutare,
Pe rând
La fiecare.

Da...
Eu – un rege care se roagă-a fi iertat –
Cutreier ca fantoma regretelor postume
Tăcutul parc cu şapte alei, întretăiate
De alte şapte-alei,
În care stau de pază o sută de femei –
Şi corpurile albe de piatră, nemişcate,
Le-ngenunchez cu gestul;
Iar buzele-mi aprinse
Le-ngheţ cu sărutarea statuelor învinse.

„Viitorul“, II, nr. 407, 25 decembrie 1908.

CELEI DIN URMĂ

Vous l'avez vue, la dame en noir[1]
JEHAN RICTUS

Ochii negri,
Părul negru,
Şi-mbrăcată-n negru toată,
A trecut ca-nfiorarea unei umbre pe-nserate…
Cine-a fost fantoma-n doliu cu ochi mari de
dezgropată?
Cine a fost fantoma-n doliu la al cărei tragic piept
Palpitau trei asfodele ca trei guri însângerate?…
N-o fi fost necunoscuta ce m-aşteaptă
Şi-o aştept?…

A trecut…
Era-mbrăcată ca miresele lui Crist
Când coboară-ngândurate albul treptelor tocite.
Ochii ei sorbeau apusul cu nesaţul unui trist
Demon, smuls din întuneric
Şi-aruncat în plină ziuă –
Ochii ei, reflexul unor aiurări netălmăcite,
Se dublau ca-ntr-o supremă sărutare de adio.

A trecut…
Şi-n urma celei ce purta cu ea secretul
Frazelor turburătoare de seninuri fără pată,

[1] Voi aţi văzut-o, doamna în negru… (fr.).

Am rămas să-i sorb parfumul
Şi să descifrez regretul
Asfodelelor fanate ce-i căzuseră din piept…
Cine-a fost fantoma-n doliu cu ochi mari de
dezgropată?

N-o fi fost necunoscuta ce m-aşteaptă
Şi-o aştept?…

„Ilustraţiunea română", I, noiembrie 1911.

ROMANŢA ROZINEI

Guerlain a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*".[1]

Guerlain a botezat parfumul
Extras din cupele de crin
Cu numele necunoscutei –
Boeme
Sau aristocrate –
În ale cărei bucle blonde,
Decolorate
Sau pudrate,
A cunoscut întâia oară
Parfumul cupelor de crin…
Guerlin a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*".

[1] Iată de ce o iubeam pe Rosina (fr.).

Rozina...
Unde e Rozina?
Un strop uitat într-un flacon
Se-ntreabă: Unde e Rozina?
Un strop uitat într-un flacon
Schiţează-n grota de cristal
Regretul cupelor de crin,
Ce-nstrăinate de grădina
Din care le-a cules o mână
De trecător sentimental
Jertfesc blazonul florentin
Pe-o balustradă de balcon...
Guerlain a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*".

Guerlain a cunoscut-o poate.
Dar când,
Şi unde,
Şi-n ce fel?...
Guerlain a cunoscut-o poate
Şi a iubit-o...
Dar Rozina?...
Rozina l-a iubit pe el?...
Parfumul lui *Guerlain* îmi spune
Că-n golul cupelor de crin
Divinizatele nebune
N-au picurat decât minciună
Şi că Rozina-a fost... nebună!...
Şi totuşi, el o cântă şi-astăzi
În blondul cupelor de crin...

Guerlain a botezat parfumul
„*Voilà pourquoi j'aimais Rosine*".

„Flacăra, II, nr. 6, 24 octombrie 1912.

ROMANŢĂ POLICROMĂ

lui Eug. Ştefănescu-Est

Nu-i cer nimic...
Şi totuşi, dacă-ar vrea –
O, dac-ar vrea să-mi dea ce nu-i cer încă –
Ar face dintr-un lac o Marmara,
Şi dintr-un melc, un Sfinx săpat în stâncă.
Nu-i cer nimic...
Dar dacă-ar fi să-i cer
Ce-aş vrea să am şi ce-ar putea să-mi dea,
Aş picura-ntr-o cupă cu eter
Morfină
Şi i-aş cere-apoi aşa:

Dă-mi tot ce crezi că nu se poate da,
Dă-mi calmul blond al soarelui polar,
Dă-mi primul crepuscul pe Golgota
Şi primul armistiţiu planetar.

Dă-mi paradoxul frumuseţii tale,
Dă-mi prorocirea viselor rebele,
Dă-mi resemnarea strofelor banale
Şi controversa versurilor mele.

Dă-mi A.B.C. al vieţii subterane,
Dă-mi simfonia flautelor mute,

Dă-mi tălmăcirea buzelor profane
Şi rebusul icoanelor tăcute.

Dă-mi preţul primei victime-a femeii,
Dă-mi simbolul opalului şi-agatei,
Dă-mi ritmu-nveninat al Salomeii
Şi tusea-n *fa minor* a Traviatei.

Dă-mi *Spleen*-ul călătorilor pe apă,
Dă-mi spectrul verde-al zilelor de-apoi,
Dă-mi gravitatea morţilor spre groapă
Şi comicul funebrului convoi.

Dă-mi tot ce-n prima clipă risipeşti,
Şi tot ce-n clipa ultimă aduni.
Dă-mi fastul siluetelor regeşti
Şi perspectiva casei de nebuni…

Nu-i cer nimic.
Şi totuşi, dacă-ar vrea –
O, dacă-ar vrea să-mi dea ce nu-i cer încă! –
Ar face dintr-un lac o Marmara
Şi dintr-un melc, un Sfinx săpat în stâncă.

„Flacăra", II, nr. 17, februarie 1913.

LITANII PENTRU MIEZUL NOPŢII

I

Dormi, felină obsedată de plăcerea de-a fi-nvinsă…
A trecut de miezul nopţii…
Iar duetul senzual
Orchestrat de fantazia unui Heliogabal
Pâlpâie-n finalul unei lumânări aproape stinsă.

Dormi, felină cu ochi stranii
Şi cu pleoape cercuite
În colori evocatoare de fanate clematite,
Dormi, felină obsedată de plăcerea de-a fi-nvinsă…

Culcă-ţi capul pe risipa chiparoaselor strivite
De contururile-ţi roze
Torturate,
Şi-amorţite,
Şi multiplicate-n visul unei Venere, desprinsă
Din anticul bronz al unei statui reconstituite.

Dormi, felină obsedată de plăcerea de-a fi-nvinsă…

II

Dormi, felină torturată de-al duetului final…
Plimbă-ţi degetele pale pe dantelele pătate

De capriciul unor alte flori, de tine-nsângerate,
Şi respiră-n vis parfumul parcului sentimental.

Şi respiră infinitul ce pluteşte-n străveziii
Nori,
Din care plouă-n luptă hidromelul Walkyriei...
Dormi, felină torturată de-al duetului final...

Dormi, ca anticele statui mutilate de barbari,
Goală toată
Ca victima primilor amanţi-corsari,
Uită binecuvântarea gestului sacerdotal
Şi-ntrupează-te-n Phryneea bandelor de mercenari.

Dormi, felină torturată de-al duetului final...

III

Dormi, felină saturată de-al eternului simbol...
Toate dorm.
Şi-n juru-ţi toate sunt absente.
Pe perete,
Miezul nopţii-a-nchis chiar ochii
Neadormitelor portrete
Şi-albul ochi al lumânării doarme-n stinsu-i rotogol.

Dormi cu buzele deschise, ca un filtru-n care porţi
Deopotrivă-aceleaşi lacrimi pentru vii

Şi pentru morţi...
Dormi, felină saturată de-al eternului simbol...
Dormi, supremă frenezie de jăratic şi scântei,
Tu, ce-ţi schimbi amanţii-n preoţi
Şi pe preoţi în Atei –
Dormi,
Şi-n aşternutul moale forma corpului tău gol
Să-mpietrească pe vecie „Crucea Sfântului Andrei".

Dormi, felină saturată de-al eternului simbol!...

În vol. *De vorbă cu mine însumi*, 1913.

TRIPTIC BANAL

I

Viens pleurer si mes vers ont pu te faire rire.
Viens rire s'ils t'ont fait pleurer.[1]
TRISTAN CORBIÈRE

Prin curtea pavată cu plăci de bazalt
Răsună grăbiţii pantofi de atlaz,
Răsună ca stropii de ploaie ce cad,
Ce cad din înaltul şi negrul pervaz,
Ce cad din pervazul patrat şi înalt
Pe plăcile negre şi verzi de bazalt.

---

[1] Să plângi dacă versurile mele te-au putut face să râzi.
Să râzi dacă ele te-au făcut să plângi (fr.).

Sunt singur…
Odaia-mi cu albii pereţi
Îmi pare enorma cutie de brad
În care nebunul dresor de sticleţi
Şi-a-nchis favoritul…

Şi paşii grăbiţi
Răsună prin curtea cu plăci de bazalt,
Răsună grăbiţii pantofi de atlaz
Pe plăcile negre şi verzi de bazalt,
Răsună ca stropii de ploaie ce cad
Şi cântă prin curtea cu plăci de bazalt
La fel cu-aripaţii nebuni cântăreţi.

Şi alba-mi cutie enormă de brad
Se clatină parcă de-atâtea cântări…
Ascult cum se urcă pantofii pe scări,
Se urcă spre mine –
Alesul sunt eu –
Şi paşii se urcă,
Se urcă mereu
Spre cel din odaia cu albii pereţi!…
………………………………
Şi nu mai sunt singur,
Şi nu mai sunt eu.

II

C'est la femme qu'on aime à cause de la nuit.[1]
VILLIERS DE L'ISLE-ADAM

Plouă…
Pe trotuarul negru felinarul desenează
O enormă violetă –
Violetă cu umbrela japoneză ce-ncadrează
Chipul ei oval şi palid
De nocturnă cochetă
Magdalenă.

Plouă…
Pe trotuarul negru paşii ei se-ncrucişează
Cu grăbiţii paşi ai celor ce-o privesc
Şi-apoi dispar.
Şi tăcuta Magdalenă
Se strecoară ca noroiul
Ce dispare în canalul deschis larg lângă trotuar!

N-are vreme s-o-nsoţească nimeni,
Nimeni n-are vreme
S-o mai cheme…
Plouă, plouă…
Şi trotuarul ud sclipeşte printre case.
Ca o candelă aprinsă

[1] E femeia pe care o iubeşti din pricina nopţii (fr.).

La icoana Magdalenei păcătoase.

....

Nu ştiu cine eşti
Şi nu ştii cine sunt –
Atât mai bine.
Hai cu mine...
Vom petrece-ntreaga noapte mângâindu-ne cu dinţii
Ca felinele,
Şi-apoi
Vom dispare amândoi,
Prefăcându-ne-ntr-un bloc –
Bloc de carne şi de foc,
Plămădit de draci
Şi-nchis
Pe vecie în infernul unei nopţi de Valpurgis.

III

Et tu me perdras, et je'me perdrai,
Car je suis celle qui est perdue, sitôt trouvée.[1]
MARCEL SCHWOB

N-ai fost cea dintâi,
Eşti însă cea din urmă –
Şi-i destul
Pentru-amanta celui care poate totul – tot ce vrea...
Am vroit să fii a mea;
Şi ai fost.
Cât timp?

[1] Şi tu mă vei pierde, şi eu mă voi pierde,
Căci eu sunt cea pierdută, de cum a fost găsită (fr.).

Atâta cât am vrut...
Şi-azi dacă pleci,
E că vreau să-şi plimbe urma pe obrajii-ţi albi şi reci
Dinţii celor care-aşteaptă,
Dinţii celor care muşcă
Şi distrug cu lăcomia tigrilor închişi în cuşcă...

Du-te...
Strada te aşteaptă, îţi surâde şi te cheamă,
Strada-ţi zice: Vino,
Uită ce-a fost ieri, căci azi eşti alta,
Uită tot ce laşi în urmă
Şi te-ndreaptă fără teamă
Spre surorile-ţi de mâine, ce tronează pe înalta
Piramidă-nfiptă-n centrul marelui oraş...

Priveşte
Cum te-aşteaptă-n colţul străzii precupeţii de senzaţii!
Câţi sunt?
Unul, doi, o sută?...
Nu... sunt mii, şi gloata creşte
Ca tumultul de ovaţii...
Cea dintâi a fost uitată,
Cea din urmă-i aşteaptă,
Şi aşteptarea îi excită...

Palidă sărbătorită,
Fii de-acuma deci a lor,
Fii de-acuma-nvingătoarea
Şi învinsa tuturor.

„Convorbiri critice", III, nr. 12, 25 decembrie 1909.

STROFE PENTRU ELEMENTELE NATURII
(1930)

Lui Ion I. Pillat

STROFE PENTRU LUMINĂ

Şi se făcu lumină!
Şi iată-te stăpână pe cei ce-aveau să fie stăpâni pe-ntreg pământul...
Şi iată-te-mpreună cu ei, pornind de mână, ca să-i deprinzi cu focul, cu ploaia şi cu vântul...

Şi le-arătaşi albastrul însângerat de soare, pădurile cu cedri şi munţii cu cărbuni, câmpiile cu grâne
şi mările cu sare, livezile cu prune şi iarba cu păşuni...

Şi le-arătaşi viaţa multiplă-abia creată, şi din pământul umed, treptat, treptat, cum naşte şi pasărea ce zboară
şi peştele ce-noată, şi lupul rău ce urlă, şi mielul blând ce paşte...

Şi le-arătaşi putinţa refugiului prin peşteri, şi trestia să-şi facă colibele pe lacuri, şi cremenea cu care
lucrară primii meşteri, oţelul pentru suliţi şi lemnul pentru arcuri...

Şi le-arătaşi minunea ce-nfiorează noaptea, pe cei ce dorm alături – strein lângă streină –
şi taina-mpreunării, sortită-n ziua-a şaptea...
Şi le-arătaşi urmaşii...
Şi se făcu lumină!...

„Cugetul românesc“, I, nr. 1, februarie 1922.

STROFE PENTRU FOC

Când Prometeu le-a smuls din mâna atotputernicului
Zeu, îmbogăţind cu-o jertfă nouă altaru-arhaicelor
mituri, el n-a ştiut că – drept răsplată – în urma lui,
alt Prometeu îi va reduce sacrificiul la o...
cutie de chibrituri...

Deşi-ai rămas acelaşi veşnic, nu eşti acelaşi niciodată
şi nici nu porţi acelaşi nume când construieşti
sau când distrugi, sau când – trăindu-ţi moştenirea
fatală şi nenduplecată – presari în urma ta blesteme
sau faci să ţi se-nalţe rugi...

Nu eşti acelaşi niciodată...
Nici când despici copacii-n două, nici când pătrunzi
din casă-n casă, ameninţându-ne avutul, şi nici când
– strânşi în jurul vetrei – ne dai ades prilej şi nouă
să stăm de vorbă cu bunicii, cu morţii scumpi
şi cu trecutul...

Şi totuşi tu eşti deopotrivă şi cobea noastră, şi norocul.
Şi-oricare-ar fi voinţa Celui-de-Sus,
te binecuvântăm, deşi din darurile vechii mitologii
tu singur – Focul – nu ne-ai fost dat de bunăvoie
şi-a trebuit să te furăm...

În vol. *Strofe pentru toată lumea*, 1930.

STROFE PENTRU VÂNT

Nu te cunoaştem nimeni!...
Şi totuşi, te simţim cum mergi cu noi alături, pe câmp
şi prin oraşe, şi cum îţi schimbi fiinţa – proteic anonim –
cu suflet de duhovnic şi gesturi de cravaşe...

Nu te cunoaştem nimeni!...
Dar ştim că tu respiri prin noi şi-n orchestrarea
naturii, când s-agită, tu eşti când piculina cu scurte
ciripiri, când toba unisonă cu răcnete de vită...

Nu te cunoaştem nimeni!...
Dar ştim că ne eşti frate, deşi, mergând alături,
rămânem tot străini, şi când ne mângâi fruntea
şi holdele bogate, şi când ne smulgi copacii
din câmp şi din grădini...

Când negrele corăbii cu pântecele pline te simt în pânze,
gata cu ele să porneşti, noi ştim că-ndestularea soseşte,
şi cu tine sosesc şi matelоţii, şi noile poveşti...

Şi tot aşa, pe dealuri, când morile-şi iau zborul,
şi aripile-ţi cântă un imn de preamărire, noi ştim
că Don Quijote e-nvins, şi-nvingătorul eşti tu,
ce ne-aduci pâine, belşug şi fericire.

„Rampa", nr. 379, 1 ianuarie 1919.

STROFE PENTRU PLOAIE

Imperativă şi sonoră ca un final de tamburină, când
fulgerile vagabonde te prind şi-ţi sfâşie veşmântul,
cobori spre noi, cu lăcomia păgână, caldă şi felină
a unor buze pătimaşe, ce-ar săruta întreg pământul...

Pe-acoperişurile roşii, deştepţi orchestrele stridente
– alarma ftizicelor goarne şi tusea tobelor gripate –
în ritmul cărora, pe stradă, trec nesfârşite regimente,
ce smulg aplauze compacte şi aclamări halucinate.

Pe zidurile vechi de case şi pe trotuarele murdare,
presari miresmele aduse din necuprinsuri fără pază,
şi sub cupola cenuşie, fiinţa ta multiplă pare un gest
de Arhiereu ce iartă, şi-n urmă binecuvântează.

Pădurile bătrâne-şi cască spre tine gurile-nsetate,
iar câmpul răscolit de oameni şi rumenit adânc
de soare te-nghite lacom...

Şi de-a lungul şoselelor kilometrate, tu pari un şir
de caravane ce duc Saharei de mâncare.

„Rampa", nr. 375, 25 decembrie 1918.

STROFE PENTRU ZĂPADĂ

Mireasă-a brazilor geometrici şi-a brazdelor
însămânţate – solemnitate albă, rece, fatală, mută
şi divină – tu vii cu graţii de Madonă sau de Fecioară
bizantină şi pleci cu gesturi de bacantă, stigmatizată
de păcate.

Nu te doreşte-aproape nimeni, deşi te-aşteaptă toţi
să vii... Şi frumuseţea ta bizară n-o cântă nimeni,
decât, poate, îndrăgostiţii de imagini
abstracte şi imaculate – cuminţii tăietori de lemne
şi nebunaticii copii.

Şi totuşi, când cobori – suspectă, insinuantă
şi egală – pe câmp, pe arbori şi pe ape, pe străzi,
pe case şi pe noi, tu schimbi în plăsmuiri lunare
întreaga pastă de noroi, iar pe Maria din Magdala
o-mbraci în peplum de vestală.

Şi-n timp ce toţi, deopotrivă, pigmei şi umiliţi
simţim puterea-ţi magică ce-ngheaţă, distruge, arde
şi creează, doar ciorile sacerdotale te mai insultă
şi-ţi pătează – cu ieroglifele lor negre şi stranii –
albul unanim.

„Viaţa românească", XII, nr. 1, martie 1920.

STROFE PENTRU ÎNTUNEREC

După fiecare act al tragediei, tu cobori banal
ca o cortină, şi din spasmul agoniei de lumină
împrumuţi aspecte noi monotoniei.

Întunerec... Întunerec... Întunerec!...
Cu veşmântul tău de doliu sau de gală,
tu-nfrăţeşti o noapte boreală
cu orchestra unui dirijor isteric...

Tu unifici adevărul cu minciuna, tu amesteci
frumuseţea cu urâtul şi-ntregeşti prezentul cu trecutul,
când nimicul şi cu totul făceau una...

Ca o pleoapă obosită, sub povara unei lacrimi
încrustate între gene, tu te-nalţi şi te cobori alene,
alternând asfaltul cu Carrara!...

Întunerec – frate bun cu nebunia, cu iubirea,
cu păcatul şi cu crima – tu eşti ritmul infinitului şi rima,
ce ne legi în somn cu veşnicia.

În vol. *Strofe pentru toată lumea*, 1930.

STROFE PENTRU

CELE PATRU ANOTIMPURI

(1930)

PRIMĂVARĂ INUTILĂ

lui Adrian Maniu

Sufocată de viaţa cu program
Şi de-acelaşi „va urma“ cotidian
Al savanţilor cu barbă, cu şoşoni şi ochelari –
Pedagogi şi profesori octogenari
De algebră, geografie şi pian –
Primăvara
A izbit cu pumnu-n geam
Şi-a fugit din pension
De la „Notre-Dame de Sion“.

I-am citit isprava-n calendar
Şi-am pornit îndată după ea
S-o-ntâlnesc în Cişmigiu
Sau la Şosea,
Cum făceam alt'dată-n fiecare an,
Când eram şi eu ca ea – un licean
Cu frecvenţa cursurilor pe… trotuar…

Dar de data asta, nu ştiu cum,
N-am dat nici măcar de urma ei pe drum…
Poate n-am mai cunoscut-o eu…
Poate drumul ei şi drumul meu
S-au schimbat de mult,
Şi-acum
Nu mai fac acelaşi drum…

Sau pe drumul de la Ateneu
Până la Şosea
Şi hipodrom
Primăvara n-a-ntâlnit în capitală nici un om
Să-i ureze ca pe vremuri „bun sosit".

Şi probabil că de ciudă în oglindă s-a privit,
Şi-a dat seama c-a visat,
C-a spart geamul doar în vis
Şi că visul evadării n-a fost vis adevărat!...

Primăvară, primăvară,
Inutila mea fecioară,
Nu cumva te-ai sinucis?...

„Convorbiri literare", LVI, nr. 1-2, ianuarie-februarie 1924.

VARA ÎN CAPITALĂ

pictorului Camil Ressu

Au plecat bucureştenii toţi la băi
Şi cu Vara n-au rămas în capitală
Decât morţii şi gardiştii...
Iar pe străzile pustii şi prin odăi –
Praful ce se-ngroaşă zilnic,
Şi-n covoare –
Moliile cu prezenţa lor fatală
Şi cu veşnica lor poftă de mâncare...

De urât că n-are ce să vadă
În monumentala noastră capitală,
Vara umblă toată ziua-n pielea goală
Prin apartamente-nchise
Şi pe stradă –
De la Parcul Carol la Şosea
Şi de la Şosea la Cotroceni,
Însoţită de o droaie de ţigani
Şi de olteni,
Care vând cireşi, rahat şi limonadă
Şi-o poftesc să cumpere şi ea...

Vara însă-i fată de la ţară –
Bleagă şi prostuţă ca o oaie –
Nu ştie că-n capitală
Este şi-o „Baie centrală",
Şi când simte că-i zăduf din cale-afară
Se răsfaţă-n Dâmboviţa cât îi place,
Ca Suzana clasică, la baie...

Iar pe mal, gardiştii – cască-gură –
O mănâncă cu privirea lor şireată,
Ca bătrânii poftitori de trup de fată,
Şi se-ntreabă:
Ce să-i facă?...
Să-i dea pace,
Sau s-o vâre-n beci la prefectură?...

„Adevărul literar şi artistic", V, nr. 189, 20 iulie 1924.

CU TOAMNA ÎN ODAIE

lui Dion Mardan

Mi-a bătut azi-noapte Toamna-n geam,
Mi-a bătut cu degete de ploaie...
Şi la fel ca-n fiecare an,
M-a rugat s-o las să intre în odaie,
Că-mi aduce o cutie cu Capstan
Şi ţigări de foi din Rotterdam...

Am privit în jurul meu şi-n mine:
Soba rece,
Pipa rece,
Mâna rece,
Gura rece...

Doamne!... Cum puteam s-o las să plece?
Dacă pleacă, cine ştie când mai vine?
Dacă-n toamna asta, poate,
Toamna-mi bate
Pentru cea din urmă oară-n geam?
„*Donnez-vous la peine d'entrer, Madame...*"

Şi femeia cu privirea fumurie
A intrat suspectă şi umilă
Ca o mincinoasă profeţie
De Sibilă...

A intrat...
Şi odaia mea-ntr-o clipă
S-a încălzit ca un cuptor de pâine
Numai cu spirala unui fum de pipă
Şi cu sărutarea Toamnei, care mâine
O să moară... vai!...
Bolnavă de gripă...

„Gândirea", III, nr. 8-10, 20 ianuarie 1924.

DE VORBĂ CU IARNA

lui Ion U. Soricu

M-am întâlnit cu Iarna la Predeal...
Era-mbrăcată ca şi-acum un an,
Cu aceeaşi albă rochie de bal,
Păstrată vara sus, pe Caraiman...

Călătoream spre ţara unde cresc
Smochine, portocale şi lămâi...
Eram într-un compartiment de clasa I,
Cu geamul mat, pietrificat de ger,
Şi canapeaua roşie de pluş,
Sub care fredona-n calorifer,
Sensibil ca o coardă sub arcuş,
Un vag susur de samovar rusesc...

Şi-am coborât în gară, pe peron,
Să schimb cu iarna câteva cuvinte...

Venea din Nord,
Venea din Rosmersholm –
Din patria lui Ibsen şi Björnson,
De-acolo unde,-n loc de soare
Şi căldură,
Înfrigurații cer.... Literatură...

Şi m-a convins c-acolo-i mult mai bine
Decât în țara unde cresc smochine,
Curmale, portocale şi lămâi,
Şi din compartimentul meu de clasa I
M-am coborât ca un copil cuminte
Şi m-am întors cu Iarna-n Bucureşti...

O! Tu, sfătuitoarea mea de azi-nainte,
Ce mare eşti,
Ce bună eşti,
Ce caldă eşti!...

„Gândirea“, III, nr. 11, 5 februarie 1924.

STROFE PENTRU FAPTELE DIVERSE
(1930)

ULTIMA ORĂ

lui Horia Furtună

La Circ...
Un accident banal –
Un acrobat,
Un salt mortal
Şi...
Acrobatul nu s-a mai sculat...

Alămurile din orchestră au tăcut,
Iar clovnii din arenă au ţipat...
Dar publicul din staluri n-a crezut
Că poate fi şi-un accident adevărat
Şi-a fluierat...
Zadarnic –
Mortul n-a mai înviat...

Păcat de el!...
Era un tânăr acrobat frumos,
Cu corpul tatuat de sus şi până jos,
De care publicul se minuna,
Când îl vedea-ndoit ca un inel.
Sau când pe bara fixă se-nvârtea
Ca o morişcă de cafea
Cu balerina lângă el!...

Dar balerina nu-l iubea!...

Povestea lui?
Hm!...
Povestea mea –
A mea,
A ta
Şi-a altora!...

Acelaşi accident de circ, banal...
O zi *relâche*,
Şi-apoi, la fel,
Cu-aceeaşi balerină lângă el,
Alt acrobat...
Alt salt mortal!...

În vol. *Strofe pentru toată lumea*, 1930.

MOARTEA PASAGERULUI

lui Perpessicius

Octombre-a zugrăvit pe cer,
Cu nori de-argint, de plumb şi de oţel,
Tavanul unei cameri de hotel
În care s-a-mpuşcat un pasager...

Miroase-a igrasie...
Din tavan,
Bucăţi de tencuială-ncep să cadă...
Octombre-şi varsă ploaia rece-n stradă
Şi pasageru-şi spală rana în lighean...

În vârful unui plop, o cioară,
Sau poate pălăria neagră din cuier
A pasagerului ce-a vrut să moară,
Întreabă vântul:
– Cât mai e până la cer?...

Şi, după câteva minute de tăcere,
Porneşte-n zbor, din plopul desfrunzit,
Spre cimitirul din apropiere...
....
Probabil pasagerul a murit!...

„Gândirea", V, nr. 2, 1925.

PASTEL PROFAN

lui Damian Stănoiu

Pălmuiţi de vânturi
Şi scuipaţi de ploi,
Sfinţii de pe zidul monastirii
Dezbrăcatu-s-au de-odăjdii
Şi-au rămas aproape goi,
Ca Iisus Cristos în clipa răstignirii...

În pridvorul monastirii e noroi
(Fiindcă maicile nu umblă cu galoşi),
Şi de-atâtea câmpeneşti cucernicii
Sfinţii par sătui...
Şi somnoroşi,
Cască-n ritmul Sfintei Liturghii...

Lângă zidul monastirii e-ngropat
Un curtean ucis de Vodă, pentru-o jupâniță,
Cam prin „una mie șase sute“ – leat –
Când Muntenia era voievodat,
Și curtenii toți, boieri de viță…

Restul peisajului:
Urzici
Pentru Postul Paștilor, ce-ncepe mâine…
Iar de la fereastra plină de zambile
Albe,
Roze
Și liliachii,
Starița face morală unui câine,
Care persecută bietele pisici
Și s-ascunde noaptea prin… chilii…

În vol. *Strofe pentru toată lumea*, 1930.

SEARĂ RURALĂ

lui Nichifor Crainic

Se uită soarele-napoi…
O fi pierdut ceva,
Sau, poate,
Așteaptă-n deal vreun car cu boi,
Să-l plimbe și prin alte sate
Cu gospodari și holde mai bogate?…

În sat la noi,
Biserica, de veche ce era,

În anul când a fost cutremur de pământ
S-a prăbușit cu turlele-n șosea,
Și-azi casele – atâta cât mai sunt –
Par jucării
Pentru copii,
Iar plopii, coșuri negre de mașini
Ce-au treierat
Bucatele din sat
Pentru străini…

Prin curți,
Găinile și porcii s-au culcat,
Femeile au pus de mămăligă,
Iar oamenii s-au pus la sfat
Cu popa ce-a sosit într-o cotigă
De la oraș,
Unde-a schimbat sedilele de caș,
Cu trei duzini de lumânări de ceară,
Că-n cimitir la noi, ca-n orice sat,
Sunt îngropați și trei flăcăi, morți pentru Țară.

Dar unde-i soarele din deal?…
Parcă-aștepta
Pe cineva…
Pesemne că, gonit de lună,
Și-a dat cu popa „noapte bună“
Și-a scăpătat…

„Universul literar“, XLI, nr. 52, 27 decembrie 1925.

PLOAIE URBANĂ

lui Corneliu Moldovanu

Plouă!...
În oraşul nostru românesc
Plouă aşa cum ştim cu toţi că plouă –
Plouă „gris“ ca-ntr-o estampă japoneză...

Pietonii pe trotuare se răresc,
O trăsură cu un „Chrysler“ în viteză,
Trec în sens invers
Şi se ciocnesc...
Iar un popă cu sutana nouă
Stă lipit de chioşcul de ziare,
Ca un Crist de abanos într-o vitrină
Plină
Cu tot felul de obiecte rare...

Plouă...
Şi-n oraşul nostru ploaia cântă,
Cântă ca un fonograf stricat...
De trei zile şi trei nopţi, neîncetat,
Un tenor cu vocea falsă se frământă
Şi pe străzi,
Şi-n curte la palat...

Un tramvai se-ntoarce de la gară,
Şi-n tramvaiul plin de pasageri

Toată lumea cântă-n cor pe dinafară,
Ce-a cântat şi ieri,
Şi-alaltăieri...

Plouă!...
Şi-n oraşul nostru românesc,
Bântuit de gripă şi ftizie,
Tinerii fumează şi tuşesc,
Iar bătrânii dorm în veşnicie,
Ca soluţiile puse-n... (paranteză)...

Plouă „gris“ ca-ntr-o estampă japoneză...

„*Universul literar*“, XLI, nr. 10, 7 martie 1926.

ACUARELĂ

Claudiei Millian

În oraşu-n care plouă de trei ori pe săptămână
Orăşenii, pe trotuare,
Merg ţinându-se de mână,
Şi-n oraşu-n care plouă de trei ori pe săptămână
De sub vechile umbrele, ce suspină
Şi se-ndoaie,
Umede de-atâta ploaie,
Orăşenii pe trotuare
Par păpuşi automate, date jos din galantare.

În oraşul-n care plouă de trei ori pe săptămână
Nu răsună pe trotuare
Decât paşii celor care merg ţinându-se de mână,
Numărând
În gând
Cadenţa picăturilor de ploaie,
Ce coboară din umbrele,
Din burlane
Şi din cer
Cu puterea unui ser
Dătător de viaţă lentă,
Monotonă,
Inutilă
Şi absentă...

În oraşu-n care plouă de trei ori pe săptămână
Un bătrân şi o bătrână –
Două jucării stricate –
Merg ţinându-se de mână...

„Viaţa românească", XII, nr. 6, august 1920.

PASTEL BANAL

pictorului Nicu Dărăscu

Frecându-şi pântecele de oţel fierbinte,
De cheiul rece, umed şi murdar,
Un *cargo-boat* norvegian
Respiră sufocat şi rar
Ca un mamut antediluvian...

Ghiceşti c-ar vrea să plece iar
Spre nordul nopţilor polare,
Să se-nfrăţească la-ntâmplare
Cu luciul primului gheţar...
Dar negrele otgoane-l ţin în frâu
Şi macaralele murdare
Descarcă-n el vagoane-ntregi de grâu...

Pe cheiul rece, umed şi murdar
Hamalii dorm ca grânele-n hambar,
În timp ce mateloţii beţi, pe bord,
Rânjesc cu pipele-ntre dinţi
Şi plâng cu ochii-ntorşi spre Nord,
Când fumul pipelor fierbinţi
Trezesc pe rând în fiecare
Aceeaşi veşnică-ntrebare:
„În care fund opac de mare
Vor acosta şi ei pe veşnicie,
Ca şi mamuţii problematici
Din cărţile de geologie?..."

Şi-n timp ce portul se topeşte-n soare,
Un matelot îşi sparge pipa-n dinţi
Şi... moare.

„Flacăra", VII, nr. 36, 8 septembrie 1922.

ELEGIA DOMESTICĂ

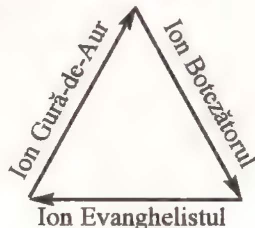
Mioriţei

Tu, care-mi intri-n casă cu toamna fumurie,
Cu ziua ce se duce
Şi noaptea ce-o să vie,
În casa mea fii binevenită...

Iată-mi casa!

Întoarce doar butonul electric din perete
Şi-mprieteneşte-ţi ochii cu tot ce poţi vedea,
Căci casa mea e-ntreagă, de-acum, şi casa ta...
Fii prietenă şi soră cu *hall*-ul şi terasa,
Cu treptele ce urcă sub rustice covoare
Spre sala de mâncare
Şi-odaia de culcare,
Cu sfinţii din icoane şi morţii din portrete,
Cu câinele, ce-ţi linge manşonul de-astrahan,
Şi cu pisica albă, ce toarce pe divan...

Opreşte-ţi apoi ochii pe frunzele de laur
În care se-ncadrează, sanctificând decorul,
Patronii mei – Triunghiul:

Iar pe comoda veche priveşte-i cum stau gata
Să-şi părăsească parcă, de bucurie, rama,
Un domn cu ochii-albaştri şi bucle brune:
Tata!...
Şi-o doamnă cu ochi negri şi bucle blonde:
Mama!...

Tu, care-mi intri-n casă cu toamna fumurie,
Cu basmele bunicii
Şi „Faptele diverse“,
În casa mea fii binevenită,
Pentru mine
Şi pentru-aceste chipuri, de praf şi vremuri şterse,
Ce te privesc din rame cu-aceeaşi duioşie
Ca-n zilele când, toamna, soseam şi eu cu tine.

„Gândirea“, II, nr. 8, 20 noiembrie 1922.

VESPERALĂ

lui Gala Galaction

Femeia care mi-a vorbit aseară
De constelaţii fixe
Şi stele căzătoare
Avea figura lungă şi verde ca o pară
Şi ochii negri-galbeni ca un adânc de mare...

Femeia care mi-a vorbit aseară
De lucruri mici şi fără importanţă

Avea în glas căldura soarelui de vară
Şi-n gând accentuate propuneri de-alianţă...

Femeia care mi-a vorbit aseară
Avea idei frumoase, dar bizare...
Spunea că „plopii fără soţ“ sunt vorbe de ocară,
Şi toţi Luceferii din cărţi sunt stele căzătoare...

Femeia care mi-a vorbit aseară
(Şi care-o să-mi vorbească viaţa toată)
A fost o dată Mamă,
Dar a rămas Fecioară...
Şi fiul ei nici astăzi n-are Tată!...

„Gândirea“, III, nr. 7-8, iulie – august 1927.

RÂNDURI PENTRU SULAMITA

lui Benjamin Fundoianu

Sulamita, Sulamita!...
Regele-nţelept cinstit-a
Trupul tău cu pofta lui...
Şi-n pământul Canaan,
Ca o floare parfumată de gutui
Lângă trunchiul unui cedru din Liban,
Regele-nţelept voit-a
Să-ţi închine, Sulamita,
Şi Coroana,
Şi viaţa,
Şi divina-i Palestină,

Căci amanta pentru rege
E mai mult ca o Regină!...

Dar tu minte n-ai avut...
Şi când regele te-a vrut,
Din palatul lui cu-o sută de odăi
Şi de terase
Ai fugit pe Galaàd,
Să-i paşti caprele râioase,
Şi din stelele ce cad
Să-ţi faci vise mincinoase
Sub umbrela unui brad...

Lăudatu-te-au Profeţii
Şi-nţeleptul Solomon,
Ca pe macii din Şaron,
Ca pe crinii din Şenir,
Ca pe grâul din Sulem...
Dar din laudele toate
N-ai cules decât scaieţii
Şi fatidicul blestem
Să nu-i poţi fi nici amantă,
Nici nevastă...

Iată ce-a fost scris la lege!

Sulamita, Sulamita,
Pentru ce-ai fugit de Rege
Şi-ai fost proastă?...

„Flacăra“, III, nr. 27, 7 iulie 1922.

ROMANŢA EI

Je suis la femme, on me connaît.
JULES LAFORGUE

Când vei vedea-ntre geamuri, la fereastră,
O cupă de cristal,
Şi-n cupa de cristal, o floare-albastră –
Simbolul unui *rendez-vous* banal –
Oricine-ai fi, să intri fără teamă,
Căci gura mea te-aşteaptă
Şi trupul meu te cheamă!...

Necunoscut, sau prieten vechi,
Nu-mi pasă!...
Oricine-ai fi, tu poţi intra oricând la mine-n casă,
Căci casa mea e casa tuturora,
E madreporul magic de mărgean
Spre care năvile-şi îndreaptă prora,
Să-şi caute-adăpost în plin ocean...

Şi-aşa cum sunt –
Femeie sau fecioară,
Plebeie anonimă sau regină –
Eu te primesc cu-aceeaşi simpatie
Şi-oricine-ai fi,
Al meu eşti pe vecie!
....
Bine-ai venit, preludiu de ghitară!...
Bine-ai venit, final de mandolină!...

„Flacăra", VII, nr. 20, 13 mai 1922.

NIHIL

lui Scarlat Froda

Ascultă!...
Nisipul aleii,
Trosneşte ca focul din vatră,
Şi treptele scării de piatră
Sărută pantofii femeii
Ce bate grăbită la poartă
Cu degete-absente de statuie spartă...

Priveşte!...
Tăcerea coboară-n spirale
Rotunde şi-ovale,
Ca nişte confeti de-aceeaşi culoare...
Aleea-i o stradă cu două canale
În loc de trotuare,
Castanii par mături proptite de zid,
Iar scara de piatră (în loc să se urce)
Coboară cu treptele-n vid...

Priveşte şi-ascultă –
Ce linişte goală...
Solemnă...
Şi mută!...
....
Deşteaptă-te, frate, şi nu mai visa,
C-afară nu-i nimeni –

Nimic din ce-ai vrea
O dată măcar să mai fie...
E numai femeia din fotografie,
O mapă cu „lied"-uri de Grieg pe pian
Şi fumul ce urcă din pipă-n tavan...

„Viaţa românească", nr. 11-12, decembrie 1925.

ÎMPĂCARE POSTUMĂ

Olguţei Cruşevan

Deschide-mi poarta inimii pictată
Cu *vermillon* şi-albastru de cobalt,
Şi intră – fericită-nvingătoare –
În minuscula-mi „sală de-aşteptare"
Pe-a cărei pardoseală-mpestriţată
Cu plăci hexagonale de bazalt
Şopârlele versifică la soare
Şi viperile-nvaţă geometria...

E tot ce mi-a rămas din măreţia
Şi nebunia fastului regesc
Cu care-aş fi-ncercat să te iubesc!...

Alhambra-i azi o cârciumă banală,
Veneţia, o lamă de cuţit,
Canossa, o iluzie papală,
Şi Muntele Măslinilor, un mit...

Alege-ţi, dar, tu singură trofeul
Ce te-ar putea despăgubi de morţii
Căzuţi în faţa porţii...
Împodobeşte-ţi apoi gineceul
Cu zâmbete şi plante otrăvite,
Şi-n drumul nostru-aproape pe sfârşite
Dă-mi cel puţin speranţa efemeră
Că-ntr-un apropiat istoric zori de ziuă
Buna Clio
Ne va-mpăca definitiv sub piatra
Aceluiaşi mausoleu meschin –
Eu, lopătar pe ultima-ţi galeră,
Tu, parodia marii Cleopatra!...

„Flacăra", VII, nr. 32, 11 august 1922.

ECHINOX DE TOAMNĂ

Ascultă, Doamnă!...
Ascultă glasul echinoxului de toamnă,
Ce aiurează-n vârful unui plop
Strident,
Dar înţelept ca un Esop...

În locul veveriţei de-astă-vară,
Pe care pădurarul vrea s-o-mpuşte
(Fiindcă-ncercase să te muşte),
Pe-aceeaşi cracă stă acum o cioară!...

E simbolul idilelor defuncte –
Idilele de vară (la munte sau la mare).
Un scriitor,
O cetitoare,
O strângere de mână,
Un „ah!“,
O sărutare…
Şi-n urmă: puncte, puncte, puncte…

E tot ce-a mai rămas din noi –
Din păpădia
Iubirii noastre scurte de-astă vară:
Un plop pe malul Oltului,
O cioară
Şi-un glas ce pastişează veşnicia!…

Ascultă-l înc-o dată, Doamnă…
E glasul echinoxului de toamnă…

„Rampa“, nr. 2152, 25 decembrie 1924.

PLASTICĂ MEDIEVALĂ

Plouase…
Şi şoseaua-n vale
Încercuia ca un inel
Donjonul vechiului castel,
Împodobit cu sfinţi de piatră,
Cu seniori şi cu vasali,

Cu cerbi goniţi de câini ce latră
Şi-ntregul fast al vieţii feodale
Cu castelanii ei medievali…

Deşi ne cunoşteam de-atâţia ani,
Noi, totuşi, parcă nu ne cunoşteam,
Că ne priveam (nu ştim de ce) cu ochi duşmani…

Dar în donjonul vechiului castel
În care ne urcasem numai noi,
Fantoma unui cavaler în zale de oţel
Ne-a strâns deodată-n braţe pe amândoi,
Şi-un zgomot de metal ne-a deşteptat
Exact în clipa când ne sărutam
(Ca-ntr-un tablou)
În rama ferestrei fără geam,
Dar cu zăbrele strâmbe şi vechi de fier forjat.

Azi plouă iar la Bran…
Ce zici?…
Nu vrei să revedem şoseaua udă,
Donjonul cu ferestre mici
Şi cavaleru-n zale de oţel
Ce-aşteaptă dornic să ne mai audă
Bătând în poarta vechiului castel?…

În vol. *Strofe pentru toată lumea*, 1930.

PIANISSIMO

lui Anton Bibescu...

S-a-nserat...
Nu se mai vede pe covoare
Nici o floare...
În bogatele-ţi inele
Nu mai suferă – vasal –
Nici un suflet mineral,
Nici un gest de mâini rebele
Nu mai turbură-nserarea
Ce s-ascunde-ntre perdele
Sugrumându-şi respirarea
Pe tablouri,
Pe icoane,
Pe oglindă,
Pe sofa
Şi pe roşia lalea,
Încrustată,
Ca o pată
De amurg, pe gura ta...

Între noi şi restul lumii
S-a lăsat ca o cortină
Agonia unei dâre de lumină...
Hai să punem capăt glumei
Şi, sub braţele troiţei olteneşti de la Corcova,
Hai să ne iubim în cinstea
Lui Giacomo Casanova!...

S-a-nserat...
Nu se mai vede pe covoare
Nici o floare...

„Cugetul românesc", III, nr. 1, martie 1924.

ROMANŢĂ FĂRĂ ECOU

lui Theodor Solacolu

Iubire, bibelou de porţelan,
Obiect cu existenţa efemeră,
Te regăsesc pe-aceeaşi etajeră
Pe care te-am lăsat acum un an...

Îţi mulţumesc!...
Dar cum?... Ce s-a-ntâmplat?...
Ce suflet caritabil te-a păstrat
În lipsa mea,
În lipsa ei,
În lipsa noastră?...
Ce demon alb,
Ce pasăre albastră
Ţi-a stat de veghe-atâta timp
Şi te-a-ngrijit
De nu te-ai spart
Şi nu te-ai prăfuit?...

Iubire, bibelou de porţelan,
Obiect de preţ cu smalţul nepătat,

Rămâi pe loc acolo unde eşti…
Să nu te mişti…
Şi dacă ne iubeşti –
O!… dacă ne iubeşti cu-adevărat –
Aşteaptă-ne la fel încă un an…
Un an măcar…
Atât…
Un singur an…

Iubire, bibelou de porţelan!…

„Universul literar", XLIV, nr. 8, 19 februarie 1928.

STROFE PENTRU MINE SINGUR
(1930)

REGĂSIRE POSTUMĂ

lui Liviu Rebreanu

Cohorta amintirilor rebele
A poposit în faţa casei mele –
Şi-n poarta casei mele a bătut
Un tânăr blond, cu suliţă şi scut…

De teama amintirilor rebele
M-am hotărât să mă cobor în mine –
Să-l regăsesc pe cel ce-am vrut să fiu
Şi mortul să-ntregească pe cel viu!…

Şi-am coborât…
Dar m-am găsit străin
Ca-ntr-un cavou de templu bizantin
Cu funerare vase de argilă
Şi zidurile umede şi pline
De sfinte şi fecioare bizantine,
Ce mă priveau cu dragoste şi milă
Cum mă cobor tot mai adânc în mine,
Tot mai străin de cel ce-am vrut să fiu…

Pe lespezile umede, sfinţite
De lacrimile plânse pentru mine,
Sandalele-mi profane răsunau
Ca nişte sărutări înăbuşite
Şi frescurile, mute, suspinau

Ca-n clipa despărţirilor grăbite –
Şi frescurile mute, bizantine,
Păreau pictate şi-ncrustate-n mine!...

Un tânăr blond, cu suliţă şi scut,
La poarta casei mele s-a oprit
Şi-n poarta casei mele a bătut,
Ca un strigoi în poarta monastirii
În care toţi călugării-au murit...
....
Ce dureroasă-i clipa regăsirii
Cu cel ucis de propriul tău cuţit!...

„Gândirea", nr. 13, 20 martie 1924.

PE HARTA EUROPEI

lui Aristide Blank

Azi-noapte-am stat de vorbă cu plopii
Şi cu vântul!...
Mă cunoştea şi vântul,
Mă cunoşteau şi plopii –
Mă cunoşteau din vremea
Când colindam pământul
Cu gândul
Şi cu ochii pe harta Europei.

Şi mi-am adus aminte de nopţile de vară
Când o porneam de-acasă;

Abia ieşit pe poartă,
Mă şi vedeam departe, prin nu mai ştiu ce ţară...
Dar mă trezeam spre ziuă cu ochii tot pe hartă.

Şi mi-am adus aminte de ce-aş fi vrut să fiu –
Un plop ce se ridică spre cer
Şi-un vânt grăbit,
Ce-nconjură pământul mereu...
Şi-ntr-un târziu,
M-am căutat pe hartă, dar nu m-am mai găsit.

„Gândirea", VIII, nr. 3,martie 1928.

SPOVEDANIE

lui Paul Zarifopol

Nu beau,
Nu cânt
Şi nu iubesc!...

Sunt ca un vechi răboj de lemn,
Pe care-ncep să-mi recitesc
Înfrângerile-n sens invers,
Că-n suflet, fiecare semn
De pe răboj se schimbă-n vers...

Privesc pe cei ce trec mereu
Pe jos, pe sus, pe străzi, prin gări –
Botezuri, nunţi şi-nmormântări,

Şi parcă-n fiecare grup
Obiectul principal sunt Eu,
Ca aurul lichid din stup…

Şi mă revăd aşa cum ieri,
Şi patruzeci de ani în şir,
Schimbam cireşii-n palmieri,
Pe tata mare-n „Uncle Sam“
Şi Oltul în Guadalquivir…

Pe când iubeam,
Cântam
Şi beam!…

„Adevărul literar şi artistic“, V, nr. 193, 17 august 1924.

SOLILOCUL NEBUNULUI

lui Tudor Arghezi

Aş vrea să-mi sparg vitrina cu minciuni
Şi-nchis apoi în rafturile goale,
Solemn ca-ntr-un ospiciu de nebuni
Să-mi fac bilanţul boalei ancestrale.

Falit, timid, umil şi resemnat,
Aş vrea să mă cunosc întâi pe mine,
Şi vechiul sfat al bunului Socrat
Să-l scriu pe geamul noilor vitrine.

Şi-aşa, stăpân pe tot ce este-al meu,
Aş vrea să mă desfac de orice vină,

Să-mi pot expune-n For şi-n Coliseu
Întreaga mea origine divină…

Aş vrea să ies din geometria-n spaţiu
A zâmbetelor binevoitoare
Şi-n „mediocritatea“ lui Horaţiu
Să intru-nvingător pe poarta mare.

Femeii ce-mi va spune „te iubesc“
Aş vrea să-i smulg cuvintele din gură
Şi buzele cărnoase să-i strivesc
Cu dinţii mei de plug prin arătură…

Iar paşilor ce-mi plictisesc timpanul
Aş vrea să nu le mai aud cadenţa
Decât în clipa-n care căpitanul
Va comanda matrozilor *Partenza.*

Cu gândul şi cu ochii-nfipţi în largul
Poemei ce-şi întârzie sfârşitul
Aş vrea să fiu totuna cu catargul,
Ce sfâşie în două infinitul,

Şi-n timp ce pentru semenii din turmă
Va-ncepe să lucreze-adânc lopata,
Aş vrea – plecat din ţară fără urmă –
Să putrezesc pe Rio de la Plata!…

„Letopiseţi“, I, nr. 8, 1 martie 1919.

SCRISOARE

lui Alex. Mavrodi

Mă-ntrebi ce fac?...
Ce vrei să fac
Mai mult decât s-aştept... să tac...
Să casc... să dorm şi... să visez
Pe fondul roz al unui vechi Ghiordez,
Pe care câteodată şade
Şi blonda mea Scheherazade...

Fac ce-am făcut şi ieri
Şi totdeauna –
Mă bat cu vântul şi mă cert cu luna...
Din când în când mă urc pe deal, spre soare,
Să mă-ntregesc cu globul lui fierbinte –
O veche şi unică sărbătoare
Ce-o prăznuiesc de patruzeci de ani...
Cu Oltul, însă, nu mai stau de vorbă,
Că-i monoton şi mărginit la minte,
Şi nu ştie să curgă decât spre Drăgăşani...

Fac pe Narcis în apa din fântână,
Sărut pe Maica Domnului de pe troiţă,
Pe Sfântul Petre-l duc spre cimitir de mână
Citesc pe Jules Laforgue
Şi pe Arthur Rimbaud,

Iar când îmi iese-n cale Domnul Niţă –
Învăţător şi... cârciumar şi... deputat...
Mă-nchin umil în faţa Cristosului din sat,
Îl scuip în frunte
Şi îi dau cu „Huo!"...
Şi-aşa răzbun şi pe Laforgue
Şi pe Rimbaud...

Iar când se face noapte şi tăcere,
Când boii dorm pe burtă
Şi oamenii pe spate,
Mă fragmentez în pietre nestimate
Şi porcilor mă dau să mă digere...

„Ideea europeană", VI, nr. 147, 15–22 iunie 1924.

PARTENZA

lui Constantin Brâncuş

Partenza!...
Mă cheamă tangenta
Vieţii multiple, trăită-n beţia
Şi-n visele roze şi verzi de haşiş...
Mă cheamă bizara, prelunga şi lenta
Minciună-a vieţii trăită-n decorul
Haotic al clipei când cu-ochii închişi
Aplauzi actorii,
Ucizi autorul,
Bisezi nebunia
Şi-n ultimul stadiu de metamorfoză,
Cu ultima doză
Începi agonia!...

Partenza!
Mă cheamă portretul
Femeii absente, cu ochii topiţi
În două elipse concave de smoală...
Mă cheamă parfumul ocult şi magnetul
Mulatrelor blonde cu dinţi poleiţi,
Cu unghii vopsite – albastre şi roze –
Şi-n clipa supremă, cu gesturi şi poze
De convalescente sătule de boală!...

Partenza!...
Mă cheamă oceanul
Şi glasul sirenei ce-anunţă plecarea
Spre sudul fantastic al „Fetei morgane".
Mă cheamă suprema-nfrăţire cu anul,
Cu luna, cu ziua, cu ora, cu clipa
Când gestul fatidic sfârşeşte risipa
Aromelor calde de ceai şi banane;
Când Yama ne şterge din Wansa prezenţa...
Mă cheamă-nserarea eternă –
Uitarea!...
Mă cheamă supremul adio!...
Partenza!...

„Flacăra", III, nr. 9,14 decembrie 1913.

STROFE PENTRU CEL-DE-SUS
(1930)

lui I. G. Duca

RUGĂ PENTRU DUMINICA FLORIILOR

Dezleagă-mă, Părinte, de ce-am jurat să fiu
Şi iartă-mă că-n viaţă n-am fost decât ce sunt –
Un cântec prea devreme, sau poate prea târziu,
Un ropot scurt de ploaie
Şi-un mic vârtej de vânt...

Dezleagă-mă de vina de-a fi-ncercat să fac
Granit din cărămidă
Şi bronz din băligar,
Colan de pietre scumpe din sâmburi de dovleac
Şi-un Pegas cu-aripi duble din clasicul măgar...

Şi iartă-mă că-n viaţă n-am fost decât aşa
Cum te-am văzut pe tine –
C-aşa credeam că-i bine!...
Dar azi, când văd că-i altfel de cum am vrut să fie,
Stropeşte-mi ochii, Doamne, cu stropi de apă vie,
Retează-mi mâna dreaptă
Şi pune-mi strajă gurii,
Alungă-mi nebunia din scoarţele *Scripturii*
Şi-apoi desprinde-mi chipul de pe icoana Ta
Şi fă să uit c-odată am fost şi eu ca Tine!...

„Universul literar", XLIII, nr. 17, 4 aprilie 1927.

RUGĂ PENTRU ZIUA SCHIMBĂRII LA FAŢĂ

Doamne!...
Lasă-mă să stau de vorbă şi cu Tine,
Nu fi Tată vitreg cu copilul Tău,
Care n-a făcut în viaţă decât bine
Şi n-a fost plătit în schimb decât cu rău...

Lasă-mă să-Ţi spun că nu se poate
Să rămâi mereu aşa cum eşti,
Când puterea Ta se-ntinde peste toate
Şi când toate sunt aşa precum voieşti...

Lasă-mă să-Ţi spun c-alcătuirea
Celor ce le crezi fără prihană
A-nceput să răzvrătească omenirea
Dornică de-o viaţă mai umană...

Fă să fie-aşa precum se spune
C-ai fi vrut să fii cu lumea toată –
Rău cu cele rele,
Bun cu cele bune –
Fii măcar acum ce n-ai fost niciodată...

Fă să fie bine pentru bine
Şi, la fel, frumos pentru frumos
Şi să fim şi noi la fel cu Tine –
Cel-de-Sus la fel cu cei de jos.

„Gândirea", VII, nr. 9, septembrie 1927 (cu titlul *Rugă*).

RUGĂ PENTRU ZIUA MEA ONOMASTICĂ

Mă caut şi nu mă găsesc!...

Mă caut în vechiul ogor strămoşesc –
În grâu, în porumb şi-n secară,
În apa fântânii cu ghizduri de piatră
Şi-n focul din vatră,
În golul din casă
Şi-n gloata de-afară,
Şi-n toţi răposaţii ce-n mine trăiesc
Mă caut zadarnic...

Zadarnic mă caut, că nu mă găsesc!...

Când vântul se ceartă cu plopii pe drum
Şi drumul trosneşte sub paşii greoi,
Mă caut şi-n larma vieţii de-acum,
Şi-n pacea vieţii de-apoi...

Când ziua se-ngână cu noaptea pe lac,
Mă caut în iarba de leac,
În Steaua polară, ce poartă noroc,
În bobi
Şi-n ghioc...
Mă caut şi-n vechiul ceaslov bătrânesc
Cu slovele şterse...
Dar nu mă găsesc.

Zadarnic mă caut, că nu mă găsesc...

Părinte!...
Ce vină mă face s-alerg
Cu gândul şi fapta spre morţii de ieri,
Că urmele mele din lume se şterg
Şi nu mă găsesc nicăieri?...

Ce vină mă face să nu mă găsesc
Când tot mai trăiesc?...

„Gândirea“, VII, nr. 3, martie 1927 (cu titlul *Spovedanie*).

RUGĂ PENTRU IERTAREA PĂCATELOR

Ştiu că-s vinovat, Părinte...
Ştiu că vina mea e mare –
Vină fără de iertare;
Că-mi bat joc de cele sfinte
Şi nesocotesc *Scriptura*
Când păcătuiesc de-a rândul
Şi cu fapta,
Şi cu gândul,
Şi cu ochii,
Şi cu gura...

Ştiu că-s vinovat, Părinte ...
Dar cu mult mai vinovat
Este-acela care minte!...

Eu nu mint –
Eu sunt ca Tine!...

Nu ştiu dacă-i rău sau bine,
Dar nu cer să fiu iertat,
Fiindcă Tu trăieşti în mine –
Şi cum Tu faci numai bine,
Ce fac eu la fel cu Tine
Nu-i păcat...

„Gândirea", VII, nr. 12, decembrie 1927 (cu titlul *Spovedanie*).

RUGĂ PENTRU ULTIMA RUGĂ

Dă-mi Doamne, binecuvântarea Ta,
Să pot intra-n Ierusalim şi eu, cândva,
Ca şi Cristos, călare pe măgar,
În înflorita lună-a lui florar!...

Dă-mi bucuria să mă văd trădat
Ca fiul Tău –
De Iuda sărutat –
Şi, ca să-mi pot îndepărta sfiala,
Dă-mi buzele Mariei din Magdala...

Cum nu sunt decât scribul cărturar,
Dă-mi, Doamne, spor la minte –
Nu lipsă la cântar...
Ia-mi inima şi-aruncă-mi-o la câini,
Şi-n locul ei dă-mi patru ochi
Şi zece mâini...
Dă-mi zborul rândunicii peste mări,

Să-mi ducă scrisul dincolo de zări,
Şi-n ciocnetul de cupe –
La beţie –
Dă-mi darul să schimb vinu-n apă vie.

Dă-mi învierea morţilor din mine
Să-mi pot lega viaţa, prin ea, numai de Tine –
Nu să-mi reneg stăpânul, ca Petre-n sărbători,
Când va cânta-n ogradă cocoşul de trei ori.

Iar dac-o fi să mor şi eu, ucis
De cei care n-au înţeles încă ce-am scris,
Dă-mi, Doamne, binecuvântarea Ta,
Să pot muri, ca şi Cristos, pe Golgota!...

„Revista Fundaţiilor regale", IV, nr. 5, 1 mai 1937 (cu titlul *Ultima rugă*).

NU SUNT CE PAR A FI...
(1936)

ÎN LOC DE PREFAŢĂ

Mie

N-am fost nici ieri,
Nu sunt nici azi,
Şi nu voi fi,
Cu-atât mai mult, nici mâine, după moarte,
Nimic din ce vor crede poate
Cei câţiva cititori de carte –
Naivii care-mi vor citi
Volumele numai pe jumătate…
Volumele-mi de versuri, cumpărate
Împrumutate,
Sau furate!…

N-am fost aşa precum se spune
Şi nu sunt nici aşa cum sunt –
Nu sunt nici foc,
Nici ploaie
Şi nici vânt!…
Nu sunt nimic din ce-aş putea fi pe pământ…
Nu sunt decât un strop de vorbe bune,
Ce-aştept un cititor cinstit să mă răzbune
Şi să m-arate lumii cine sunt!…

N-am vrut să fiu volumul ideal
Cu sute de ediţii repetate –
Volumul voluptăţilor mărunte,

Cu titlul gras,
Multiplu
Şi greoi –
Un titlu cât o listă de bucate,
Iar filele cu text aproape goale,
Ca dictatorii, fără osanale,
Ca boul Apis, fără pată-n frunte,
Ca Grigorescu, fără „car cu boi“,
Sau ca Mihai Viteazul, fără cal!...

Sunt un volum ce n-are titlu încă.
Deşi există-n mine tipărit –
Volum unic, ce trebuie citit
Rând după rând
Şi tot aşa, la fel,
De la-nceput şi până la sfârşit –
Până se va-nţelege ce daltă de oţel
Va trebui să-mi sape titlu-n stâncă
Atunci când titlul meu va fi găsit!...

„Gândirea“, XI, nr. 1, ianuarie 1931 (cu titlul *Prefaţă la un volum fără titlu*).

POVESTEA MEA ŞI A LOR

lui Mihai Cruceanu

Mă-ntreb:
Cel care-am fost cândva
Tot eu sunt şi-azi?...
Sau sunt altcineva?...
Confraţii mei – e drept – nu bănuiesc
Că sunt şi morţi rebeli care trăiesc!
Dovadă eu –
Eu, care-am fost ucis
De către cei care, citind ce-am scris,
M-au ponegrit
Şi m-au scuipat,
Apoi cu toţi m-au pastişat...
Iar când n-au mai avut ce-mi face,
Mi-au presărat în pat un pumn de ace –
Convinşi c-am să mă-nţep în ele
Şi-am să mor!...
Dar eu le-am dat cu tifla tuturor...
Şi azi – deşi înmormântat de ei
De viu –
Continui să trăiesc, ba chiar să scriu...
În timp ce criminalii mei confraţi
Trăiesc din semne de-ntrebare
Şi putrezesc nenmormântaţi...

„Familia“, V (seria III), nr. 7, iulie–august 1938.

RÂNDURI PENTRU CARTE

lui Ion Marin Sadoveanu

Carte –
Sora mea cea bună,
Din ce sfântă-mpreunare
Te trezişi la mine-n casă
Într-o noapte fără lună,
Când,
Cu coatele pe masă,
Obsedat de-acelaşi veşnic
Şi suspect semn de-ntrebare
M-afundam în întuneric,
Ca un muc de lumânare
Într-un sfeşnic?…

Carte –
Sora mea-nţeleaptă
Şi cuminte,
Spune-mi, cine
Mă sorti frate cu tine
Într-o noapte fără lună,
Când –
Pe-aceeaşi cale dreaptă –
Ne trezirăm împreună,
Mână-n mână,
Ca-ntr-un raft de librărie
Unde numai dracul ştie
Ce te-aşteaptă?…

Carte –
Soră de beţie,
De extaz
Şi nebunie –
Magică bijuterie
De cuvinte
Şi imagini
Mâzgălite pe hârtie
Cine te-mbrânci spre mine
Să te vinzi fără ruşine,
Ca femeile pe bani?…

Carte dragă,
Nu ştiai
Că – oricine-ai fi –
Tu n-ai
Decât trei sute de… pagini
Iar eu,
Trei sute de… ani?…

„Revista Fundaţiilor regale“, III, nr. 2, februarie 1936.

OLANDEZUL ZBURĂTOR

comandorului Eugen Tăutu

În portul alb, în care-am ancorat,
Nici un pilot nu ştie cine sunt,
Nici câte vieţi întregi am navigat
Neîncetat,

Scuipat de ploi
Şi pălmuit de vânt...
Dar cine-anume sunt cu-adevărat
Nu ştiu nici eu...
Nu ştiu decât că sunt un matelot,
Şi-atâta tot...
Şi-acelaşi matelot voi fi mereu!...

Sunt matelotul blestemat –
Un lup-de-mare derbedeu,
Beţiv,
Suspect
Şi mincinos,
Cu capul gol,
Cu trupul dezmembrat
Şi sufletul întors pe dos –
Un matelot ursit, când m-am născut,
Să n-am în viaţa mea – drept scut –
Decât un fals permis de drum,
Cu care rătăcesc şi-acum
Pe toate mările de pe pământ!...

Şi-aşa cum sunt –
Nu sunt decât un „Uite-l... nu e!“ –
Sunt spectrul omului bătut în cuie...
Sunt musafirul nepoftit,
Ce-abia sosit,
Pornesc din nou

Cu-aceeaşi veche faimă de erou,
Lăsând în fiecare port
Câte un mort
Şi-acelaşi veşnic cobitor ecou...
Sunt spaima celor care nu mă vor
Şi cel mai bun tovarăş de drum al morţilor...

Sunt Olandezul zburător!...

„Dimineaţa“, XXIX, nr. 9697, 25 decembrie 1933.

RÂNDURI PENTRU ÎNTREGIREA MEA

lui Al. Rosetti

Azi-noapte-am încercat să mă-ntregesc
Cu focurile globului ceresc!...
Dar teama de-a rămâne tot ce sunt
A sugrumat în mine orice-avânt –
Şi-azi-noapte n-am putut schimba nimic
Din existenţa mea de mozaic!...

Azi-noapte-am fost învins –
E-adevărat!...
Învinsul, însă, n-a capitulat!...

Dar cum mi-am pus în gând să mă-ntregesc,
Întâmplă-se orice s-ar întâmpla,
La noapte –
Cea din urmă noapte-a mea –

Voi fi eroul unui „fapt divers“ banal,
De care numele-am să-mi leg,
Ca şi defunctul meu coleg,
Sărmanul Gérard de Nerval!...

Şi-atunci,
Din trupul spânzurat
De felinar
Se va-nălţa un crin imaculat,
Şi Duhul Sfânt va coborî-n pahar...

Iar spectrul celui care-am fost ce sunt
Se va lipi pe cer, în chip de Stea,
Şi-n locul meu nu va rămâne, pe pământ,
Decât mormântul agresiv
Şi textul comemorativ,
Cu care viitorii cărturari
Vor proslăvi-ntregirea mea
Ca şi-ntregirea României Mari,
Pe Arcul de Triumf, de la... Şosea!...

„Viaţa românească“, XXIII, nr. 7-8, iulie–august 1931 (cu titlul *Întregire*).

SPOVEDANIE

lui Istrate Micescu

Mă doare amintirea tinereţii
Când fetele de-o vârstă cu băieţii,
Deşi păreau doar nişte banale jucării –
Păpuşi de sexe diferite –
Simţind imboldul unor demonice ispite,
Puneau la cale pentru viitor
Romanticele lor căsătorii –
Uzine pentru fabricat copii –
Secret furat de la părinţii lor!...

Mă doare tinereţea mea de ieri,
Cu rustica şi vesela Trivale
Şi cu „grădina publică“ din vale,
Prin care zborul primei rândunici
Vestea sosirea altei primăveri,
Şi cu aceleaşi porţii de duble neplăceri,
Când luam da capo şcoala,
Cu jocul de arşici
Şi cura medicală, cu zeamă de urzici,
Şi când acelaşi dascăl, beţiv şi bâlbâit,
Ne spiona, pitit după uluci,
Iar când îl dam de gol că l-am descoperit,
Ne pedepsea-n genunchi, pe coji de nuci!...

Mă doare tot ce-a fost
Şi nu mai este...
Mă doare Cosinzeana din poveste,
Furată şi ascunsă de un Smeu,
Cu care Făt-Frumos –
Adică Eu –
Mă războiam până făceam din el
O mână
De ţărână,
Ca-n urmă, dezrobita mea stăpână,
În locul tradiţionalului inel,
Să-mi dea un „rendez-vous" cu taxă, la... hotel!...

Mă doare tot ce-a fost
Şi tot ce ştiu
Că va rămâne veşnic după mine.
Mă dor multaşteptatele-agonii,
Privighetorile închise-n colivii,
Romanţele cântate prea târziu
De-admiratoarele ce mi-au rămas străine,
Şi cupele de aur, închinate
Cu aceeaşi veche ură
Şi nouă răutate,
În cinstea sexului frumos –
Un pisc de munte scorburos,
Pe care-l urci de sus în jos,
Când faci pe alpinistul caraghios –

Un alpinist îndrăgostit
De cel mai circonflex accent din Infinit!...

Mă doare tot ce-am spus –
Deşi n-am vrut
Să spun nimic mai mult decât atât –
Mă doare lenevia cu care m-am născut,
Grăbita lăcomie a primul sărut
Şi preţul precupeţei cu care mi-a vândut
Faimoasa „Pasăre albastră"
Ce-avea să-mi ţină de urât!...

„Comedia ilustrată", nr. 3, 24 decembrie 1927.

ROMANŢĂ NEGATIVĂ

N-a fost nimic din ce-a putut să fie,
Şi ce-a putut să fie s-a sfârşit...
N-a fost decât o scurtă nebunie
Ce-a-nsângerat o lamă, lucioasă, de cuţit!...

N-am fost decât doi călători cu trenul,
Ce ne-am urcat în tren fără tichete
Şi fără nici un alt bagaj decât refrenul
Semnalului de-alarmă din perete!...

Dar n-am putut călători-mpreună...
Şi fiecare-am coborât în câte-o gară,
Ca două veveriţe-nspăimântate de furtună –
Furtuna primei noastre nopţi de primăvară!

Şi-atâta tot!... Din ce-a putut să fie,
N-a fost decât un searbăd început
De simplu „fapt divers“, ce nu se ştie
În care timp şi-n care loc s-a petrecut!...

„Viaţa românească“, XXIII, nr. 4, aprilie 1931 (cu titlul *N-a fost nimic*).

ROMANŢĂ MESCHINĂ

Dacă-ai crezut c-ar fi putut să fie
Ceva mai mult decât ce-a fost, te-ai înşelat!...
N-a fost decât un început de nebunie,
De care-ntâmplător ne-am vindecat!...

N-a fost decât un zbor de triolete
Pe care un poet le-a scris în vis,
În cinstea celei mai frumoase fete,
Şi-a-nnebunit de-ndată ce le-a scris!...

N-a fost decât ce nu se poate spune
Decât cu ochii-nchişi şi pe-nnoptat,
În ritmul unui început de rugăciune
Pentru iertarea primului păcat!...

N-a fost decât ce-a trebuit să fie,
Şi, dac-a fost cu-adevărat ceva,
N-a fost decât un strop de veşnicie
Desprins dintr-un meschin „*et caetera!*“

„Vremea“, V, nr. 227, 28 februarie 1932.

EPILOG SENTIMENTAL

Dă-mi ochii-ţi plânşi, să-i mai sărut o dată,
Şi lasă-mă să plec!...
Tu nu-nţelegi
Că-n orchestrarea întregirii noastre
Nu-i ciripit de păsărele-albastre,
Ci-i răcnet doar de bestie turbată,
Ce-ţi sângerează-obrajii şi te muşcă
De câte ori încerci s-o-nchizi în cuşcă
Sau de piciorul patului s-o legi?...

Dă-mi ochii-ţi plânşi, să-i mai sărut o dată,
Şi nu-ţi mai cer nimic!...
Tu n-ai ghicit
Că melodia întregirii noastre s-a sfârşit
Şi toată fericirea-mprovizată
Cu care ne-avântăm tot mai departe
N-a fost decât iluzia că ne-am iubit
Ca două manechine cu suflete de vată,
Păstrate-ntr-o vitrină cu geamurile sparte?...

Dă-mi ochii-ţi plânşi, să-i mai sărut o dată,
C-atâta doar mi-e dat să-ţi mai sărut,
În cinstea întregirii noastre din trecut,
Din care-acum n-a mai rămas nimic
Decât o falsă frescă-n mozaic,
Pe care nişte gheare de bestie turbată

Însângerează două imagini omeneşti!...
Nu le cunoşti?...
Încearcă –
Şi-ai să ţi le-aminteşti!

În vol. *Nu sunt ce par a fi...*, 1936.

POVESTE SCURTĂ

lui Octav Dessila

Pe când iubeam –
C-am suferit şi eu de-această boală –
Iubeam o fată care mă-nşela
Exact ca-n poezia mea:
Romanţa celei care-nşală,
A cărei eroină era ea!...

Dar într-o noapte eroina mea
Mă părăsea – de daruri încărcată –
Şi, luându-şi martori stelele şi luna,
Jura că pleacă pentru totdeauna
Şi n-are să mai vină niciodată –
Mărturisire, vai... adevărată!...

Şi iată cum iubita mea,
În noaptea când mă părăsea,
N-avea să-mi lase la plecare
Decât un pat pe trei picioare,
Iar în dulapul din sufragerie
Un sfert de cozonac cu nucă
Şi-o scobitoare-nfiptă-n el –

Simbolul sufletului ei rebel,
Cu care dorul ei de ducă
Teatraliza eterna tragedie
A-nşelătoarelor ce mor
Neplânse de-nşelaţii lor –
Exact ca-n poezia mea
A cărei eroină era... Ea!...

„Viaţa literară", I, nr. 14, 2 aprilie 1906 (cu titlul *Pe când iubeam*).

QUIPROQUO

Azi nu-ţi spun decât că te iubesc...
Dar cât timp te voi iubi nu ştiu –
Mâine, noul meu roman pe care-l scriu
Poate nu voi mai fi dornic să-l sfârşesc...

Dar cum eu voi fi-ntregit de tine,
Marea bucurie de-a mă şti iubit
Va lungi romanul meu la infinit
Numai dacă tu mi-l vei citi la fel cu mine...

Dar tu, vai!...
Nu-mi vei citi decât o filă –
Prima filă –
Fila cu-al tău nume,
Care va produce oarecare vâlvă-n lume,
Ca o nouă prorocire de Sibilă...

Eu, în schimb, mi-l voi citi mereu,
Până ce,-ntr-o bună zi,

Eroina din romanul meu va-nnebuni –
Şi cuminte voi rămâne numai eu!...

Iată!...
Eu ţi-am spus tot ce gândesc...
Dar tu, dacă crezi că ştii ceva mai mult,
Spune-mi tot ce ştii –
Că eu te-ascult...
Poate-mi voi sfârşi romanul,
Fără să te mai iubesc!...

„Familia", III (seria III), nr. 7-8, septembrie-octombrie 1936.

SINUCIDEREA LUI DON JUAN

lui Paul Prodan

În noaptea-n care *Ea* nu m-a mai vrut
Am înţeles că sunt un om pierdut,
Şi-n noaptea-aceea, chiar, m-am sinucis
Cu propria-mi legendă-n manuscris...

Dar când pe catafalc mi-au aşezat
Cadavrul de amant încornorat
Şi-am înţeles că faima mea de Don Juan
N-a fost decât un simplu titlu de roman,
M-am revoltat că marea nedreptate,
Ce mi se pregătea-n eternitate,
Mi-o consfinţea chiar laşitatea mea
Că n-am ucis-o mai întâi pe... *Ea*...

Şi-n timp ce zece popi mă prohodeau
Şi-o sută de femei mă blestemau,

M-am răsucit în lada mea de lemn
Şi-am înviat, ca şi Cristos... solemn!...

Şi-aşa,-nsoţit de popi şi de femei,
M-am îndreptat din nou spre casa *Ei*...
Dar când am dat cu ochii iar de *Ea* –
Femeia... tot pe mine m-aştepta!...

Şi, cum era firesc, ne-am împăcat!...
Iar popii-n cor au binecuvântat
Miracolul, că – deşi mort – eram tot viu,
Şi-n locul meu intrase Moartea mea-n sicriu!...

În vol. Nu sunt ce par a fi, 1936.

RÂNDURI PENTRU CUVINTELE „NU" ŞI „DA"

În poarta curţii unde m-am oprit
M-a-ntâmpinat un zarzăr înflorit –
Un zarzăr alb, ca părul meu încărunţit!...
Şi-n pragul porţii-n care am bătut
Un buldog negru m-a recunoscut
Şi m-a lătrat ca un salut de „bun venit"...

În poarta casei tale-n care
M-ai găzduit întâmplător,
Când nu eram decât un călător
Bătut de vânt şi mângâiat de soare,
M-am regăsit ca-n prima zi, când tu
Îmi repetai cuvântul: „Nu"... „Nu"... „Nu"!...

Şi-ţi ascundeai în palme ochii plini
De ură
Şi nencredere-n străini…

Dar când am vrut să plec –
Ca un zevzec –
Tu m-ai oprit
Cu graba unui gest nebănuit,
Şi-n gura ta cuvântul „Nu“ s-a transformat
În alt cuvânt,
Cuvântul „Da“ –
Un „Da“ sonor şi-adevărat
Pe care-l auzeam aşa
Întâia oară-n viaţa mea!…

Dar ce păcat că n-am putut
Să-l îngrijim aşa cum am fi vrut!…
Căci într-o zi cu ploaie
Şi cu vânt
Cuvântul „Da“ se-mbolnăvi
Şi-apoi, muri,
Cum moare-n gură-orice cuvânt
Când nu-l mai poţi măcar şopti!…

Dar astăzi, după şapte ani,
Când morţii-şi schimbă locuinţa,
Eu, care mi-am păstrat credinţa
În zeii noştri subterani,

Mă-ndrept spre ei – cu voia ta –
Şi-i rog frumos
Să-nvie pe defunctul „Da“,
Cum a-nviat pe vremuri şi… Cristos!…

„Viaţa românească“, XXIII, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1931.

ÎN CINSTEA CELEI CARE A PLECAT

Azi-noapte a plouat ca de-obicei,
Că Dumnezeu face ce vrea…
O noapte plouă-n cinstea mea…
O noapte plouă-n cinstea ei…

Azi-noapte, însă, a plouat
În cinstea celei care-a plecat!

A plecat?…
Cine-a plecat?
N-am plecat nici eu, nici ea –
A plecat altcineva!…

Dar cine-a fost nu ştim nici noi!…
Ştim doar c-am găzduit-o amândoi
Şi-am găzduit-o fiindcă ne-a plăcut.
Pesemne Dumnezeu aşa a vrut!…
Că şase săptămâni în şir,
Din ziua când ne-am întâlnit,
O clipă nu ne-am despărţit…
Şi le-am trăit la fel tustrei,

Sorbind doar din parfumul ei –
Parfum de trandafir!...

A stat cu noi,
Şi-am stat cu ea,
Ca doi pantofi pe-o Buharà,
Ca două mâini într-un manşon,
Ca două flori de crin pe un blazon!...
Şi totdeauna-am fost aşa –
Ea tot cu noi,
Noi tot cu ea...
Şi totdeauna-am fost la fel –
Un trio de violoncel,
Cu care ea ne sincopa,
Ne-ndepărta,
Ne-apropia
Şi, mână-n mână cu-amândoi,
Se destrăma
Şi se-ntregea
Cu fiecare dintre noi!...

Şi totuşi...
Iat-o c-a plecat!...

De ce-a plecat?...
Nici Dumnezeu nu ştie!...
Ştim doar atât –
Că n-are să mai vie
Chiar dac-ar fi s-o-ntoarcem iar din drum!...

Şi norii plini şi grei de-o ploaie nouă
Au hotărât solemn să nu mai plouă
În cinstea nimănui de-acum!...

„Viaţa românească", XXII, nr. 6, iunie 1930.

CÂNTĂREAŢA ANONIMĂ

pictorului Th. Pallady

Cine cântă la fereastra cu perdelele-nflorate,
Că nu-i cântec de femeie
Şi nici cântec de vioară?...
Cine-aruncă pe fereastră note vagi,
Desperecheate,
Dintr-o veche melodie,
Care urcă
Şi coboară
Ca o lentă agonie
Pe diezi de serpentine
Şi bemoli de mici confeti?...
Cine?...

Cineva cântă!
Dar cine
Cântă parcă pentru mine?...
Cine cântă nu se ştie!...
Poate-i toamna, ce-ntârzie,
Ca bolnavii de ftizie,
Pe aleele pătate de rugină
Şi noroi...
Şi pe prima indecenţă a castanilor eroi –
Invalizi, aproape goi!...

În odaie, la fereastra cu perdelele-nflorate,
Nu e nimeni!...
Şi-n odaie cântă, totuşi, cineva!...
Doamne!...
Cine cântă-aşa?...
Cine-mperechează-n noapte
Note vagi, desperecheate?...
Cine-mi luminează calea
Şi m-aduce până-aci?...
Cine-mi schimbă noaptea-n zi?...
Cine cântă?...
Cine-o fi?...

A tăcut!...
Un glas ce tace este-o «Pasăre albastră»
Care-ţi zboară pe fereastră...
A tăcut!...
Dar la fereastra cu perdelele-nflorate
Nevăzuta cântăreaţă anonimă
Când ieşi dintre culise, să-şi arate
Ca la teatru-n faţa rampei
Chipul vechi
Şi rochia nouă,
Iată că-ncepu să plouă!...

Plouă...
Plouă!...

„România nouă“, II, nr. 2, 6 februarie 1921 (cu titlul *Nocturnă*).

FAPT DIVERS

doctorului C. Bibicescu

Azi-noapte...
Femeia care mă iubea –
O mică poemă-n proză din opera mea –
Mi-a-ncuiat odaia unde nopţi de-a rândul
Amândoi dormisem
Şi păcătuisem,
După cum ne bătea gândul,
Nervii
Şi literatura,
Când cu ochii,
Când cu gura,
Când cu trupul nesătul
De orgia bizantină din Stambul
Şi de tot ce ne-ntregea
În odaia-n care ea,
Profitând de faima mea,
Mă iubea fără perdea
Cu acelaşi „va urma“,
Îngrădit în ghilimele,
Ca să stăm pe veci închişi în ele...

Dar azi-noapte gluma unui tipograf
Mica mea poemă-n proză
Mi-a făcut-o... praf!...
Şi... „pe banca verde unde doarme ploaia“,

Ca-ntr-o poezie de Henri Bataille,
Mi-am culcat azi-noapte pentru prima oară
Vechiul guturai
Şi surpriza nouă
C-aş putea dormi şi-afară,
Chiar când plouă,
Fără să regret nimic…
Nici fresca de mozaic
Ce-i împodobea odaia –
Balamuc de voluptate
Şi păcate
Perimate, –
Nici gura femeii care mă iubea
Şi mă deştepta
Cu aceleaşi buze roşii, de lalea,
Răsărite peste noapte, printre perne,
Din sofa!…

Vai de mine!…
Vai de ea!…
Vai de manuscrisul meu neterminat,
Fără „bun de imprimat"…
Vai de buzele ei roşii,
Sărutate-n vis doar de cocoşii
Iadului –
Suspect refren,
Din *Marşul funebru* de Chopin…
Cut-cu-ri-gu! ding… dong… ding…

Lumânările de ceară din odaia ei se sting,
Iar pe „banca verde", unde dorm cu ploaia,
Cântă cucuvaia!…

„Cuvântul liber", nr. 33, 23 iunie 1934.

ROMANŢĂ RETROSPECTIVĂ

lui Teodorescu-Branişte

De ce-o iubeam?
Nu ştiu – fiindcă pe-atunci n-aveam
Decât vreo douăzeci de ani!…

Ştiu doar că roşcovana cu părul ondulat,
Care dansa-ntr-un cabaret,
Când a aflat că sunt poet
Şi-a mai ghicit că sunt şi-amorezat
De ea,
Nu mi-a cerut – ca alte dansatoare –
Bani
Şi m-a rugat doar să-i dedic
Un madrigal…
Şi altceva
Nimic!…

Numai că madrigalul meu banal
N-a fost decât un foc bengal,
Pe care mi l-a stins chiar ea
În prima noapte când dansa –

Nu-n cabaret, ca de-obicei,
Pentru admiratorii ei,
Ci numai pentru mine
Şi-n odăiţa mea!...

Dar pentru ce l-a stins nu ştiu!...
Ştiu doar că roşcovana dansatoare
N-avea decât două picioare –
Picioare însă de-argint viu –
Şi-n loc de suflet, un *frou-frou*
Cu care ea silabiza,
Când „Da“...
Când „Nu“!

De ce-o iubeam?
Fiindcă pe-atunci nu bănuiam
Că dansatoarea roşcovană
Nu era decât o capcană
În care-avea să-i cadă, chiar din cer
Un biet bătrân bijutier,
Ce-i dedicase şase madrigale
Cu rezonanţe supermuzicale –
O broşe,
Doi cercei
Şi trei inele –
Bijuterii de mare preţ,
Dar care,
Puse-n balanţa versurilor mele,
Nu prezentau nici o valoare
Decât – cel mult – pentru... o dansatoare!

Dar Eu, cum rămâneam mereu
Acelaşi iertător poet,
Iar Ea, acelaşi stâlp de cabaret,
Era fatal, din când în când, când ne certam,
Să implorăm pe bunul Dumnezeu
Să ne mai strige-o dată din cer:
„Bis“...
Şi Dumnezeu, milos precum era,
Cu gestul lui solemn ne binecuvânta
Şi-i ordona
Iubirii să ne bată iar în geam...
Şi-a doua zi... tot noi eram...
Căci chiar în clipa-n care ne-mpăcam,
Ea şi cu Mine,
O luam din nou *da capo-al fine*
Şi ne iubeam fără ruşine,
Ca cei doi biblici – *Eva şi Adam* –
După gonirea lor din Paradis!...

„Cuvântul liber“, nr. 22, 36 aprilie, 1935.

ROMANŢA TINEREŢII

lui Bibi Băbeanu

Necunoscuta care se vindea
N-a vrut să-mi spună-n prima zi cine era,
Dar fiindcă ea aflase cine sunt –
Poetul poreclit „Fluieră-vânt“ –
Şi fiindcă mă ruga stăruitor
Să-i fiu şi eu, din când în când, cumpărător,

Sinceritatea ei m-a-nduioşat
Şi-n cadrul preţului fixat –
Un preţ absurd,
Ridicul
Şi meschin,
Cu care-aş fi băut un kilogram de vin –
M-am îmbătat de gura ei
Şi-am adormit
Pe laurii idilelor lui Teocrit...

Dar vai!...
Necunoscuta se vindea
Nu numai mie, dar şi altora!...
Şi-azi un ciocoi,
Iar mâine un calic
O cumpărau la fel – mai pe nimic –
Căci ea – flămândă veşnic – se grăbea
Să-şi vândă gura dulce ca la tarapana!...
Eu singur doar nu m-am sfiit să-i spun
Că-s gata să-i ofer un preţ mai bun –
Dar cum îi luase mintea Dumnezeu,
Necunoscuta s-a spălat pe mâini cu preţul meu...
Şi-atunci –
De teamă să n-o bat,
Sau s-o ucid
Şi s-o ascund sub pat –
Deşi-o iubeam, am renunţat la ea
Şi n-am mai vrut să ştiu cine era!...

Dar într-o zi cu ploaie şi cu vânt,
Necunoscuta care se vindea,
S-a dat la fund
Şi-a dispărut...
Şi nimeni n-a mai întrebat de ea
De când intrase, parcă, în pământ,
Cu numele-i mereu necunoscut...

Şi totuşi, Eu
Am întâlnit-o iar,
Dar nu ca altădată, pe trotuar,
La cafenea,
Sau în tramvai...
Am regăsit-o-n ziua de-ntâi de mai,
Ascunsă de un sfert de veac într-un sertar,
În care sta de veghe cuminte,
Şi-aştepta
O zi să-mi mai aduc aminte şi de ea!...

Dar ce păcat
Că regăsirea ei m-a-ndurerat...
Şi-n loc s-o mai sărut –
Cum aş fi vrut –
Am început să plâng cu-adevărat!...

Necunoscuta care se vindea
De data asta, nu mai era Ea –

Era doar vechea ei fotografie,
Pe care mi-o dăduse numai mie!...

Şi-acum,
Cred c-aţi ghicit cine era
Necunoscuta care se vindea...
Era chiar tinereţea mea!...

„Viaţa românească“, XXV, nr. 5, mai 1933.

RÂNDURI PENTRU BRIGITTA

De ziua ta,
Deşi nu te-am uitat,
Nu ţi-am urat nimic din ce-ţi uram
În cei trei ani de facultate,
Când ne iubeam
Cu-adevărat...
Nici „La mulţi ani cu sănătate“...
Nici doctoratul în filozofie –
Un fel de loz câştigător la loterie....
Nici limpezimea minţii lui Socrate –
Bătrânul filozof, privit numai din spate...
Şi nici măcar un nou amant,
Căci bietul Emmanuel Kant,
De când cu tine-şi încurcase
„Imperativul categoric“,
Sărmanul om de geniu, se desfilozofase,
De dragul unui sentiment pur anatomic!...

Nu ţi-am urat, după cum vezi,
Nimic din ce-ai putut să crezi
Că-ţi va ura
De ziua ta
Un fost coleg de bancă, pe care l-ai iubit
Atât cât ţine flacăra unui chibrit...

În schimb,
În lipsă de-altceva,
De ziua ta,
Îţi fac cadou inima mea –
Un lacăt vechi, stricat şi fără cheie
Cu care, însă, tu –
Cea mai sintetică femeie –
Te vei putea-ncuia, chiar fără voie,
Într-un poem postum de Edgar Poe –
Al cărui nume-adevărat e „Edgar Po“
Ca şi cum l-ai citit, numai până la... „o“!...

Şi tot aşa,
An după an,
Vom fi la fel...
Până când, într-o bună zi,
De ziua ta,
Nu vom mai fi
Decât un simplu titlu de roman...

Eu voi fi poate-acelaşi cuc
Din bătrânescul ceas de nuc,

Ce-ţi va cânta:
„Brigitta mea,
Azi, 8 octombrie,-i ziua ta!"...
Iar tu –
Tu, care-ai fost cândva
Brigitta mea –
Ca un portret de Don Francisco de Goya,
Vei sta-n perete... nemişcată,
Surâzătoare,
Mută
Şi fardată...

Şi-n ziua aceea,
Ziua ta,
Va fi, vai!... ziua altora!...

„Cuvântul liber", nr. 7, 22 decembrie 1934.

RÂNDURI PENTRU MI-TZU-KO

Zi cu soare,
După ploaie!...

În odaia mea – odaie
Albă,
Veselă
Şi mică,
Cu parfum de levănţică –
Braţele noastre se-ndoaie
Ca patru raze de soare –
Patru suliţi paralele,
Ce pătrund printre perdele
Înfigându-şi în covoare
Vârfurile lor rebele!...

Nu mai plânge, Mi-Tzu-Ko,
Că-n grădină nu mai plouă
Şi-n odaia mea cea mică,
Cu parfum de levănţică,
Nu te mai mira de ce –
În rochiţa ta cea nouă –
Pari a fi raza de soare
Ce-mi dădu buzna-n odaie,
Dornică de-o sărutare
După ploaie!...

Ştergeţi ochii...
Nu mai plânge...

Mi-Tzu-Ko, tu nu ghiceşti
Că-n odaia mea cea mică
Cu parfum de levănţică
Ce-ai fost ieri
Azi nu mai eşti?...

Şi nu vezi că Dumnezeu
Ne-a trimis un curcubeu,
Ca făptura noastră nouă –
Despărţită ieri în două –
Azi să ne-o-ntregim în soare
Ca-ntr-o zi de sărbătoare
Şi s-o-ntindem pe sofa
Printre perne
Şi covoare,
Ca şi cum odaia mea –
Albă,
Veselă
Şi mică,
Cu parfum de levănţică –
Ar mai fi şi-odaia ta?

Mi-Tzu-Ko, n-auzi?...
Nu vezi?...
Sau – ce-auzi şi vezi – nu crezi?...
N-auzi tu cum sună ora
Fericirii-amândurora?...

„Pagini basarabene", nr. 3, martie 1936.

ROMANŢA ULTIMULUI SĂRUT

Opreşte-mă!...
Nu mă lăsa
Să te sărut,
Căci gura mea
În clipa-n care îţi sărută gura
Îţi soarbe lacomă şi respirarea
Cu care-ţi prelungeşti caricatura
Pe care bunul Dumnezeu
Ţi-a creionat-o după chipul său –
Aşa cum i-a dictat-o inspirarea!...

Opreşte-mă!...
Nu mă lăsa
Să te sărut,
Căci gura mea
E gura care nu sărută
Decât cu sărutarea mută
A celor ce,-mpăcaţi cu cele sfinte,
Pornesc cu tălpile-nainte
Şi-n gură cu câte-o floare,
Culeasă-anume pentru cine moare!...

Opreşte-mă!...
Nu mă lăsa
Să te sărut,
Căci gura mea
Sărută fără... „va urma".

Iar mâine-n zori când voi pleca,
În gura mea
Cu respirarea ta,
Nu-ţi voi lăsa – drept amintire –
Decât portretul meu pe poartă,
O zi de doliu-n calendar,
Nota de plată la dricar
Şi... „Veşnica ta pomenire“
Pe fundul celor opt pahare
De ţuică fiartă,
Golite după-nmormântare
De cei opt ciocli ce-ţi purtară
Coşciugul în spinare.

Opreşte-mă!...
Nu mă lăsa
Să te sărut,
Căci gura mea
N-a sărutat decât aşa
Cum a vrut *Ea*...
Şi tot aşa va săruta mereu,
Fiindcă – fatal – nu sărut *Eu*,
Sărută numai *Gura mea*...

„Cuvântul liber“, II, (seria III), nr. 16, 23 februarie 1935.

DE CE-AI PLECAT?

De ce-ai plecat?...
Tu nu ştiai
Că-n luna mai,
Prin munţii cu păduri de brad,
Oricine-ar fi – femeie sau bărbat –
Potecile te duc spre Iad,
Şi nu, ca-n lumea basmelor, spre Rai?...

De ce-ai plecat
Cu vântu-n părul tău vâlvoi,
Când nici un glas nu te-a chemat?...
Tu nu ştiai
Că-n luna mai
Potecile sunt încă pline de noroi?...

De ce-ai plecat?
Tu nu ştiai
Că-n luna mai
E luna primului păcat –
Păcatul care dintr-o glumă
Te prinde-n laţ şi te sugrumă
Şi-apoi te-aruncă-afară-n ploaie,
În lada cu gunoaie?...

Opreşte-te!...
Priveşte-n jurul tău...

Şi dacă nu ţi-ai murdărit
Pantofii de noroi,
Fă-ţi cruce
Şi întoarce-te napoi!...
Fă-ţi cruce
Fiindcă n-ai păcătuit
Decât în vis...
Şi visul s-a sfârşit!...

Prima variantă publicată cu titlul *De ce-ai plecat?* în „Adevărul literar şi artistic“, XII, nr. 653, 11 iunie 1935.

PRIMĂVARĂ RURALĂ

doctorului V. Voiculescu

Primăvara, fată mare,
A sosit în sat la noi,
Ca un cântec de cimpoi...
Într-o zi de sărbătoare...
A picat azi-dimineaţă
Şi, abia intrată-n sat,
Satul tot s-a deşteptat
În parfum de izmă creaţă!...

Primăvara, fată mare,
Vine-n fiecare an
În pantofi de magheran,
Dăruiţi de Sfântul Soare...
Şi de-ndată ce-şi arată

Fecioria-mprospătată.,
Toţi în jurul ei fac roată!...
Toţi copiii
Şi bătrânii
Îşi umflă, la fel, plămânii
Şi-şi fac cruce de-aşa fată –
Doctoriţă fără plată...

Îi deschid ferestrele
Să le-alunge boalele
Şi dihonia din case...
O ridică-n osanale
Ca pe-o scară de mătase,
Până-n ceru-al şaptelea...
Şi-apoi
O pornesc cu ea
Pe şosea,
Până la fântână-n vale,
Ca s-o spele pe picioare,
Fiindcă-n fiecare an –
Când soseşte-n sat la noi,
În pantofi de magheran –
Primăvara, fată mare,
Toată-i plină de... noroi!

„Adevărul literar şi artistic“, nr. 643, 3 aprilie 1933.

ROMANȚA RĂSPUNSULUI MUT

Ce văd!...
E-adevărat?...
Tu ești?...
Cum?...
N-ai murit?...
Tot mai trăiești?...
Pendulă care te-ai oprit din mers,
Încerci acum să mergi în sens invers?...

Hai!... Spune-mi...
Spune-mi tot ce știi...
Să-mi spui chiar și minciuni,
Să-mi spui
Ce n-ai spus încă nimănui –
Nici celor morți,
Nici celor vii...

Ce victime ai mai făcut
Din clipa-n care urma ți-am pierdut?...
Ce vrăjitoare te-a trecut prin foc
Și-a reușit să-ți pună inima la loc?...
Și care-anume sfânt din calendar
Te-a sfătuit să te-ntâlnești cu mine iar?...

De ce zâmbești?
E-adevărat?...

Te-ai răzgândit?...
Ne-am împăcat?...
Iar ne iubim?...
Sau, poate, și-azi ne regăsim
Aceiași vechi dușmani?...
Dar tu mai știi după câți ani?...

Eu te-am iertat de mult!...
Dar tu?...
Răspunde-mi „Da“...
Răspunde-mi „Nu“ –
Totuna mi-e!...
Știi tu de ce –
La tine „Nu“ și „Da“ nu sunt
Decât aceleași vorbe-n vânt!...

De ce te temi?...
De ce-ți ascunzi
În palme ochii tăi rotunzi?...
De ce-ți aprinzi ca un semnal
De foc bengal
Obrajii tăi de porțelan
Și inima de Caliban?...

Răspunde-mi!...
Vreau să știu și eu,
De ce-ai venit?...
De dragul meu?

Sau, poate, n-ai venit decât
Să-mi torni, ca şi-n trecut, pe gât
Un păhărel de coniac,
Ca eu să tac,
Iar tu să ţipi
Şi să dispari, apoi, suspect,
Cu voluptatea unei bombe de efect!...

Ce zici?
Aşa e c-am ghicit
De ce-ai venit?...
De ce te-ncrunţi şi nu-mi răspunzi?...
Ce nou secret îmi mai ascunzi?...
De ce scrâşneşti din dinţi
Şi taci?...
Hai!... Spune-mi, ce-ai de gând să faci?
Deschide-ţi gura – mii de draci! –
Şi lasă-mă să-ţi mai sărut...
Nu gura...
Ci răspunsul mut!...

În vol. *Nu sunt ce par a fi...*, 1936.

ISPRAVA TOAMNEI

lui Mircea Damian

Toamna, fată deocheată –
Biata fată!...
Deocheată, dar frumoasă
Şi cochetă,
Mi-a intrat odată-n casă,
Indiscretă,
Să mă-ntrebe ce mai fac...
Ce problemă viitoare
Mă mai doare...
Ce ţigări de foi mă otrăvesc
Când vorbesc....
Şi ce fel de coniac
Beau când tac...

Şi de-atunci –
Nu vreau să spun de când –
Am rămas cu toamna-n trup şi-n gând!...

Şi de-atunci, în fiecare an,
Toamna, fată bună, vine să mă vadă –
Vine ca o oră fixă pe cadran
Şi solemnă ca o stea cu coadă...
Şi, cum ştie că eu nu fac decât bine,
Toamna stă trei luni întregi la mine,
Cum ar sta la ea acasă...

Până ce-ntr-o bună zi mă lasă
Şi se duce de s-ascunde…
Unde?…
Dracul ştie unde!…

Numai că, după ce pleacă,
Odăiţa-mi pare mai săracă…
Poate fiindcă toamna-mi fură
De la gură
Tot ce-n nouă luni adun –
Cu răbdare şi tutun –
Tot ce cred că-i mai de seamă
Pentru clopoţelul meu de-alarmă!…

Toamna, fată indiscretă
Şi cochetă,
Se agită ca un ascuţiş de sapă
Pe biroul plin de praf şi prin sertare
Şi-mi distruge fără milă
Operele literare,
Rupând filă după filă,
De mă lasă gol… goluţ…
Ca o ciutură-ntr-un puţ,
Fără nici un pic de apă!…

Dar norocul meu că-n acest an
Timpul merge după alt meridian…
Şi că versurile acestea au fost scrise

Nu la mine-acasă –
Cum scriu eu de obicei, pe masă –
Ci pe iarba verde,
Undeva, la ţară,
Unde calendarul scrie că-i tot vară
Şi-unde toamna încă nu sosise!…

„Adevărul literar şi artistic", nr. 618, 9 octombrie 1932.

DA CAPO AL FINE

lui N. Davidescu

De-a lungul catacombelor săpate
În visele granitului de ieri,
Eu retrăiesc legenda anonimă
A primilor martiri autohtoni
Şi-n lumea stalactitelor sonore –
Miragiu subteran de palmieri –
Desăvârşesc o Biblie-adnotată
De nesfârşitul şir de Epigoni!…

Sub bolţile de trei ori milenare –
Închis ca-n propriul meu mausoleu –
Transcriu pe pergamentul veşniciei
Ecoul preistoricului Vers,
Şi-n fundul catacombelor săpate
În visele proteicului Eu,
Prin glasul meu tălmăcitor de dogme
Vorbeşte parcă-ntregul Univers!…

Contururile şterse de-ntunerec
Redau viaţă vechilor Aezi,
Sub degetele lor imaginare
Renvie, parcă tetracordul grec,
Şi-n bolţile de trei ori milenare
Se-nalţă, după epoci, trei grămezi –
De piatră,
De aramă
Şi de aur –
Simbolurile tragediilor umane,
Clepsidrul mut al clipelor ce trec…

Trec toţi la rând…
Pe lespezile negre,
Ca-ntr-un postum cortegiu funerar,
Trec iambii
Şi troheii altor vremuri –
O-ntreagă-apoteoză de fantome…
Iar aiurarea harfei rafinate
Cu fluieratul naiului barbar,
În noaptea catacombelor răsună
Ca-n nopţile venericei Sodome.

Trec toţi la rând…
E-atâta majestate
Şi-atâta surd tumult în mersul lor,
Şi-n lumea stalactitelor sonore
E-atât decor

Şi-atâta feerie,
Că iambii
Şi troheii altor vremuri
Renvie-n subterana tragedie
Dezastrul mitologicei credinţe
Şi doliul semizeilor ce mor!…

Trec toţi la rând…
Exodul nefiinţei
Se pierde-n coridorul milenar,
Iar urma celor ce-au trăit prin cântec
Dispare-n calea celor care vin
Să reclădească-n noaptea milenară
Acelaşi alb, fantasmagoric far
Spre care matelotii inspirării
Se-ndreaptă şi-azi pe iahtul lor divin…
……………………………………………
Martiri autohtoni ai catacombei
În care eu sunt ultimul venit…
Postuma voastră apoteozare –
Că după moarte nu veţi mai muri –
Mă-ndepărtează tot mai mult de dogma
Eternităţii voastre de granit…
Voi sunteţi cei ce-aţi fost,
Eu nu sunt încă
Decât preludiul celui ce voi fi!…

„Flacăra“, III, nr. 1, 19 octombrie 1913.

RÂNDURI PENTRU PĂSĂRILE CĂLĂTOARE

lui Octavian Goga

Frunză galbenă, uscată –
Frunză ce-ai fost verde-odată,
Şterge-ţi ochii de rugină,
C-a intrat toamna-n grădină,
Şi-a intrat ca o stăpână
Cu vântul şi ploaia-n mână!...

Primul stol de rândunele
A pornit spre Dardanele...
Berzele desperecheate
Se-mpreună-n zbor şi ele,
Să pornească pe-nserate,
Iar triunghiul de cocori
Se-ntregeşte tot în zbor,
Să pornească mâine-n zori
Spre Bosfor...

Frunză galbenă, uscată –
Frunză ce-ai fost verde-odată...
De-a lungul şoselelor,
Pe tot lungul apelor,
Şi din creasta munţilor
Până-n fundul văilor...
În vârful copacilor
Au rămas doar ciorile,
Să păzească morile –
Morile ce macină,

După vechea datină,
Zodia-nceputului
Cu păcatul trupului,
Şi rodul pământului,
Cu belşugul anilor,
Zilelor
Şi clipelor
Pentru cei flămânzi de soare
Şi de „semne de-ntrebare"!...

Frunză galbenă, uscată,
Frunză ce-ai fost verde-odată,
Azi grădina Domnului
Nu mai este-a nimănui...
Au zburat din ea mai toate
Vietăţile aripate
Şi-au rămas doar ciorile –
Ciorile,
Surorile
Vânturilor,
Ploilor,
Grijilor,
Nevoilor,
Şi-ntunericimilor!...

Au rămas să vămuiască
Cu pecetia domnească,
După socotinţa lor,
Soarta zburătoarelor...

Şi să-nchidă-ntre zăbrele
Împletite din nuiele
Călătoarele rebele
Ce-au pornit cu toate-n zbor
Fără ştirea ciorilor,
Spre Bosfor
Şi Dardanele!...

„Vremea", 25 decembrie 1932 (cu titlul *Doina Toamnei*).

RÂNDURI PENTRU PLOPII ÎN PLOAIE

pictorului Jean Al. Steriadi

Ploaie...
Ploaie...
Ploaie...
Ploaie multă,
Ploaie deasă
Ca beteala de mireasă...

Plopii mei, scuipaţi de ploaie,
Se frământă
Şi se-ndoaie –
Parcă-ar vrea să-mi intre-n casă!...
Plopii ce-au crescut cu mine
Îmi fac semne disperate...

– Hai!... Deschide-odată, frate,
Şi primeşte-ne-n odaie,
Că-n odaia ta-i mai bine
Că-n grădina noastră,-afară...

Doamne...
Cu ce ţi-am greşit,
De-ai fost rău cu mine-aseară
Şi m-ai pedepsit?
De ce-ai vrut ce nu se poate –
Să mă cred cu plopii frate,
Frate fericit?...

Doamne... Doamne!...
Ce să fac?
M-am certat cu plopii-aseară
Şi nu ştiu cum să-i împac!...
Cum să-i fac să mă-nţeleagă
Că frăţia ce ne leagă
Nu-i decât o vorbă-n vânt...
Şi că plopul când se-ndoaie
Cât stă ţeapăn la pământ –
Chiar când e scuipat de ploaie –
E mai viu şi mai puternic
Decât omul din odaie,
Ce se stinge pe picioare
Ca un muc de lumânare
Într-un sfeşnic!...

Ploaie...
Ploaie...
Ploaie!...

„Viaţa românească", XXII, nr. 9-10, septembrie-octombrie 1930
(cu titlul *Cu plopii în ploaie*).

SOLILOCUL MĂSCĂRICIULUI

lui Puiu Iancovescu

Prin câte panorame de bâlci am colindat,
Eu nicăieri nu m-am simţit mai bine
Ca-n panorama-n care Tu te-ai lipit de mine –
Tovarăşă divină de joc şi de... păcat!...

Dar azi, când simt că jocul şi gluma s-au sfârşit,
Din goana nebuniei de artă de-altădată,
Mă-ntorc din nou acolo de unde am pornit –
La piatra de şosea chilometrată,
Pe care Dumnezeu mi-a ţintuit
Şi numele,
Şi chipul,
Şi ursita...
Să hoinăresc cu tine, prin bâlciuri,
Travestit
În măscăriciul Pepi,
Nebun după Pepita,
Şi-n gând cu-aceeaşi teamă ridiculă şi veche
Ca orice om ce trece drept „om într-o ureche"...

Şi-acum...
Acum, te-ntreb pe tine –
Pe tine, care mă-nţelegi mai bine
Ca oricine –

Pe tine, care-mi eşti amantă,
În lipsa unui alt amant...
Te-ntreb – burete absorbant –
Ce ai de gând să faci cu mine?...

Nu vrei să faci
Măcar un gest de caritate –
Să nu mă mai produc cu tine-n spate,
Ca-n panorama de odinioară
Când te-ai lipit de mine-ntâia oară
Şi publicul râdea să moară?...

Şi fiindcă m-ai legat la ochi,
Nu vrei
Măcar o clipă ochii să-mi dezlegi –
Să fiu şi eu o dată stăpân pe ochii mei
Ca să te pot privi cu ochii-ntregi
Şi să te pot ucide-ntâi pe tine,
Ca-n urmă, bunul Dumnezeu –
De dragul tău –
Să facă acelaşi lucru şi cu mine?...

Şi-n noaptea viitoare, *chère Madame*,
Uitarea să ne şteargă pe veci de pe program!...

„Adevărul literar şi artistic", XI, nr. 629, 25 decembrie 1932.

MOARTEA DRESORULUI DE STICLEŢI

lui Const. Stere

A murit dresorul de sticleţi!...
A murit şi ultimul dresor...
A murit cu mâinile pe ei,
Şi cu ochii-nfipţi în ochii lor!...
Şi-n odaia lui n-au mai rămas
Decât note muzicale, desenate pe pereţi,
Portativele de sârmă, fabricate de ovrei,
Coliviile de sfoară, cu grăunţele de mei...
Şi vreo sute de duzini de cântăreţi
Îmbrăcaţi în doliu mare,
Care i-au cântat la-nmormântare
Şi-au să-i cânte şi la parastas...

A murit dresorul de sticleţi!...
A murit dresorul, fericit –
Că sticleţii lui –
Copiii nimănui –
L-au stimat şi l-au iubit...
Şi că el a scos din ei
O falangă minunată
De maeştri cântăreţi –
Nu ţârcovnici mititei,
Ca dresorii de-altădată!...
Căci e drept că-n viaţă lucrul cel mai greu
E să-şi piardă omul vremea cu sticleţii,

Ca să pună la curent analfabeţii
Cu ce-a neglijat să-i pună Dumnezeu!...

A murit dresorul de sticleţi!...
Dar –
Surpriză mare –
După ce-a murit,
Guralivii cântăreţi s-au răzvrătit,
Declarând că-n cariera lor
Nu mai au nevoie de un alt dresor!...
Şi din coliviile de sfoară
Au zburat cu toţii, să cânte-n stradă-afară...
Şi-au jurat solemn pe viitor,
O completă libertate
Pentru cântecele toate...
Şi sticleţii toţi –
Să cânte numai după capul lor!...

A murit dresorul de sticleţi!...
Bine c-a murit la timp şi el –
Căci era bătrân,
Beţiv
Şi chel...
Dar, la drept vorbind, era „dresor" –
Fiindcă, după moartea lui, sticleţii
Când au încercat din nou să cânte
Numai după capul lor...
Au dat „kix" cu toţii,

Şi cântăreţii
S-au întors afoni în colivie!...
S-au întors cu toţii!...
Dar ce folos –
Că dresorul ce-a murit n-a fost Cristos,
Şi dresorul mort nu mai învie!...

„Viaţa românească", XXII, nr. 7-8, iulie-august 1930.

ITINERAR

lui Alexandru Cazaban

În Pullman, cu 80 pe oră!
Zburam,
Şi viteza sonoră
Ne sparge urechea cu un Cake-Walk,
Că toţi călătorii –
Umane sfârleze –
Se lasă pe spate şi-ncep să danseze
Pe loc...
În timp ce pe câmp se perindă,
Ca într-un vechi ciob de oglindă,
Copacii
Şi stâlpii de telegraf,
De care s-agaţă toţi norii de praf,
Pe care căruţa cu fân, din şosea,
Nu-i lasă să meargă alături de ea!...

Mizil...
Monteoru...

Buzău...
Şi Pullmanul nostru, cu 80 pe oră,
Îşi bemolează viteza sonoră,
Şi-n gară, deodată, tăcut se opreşte!...
Probabil că Pullmanul ştie
Că-n gara Buzău drumul bun se sfârşeşte
Şi-ncepe de-acum drumul rău...
Dar Pullmanul – „*Made in England*" –
Glumeşte: „Ce-o fi... să fie!"...
Şi vesel porneşte din nou –
Porneşte cu aceeaşi viteză sonoră
Şi cu acelaşi obraznic ecou:
„Cu 80 pe oră!"...
„Cu 80 pe oră!"...

Şi drumul se-ntinde ca un gumilastic –
Lipsit şi de spirit
Şi de simţul plastic –
O biată cireadă de vaci şi viţei
Ne-ntâmpină-n gara de la Făurei,
Iar gara pustie din Lacul-Sărat
Ne anunţă că „Lacul-Sărat" a... secat!...

Păcat că în Pullman nu poţi să vânezi
Nimic din ce vezi!...
Poţi însă flirta
Cu vecina ta –
Fardată anume pentru aşa ceva!...

Dar Pullmanu-i Pullman!...
Stop!...
Gara Brăila –
Gară cu bucluc...

„Vezi rândunele se duc,
Se scutură frunza de nuc,
S-aşterne bruma peste vii"...
Peste părinţi,
Peste copii
Şi peste şlepurile noastre
Din cimitirul Dunării albastre –
De la Brăila până la Sulina –
Unde le-a-nţepenit rugina,
Că n-au fost şlepuri plutitoare
Decât pe Dunăre –
Nu şi pe mare!...
În timp ce Pullmane terestre
Şi trenuri lungi accelerate
Stopează azi, prin porturi, pe-nserate
Şi, vesele, sfidează prin ferestre
Cârligul unui „?" (semn de întrebare)
De care
Tu – călător numai pe mare –
Îţi spânzuri zilnic... ziua viitoare!...

„Cuvântul liber", nr. 11, 19 ianuarie 1935 (cu titlul *Itinerar C.F.R.*).

CÂNTECUL NEBUNULUI

Ei sunt cuminţi...
Eu sunt nebun...
Dar cum Eu sunt ce-am fost mereu –
Poate că cel cuminte-s Eu –
Deşi de câte ori le-o spun,
Eu pentru Ei... sunt tot nebun...

Ei mă urăsc că nu-s ca Ei...
Eu îi iubesc că nu-s ca Mine...
Ei beau
Şi mint fără ruşine –
Şi-n ochii prietenilor mei
Trec drept nebun... că nu-s ca Ei...

Lor nu le place-amanta Mea...
Mie nu-mi place-amanta Lor...
Ei văd cu ochii tuturor
Femeia...
Eu n-o pot vedea
Decât cu-ai mei –
Amanta Mea...

Dar cum din Ei toţi numai Eu
Nu sunt ca Ei,
Am să mă duc
De voia mea la balamuc –

Şi fiindcă nu-mi va părea rău,
Cumintele voi fi tot Eu!...

„Viaţa literară", I, nr. 26, 25 iunie 1906.

ROMANŢA INIMII

lui Vladimir Streinu

Inimă – ciutură spartă –
Cui mai duci apă la poartă,
Dacă nimeni nu mai trece
Să-ţi soarbă din apa rece –
Apă bună de descântec
De la ochi până la pântec?...

Inimă – ciutură goală –
Cine te spoi cu smoală
Şi te-ascunse în ogradă,
Nimeni să nu te mai vadă,
Ca să-ţi mai cerşească apă
Când de sete gura-i crapă?

Inimă – ciutura mea –
Dă-mi să beau, dar altceva,
C-apa rece ţi-au golit-o
Toţi cei care ţi-au sorbit-o!...
Dă-mi ce mi-ai păstrat doar mie –
Dă-mi un strop de apă vie!...

„Revista Fundaţiilor regale", V, nr. 6, 1 iunie 1932.

RETROSPECTIVĂ SENTIMENTALĂ

lui Eugen Herovan

Revăd oraşul pribegiei mele –
Nepreţuit motiv de inspirare –
Cu-acelaşi Vodă Cuza tronând în piaţa mare,
Îndurerat de-atâtea vremuri grele...

Ştefan cel Sfânt şi-arată buzduganul...
Cu care-nspăimântase întreg aliotmanul...
Miron Costin letopiseţu-şi scrie
Cu sângele Moldovei – izvor de apă vie...
În jilţul lui, Asachi – poet şi fabulist –
Pledează şi-astăzi pentru „curentul latinist"...
În faţa teatrului, Vasile Alecsandri
Se-ntreabă ca Hamlet: „A fi, sau... a nu fi?"...
Mihai Kogălniceanu, la Copou,
Repetă un capitol istoric veşnic nou...
Sărmanul Eminescu, într-un cearşaf de baie,
Şi-aşteaptă epigonii flămânzi ca să-l despoaie,
Şi-n timp ce turnul Goliei se-ntreabă ce să facă –
Să-şi plângă gloria defunctă sau să tacă –
Biserica – minune unică – Sfântul Sava,
Ea singură-ţi surâde, că-şi rennoieşte slava!...

Mâhnit de-atâtea regăsiri în mine,
Îmi lăcrimează ochii de ciudă şi ruşine,
Şi cum n-aud pe nimeni urându-mi „noapte bună",
Cobor tăcut spre gară, cu Iaşii... mână-n mână!...

„Revista Fundaţiilor regale", IV, nr. 2, 1 februarie 1937.

PE MALUL OLTULUI

lui Nicu Budurăscu

Pornind din Lotru spre Cornet,
Şoseaua urcă-ncet... încet...
Ţinându-se parcă de mână
Cu linia ferată,
O vecină,
Ce-i pare totuşi o străină,
Fiindcă nu seamănă cu ea,
O biată bătrână şosea
Banală –
Dar naţională!...

Şoseaua urcă-ncet, ca de-obicei,
Proptindu-se doar în copacii ei...
Urcă tăcută
Şi timidă
Ca o omidă...
În timp ce linia ferată
Urcă ţipând,
Parcă-ar fi beată,
Ca şi locomotiva „Malaxa"
A unui tren de marfă,
Care –
Pornit din Piatra-Olt
Spre Turnu-Roşu –
Când dă cu ochii, pe şosea,
De câte-o ţărăncuţă

Cam prostuţă,
Crezând că-şi poate bate joc de ea
Ţipă sulemenindu-şi coşul
Cu fumul negrilor cărbuni,
Ca o cocoană din elită
Cu ochii plini de dinamită
Scăpată dintr-o casă de nebuni.

Doar Oltul – apă blestemată –
Nu vrea să urce niciodată,
Nici cu şoseaua demodată,
Nici cu moderna linie ferată...
El singur, săltăreţ, coboară
Spre Dunăre –
Dunărea noastră
Cu apă multă
Şi albastră...
Şi coborând –
Iarnă sau vară –
Surâde fredonând la fel
Ca orice egoist rebel,
Acelaşi veşnic menuet
Discret,
Pe care nu-l dansează decât el!...

La fel şi-n viaţă...
Uneori –
Dacă te urci
Sau te cobori –

Cu-aceeaşi ură te privesc ai tăi,
C-aşa suntem cu toţii –
Oameni răi!...
Şi-oricare-ar fi cel care urcă –
Duşmani
Sau prieteni –
Toţi îl spurcă...
Iar când, întâmplător, coboară,
Toţi îl omoară!...

„Cuvântul liber" (seria III), nr. 7, 21 decembrie 1935 (cu titlul *Crăciunul pe malul Oltului*).

APARIŢIE NOCTURNĂ

I.P.S.S. Tit Simedrea

Mi-a ieşit în drum fantoma
Omului bătut în cuie
Şi m-am întrebat ca Toma:
– El o fi?
Sau, poate... nu e...

Cine-a fost?...

N-a fost decât
Chipul unui om – şi-atât –
Chipul omului frumos
Din năframa sfintei Veronica...

Dar pe mine m-a prins frica
Şi, cum sunt un om pios,

În noaptea Vinerei Mari,
M-am făcut din mare mic
Şi-am tăcut chitic.

Căci pe buze-mi îngheţase
Numele celui răsfrânt
Pe năframa de mătase,
Care dibuia tăcut
Printre marii cărturari
Un tovarăş credincios
Ca să-i ţină de urât
În mormânt!...

„Dimineaţa", nr. 10525, 14 aprilie 1936.

RÂNDURI PENTRU MOŞ CRĂCIUN

Iartă-mă că te salut numai din uşă...
Te-aş pofti şi-n casă,
Dar mi-e teamă
Că-mi aduci aceeaşi veşnică păpuşă
Şi acelaşi vechi refren de panoramă!...

Iartă-mă că-ţi spun ce cuget, Moş Crăciun...
Dar eu – zău – nu văd de ce mai vii!...
Ce folos că eşti bătrân
Şi-ai suflet bun,
Dacă-n tolbă n-ai decât minciuni pentru copii!...

Nu-ţi mai pierde timpul cu poveşti
Pentru cei ce nu mai cred în ele...

Tu – e drept – n-ai fost decât aşa cum eşti –
Omul cu păpuşi de porţelan
Şi acadele…

Dar eu nu mai sunt copilul de-altădată,
Să mă-ncânt numai de chipuri ce se şterg –
Mie-mi trebuie-o femeie adevărată,
Nu femei-păpuşi de Nürenberg!…

Iată!…
Asta este tot ce-am vrut să-ţi spun…
Şi ţi-am spus, să ştii şi tu ce-aş vrea!…
Ţine minte,
Ţine minte, Moş Crăciun…
Şi la anul, dacă vii din nou, să-mi vii cu *Ea!*…

„Săptămâna literară", I, nr. 1, 23 decembrie 1928 (cu titlul *De vorbă cu Moş Crăciun*).

NU SUNT CE PAR A FI…

lui Gicu

Nu sunt ce par a fi –
Nu sunt
Nimic din ce-aş fi vrut să fiu!…
Dar fiindcă m-am născut fără să ştiu,
Sau prea curând,
Sau poate prea târziu…
M-am resemnat, ca orice bun creştin,
Şi n-am rămas decât… Cel care sunt!…

Sunt cel din urmă strop de vin
Din rustica ulcică de pământ
Pe care l-au sorbit pe rând
Cinci generaţii de olteni –
Cei mai de seamă podgoreni,
Dintre moşneni
Şi orăşeni –
Strămoşii mei, care-au murit cântând:
„Oltule… râu blestemat…
Ce vii aşa turburat"…
Dar Oltul i-a plătit la fel
Cum l-au cântat şi ei pe el…
Şi cum – mi-e martor Dumnezeu –
Astăzi, nu-l mai cânt decât eu!…

Pe mine, însă –
Ce păcat
Că vinul vechi, de Drăgăşani,
M-a întinerit cu trei sute de ani,
Când fetele din Slatina
Cu ochii mari cât strachina,
De câte ori le-am sărutat,
M-au blestemat
Să-mi pierd cu minţile
Şi datina,
Să nu mai fiu cel care sunt
Cu-adevărat,
Şi ca să fiu pe placul lor,

Să le sărut doar la... culesul viilor,
În zvonul glumelor zvârlite-n vânt
Pe care Oltul, când le prinde –
Oricât ar fi de turbure –
Se limpezeşte
Şi se-ntinde
Cu ele până-n Dunăre!...

La fel şi eu, ca orice bun creştin,
Pe malul Oltului, cândva,
Mă voi întinde tot aşa,
Când cel din urmă strop de vin
Îl voi sorbi tot din ulcica mea,
Nu din paharul de argint, al altuia –
Pahar străin!...

Şi-abia atunci voi fi cu-adevărat
Cel care-am fost –
Un nou crucificat –
În vecii vecilor... Amin!...

„Cuvântul liber", III, seria III, nr. 14, 8 februarie 1936.

DRUM CRUCIAL

lui Al. Tzigara-Samurcaş

Pe scara sufletului meu
M-am întâlnit cu bunul Dumnezeu –
Eu coboram mâhnit din conştiinţa mea,
Iar El urca surâzător spre ea!...

Şi ne-am oprit la jumătatea scării
Încrucişându-ne în clipa-ntâmpinării
Săgeţile perechilor de ochi ca de-obicei –
Ah! ochii Lui cum seamănă cu ochii mei!

Pe scara sufletului meu
M-am întâlnit din nou cu Dumnezeu –
El cobora solemn din conştiinţa mea
Iar Eu urcam surâzător spre ea!...

„Revista Fundaţiile regale", VI, nr. 2, februarie 1939.

EPILOG

lui Nicu Herăscu

Ce regăsire triumfală după un sfert de veac aproape!...
Îţi mai aduci aminte, mare, de-Argonautul epigon
Ce-ţi fragmenta imensitatea
Într-un caiet de versuri şchioape
Şi-ţi profana tridentul clasic cu simple urme de creion?

Aceeaşi rece-mbrăţişare de-albastru, violet şi verde,
Aceeaşi mută întrebare „de ce", „de unde", şi „de când",
Şi-aceeaşi inutilă goană spre orizontul ce se pierde
În golul circomflex din care pornesc Sirenele cântând.

Te regăsesc aceeaşi mare, cu-aceeaşi tragică poveste,
Cu-aceleaşi vânturi vagabonde,
Cu-aceeaşi lună cap de mort
Şi-acelaşi glas care mă cheamă, –
Deşi mi-ascunde cine este:
„Sosesc corăbiile, vino, să le vedem cum intră-n port".

„Flacăra", VII, nr. 1, 10 decembrie 1921.

ITA EST...

Ştiţi voi ce sunt versurile mele?
Zboruri în „zigzag" de rândunele,
Zboruri fragmentate,
Rupte
Şi-nnodate
Ca să poată fi de toţi cântate,
Nu cetite numai pe sub gene –
Pui golaşi de vrăbii fără pene...

Dar voi nu ştiţi nici măcar silabisa
Zborurile-acestea, smulse din inima mea!
Nu ştiţi că din zborul versurilor mele,
Se-ntregesc perechile rebele
Şi că-n ochii celor care mi le cântă,
Strălucesc scântei de aur, ce-nspăimântă
Pe cei care mi le-ascultă-ntâia oară,
Măcinându-se ca grâul sub piatra de moară!...

Versurile mele?...
Semne de-ntrebare
Pentru-abecedarul vieţii viitoare...
Versurile mele?
Stropi de apă vie
Şi ploaie de stele
Pentru veşnicie!...

În vol. *Versuri*, 1939. „Adevărul literar şi artistic", XII, seria II, nr. 651, 28 mai 1933.

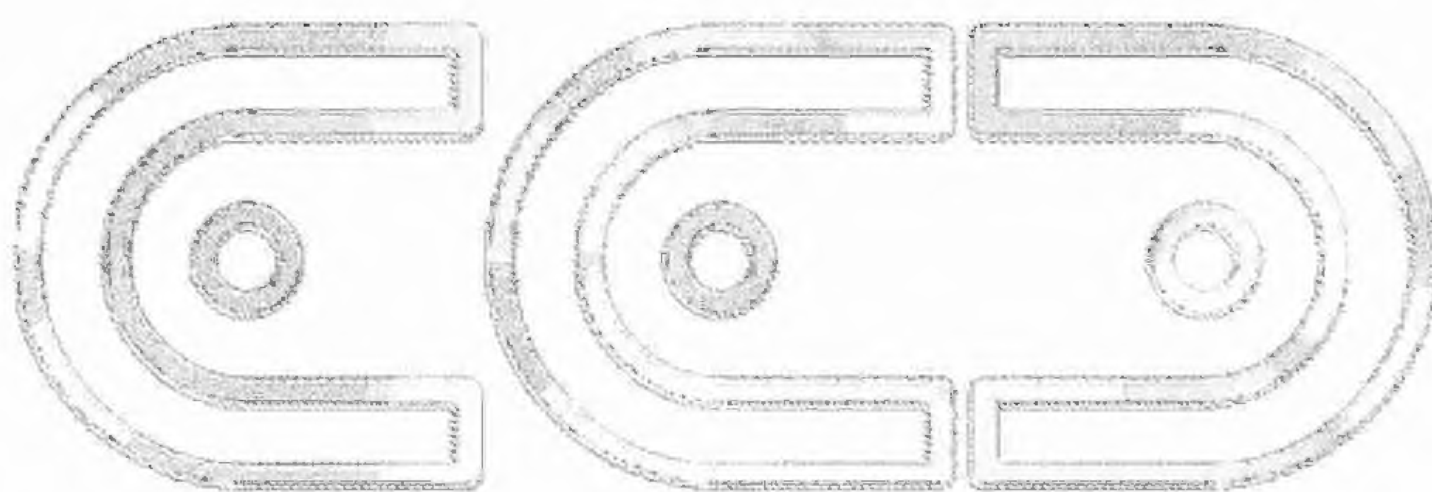
CUPRINS

Liturghii profane

De vorbă cu mine însumi

Nu sunt ce par a fi...

Scanare și prelucrare digitală

de

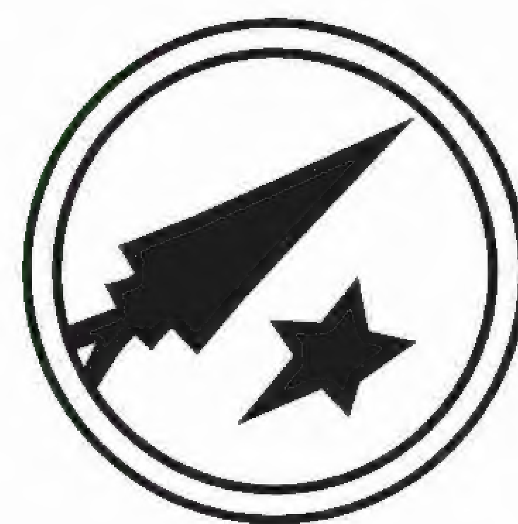
Anonim

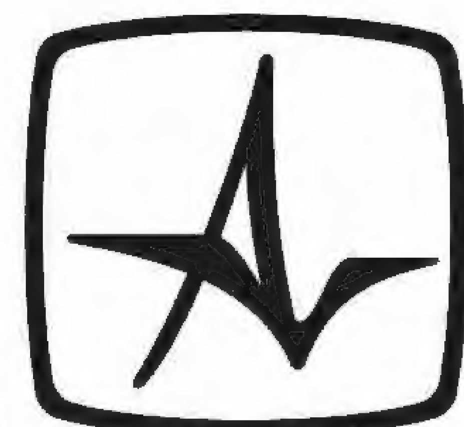
și

CAT Graur

Antwerpen

2024